

Forvaltningsplan for Sjunkhatten nasjonalpark/Dávga suoddjimpárkka

BARNAS NASJONALPARK

FORORD

Sjunkhatten nasjonalpark – Barnas nasjonalpark ble vedtatt vernet av Kongen i statsråd 5. februar 2010 ved fastsettelse av egen verneforskrift og vernegrense inntegnet i kart.

Verneforskriften er omfattende og gir samtidig et visst rom for skjønn. I den praktiske og daglige forvaltningen er det derfor behov for en forvaltningsplan som utdyper og konkretiserer verneforskriften, med særlig vekt på § 3 Vernebestemmelser. Formålet med forvaltningsplanen er å gi økt forutsigbarhet for rettighetshavere og brukere i spørsmål knyttet til forvaltningen av nasjonalparken. Samtidig er også mål for bevaring av naturkvalitetene i området, og tiltak knyttet til innfallsporter og informasjon en viktig del av forvaltningsplanen og innholdet i Barnas nasjonalpark. En forvaltningsplan er derfor også et svært viktig verktøy for forvaltningsmyndigheten.

Fylkesmannen i Nordland har i samarbeid med et arbeidsutvalg (kommunene, sametinget og fylkeskommunen) og et rådgivende utvalg (representanter for rettighetshavere og brukerinteresser) utarbeidet forslag til forvaltningsplan for Sjunkehatten nasjonalpark. Forslaget har vært på høring i perioden 11. februar - 1. april 2011. Det kom inn i alt 28 uttalelser til planen.

Fylkesmannen ønsker å takke alle som har bidratt underveis i arbeidet. Etter at planen er endelig godkjent og ferdig vil det være Midtre Nordland nasjonalparkstyre, som forvaltningsmyndighet for nasjonalparken, som sender ut ferdig plan til alle rettighetshavere, relevante myndigheter og organisasjoner.

Forvaltningsplanen er faglig godkjent av Direktoratet for naturforvaltning 06.10.2011. Midtre Nordland nasjonalparkstyre godkjente forvaltningsplanen i styremøte 08.12.2011.

Fylkesmannen i Nordland/ Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Januar 2012

Foto:

Forsidebilde utsikt mot Sjunkehatten fra Sjunkefjorden. Foto: Ronny Skansen. Lite bilde: Midtiskardet. Foto: Inger Sjøberg. Bilde tatt i forbindelse med kalvmerking.

INNHold

FORORD	2
Del 1 Innledning	6
1.1 <i>Vern av Sjunkhatten nasjonalpark – Barnas nasjonalpark .....</i>	6
1.2 <i>Nasjonalparker i Norge .....</i>	7
1.3 <i>Forvaltningsplan .....</i>	8
Del 2 Presentasjon av nasjonalparken og forvaltningen	14
2.1 <i>Lokalisering .....</i>	14
2.2 <i>Verneformål og forvaltningsmessige utfordringer .....</i>	14
2.3 <i>"Barnas nasjonalpark" .....</i>	16
2.4 <i>Naturmiljø .....</i>	17
2.5 <i>Spor etter tidligere bosetting og nåværende tekniske inngrep .....</i>	20
Del 3 Bevaringsmål	21
3.1 <i>Hvorfor bevaringsmål? .....</i>	21
3.2 <i>Vegetasjon og intakte økosystem .....</i>	22
3.3 <i>Funksjonsområder for våtmarksfugl og rovfugl .....</i>	23
3.4 <i>Landskap .....</i>	24
3.5 <i>Karst og grotter .....</i>	25
3.6 <i>Kulturminner .....</i>	26
3.7 <i>Samisk naturgrunnlag .....</i>	27
3.8 <i>Friluftsliv for barn og unge .....</i>	28
Del 4 Brukerinteresser	29
4.1 <i>Verneforskriften og bruken av nasjonalparken .....</i>	30
4.2 <i>Reindrift .....</i>	30
4.3 <i>Landbruk – jordbruk og skogbruk .....</i>	34
4.4 <i>Akvakultur .....</i>	38
4.5 <i>Naturressurser - uttak av ved og materialer til vedlikehold og husflid, sanking av bær og sopp, jakt, fangst og fiske .....</i>	39
4.6 <i>Reiseliv .....</i>	43
4.7 <i>Friluftsliv .....</i>	47
4.8 <i>Pedagogisk bruk – barn og unge .....</i>	58
4.9 <i>Bygninger og anlegg .....</i>	59
4.10 <i>Motorisert ferdsel .....</i>	68
4.11 <i>Kulturminner .....</i>	76
Del 5 Forvaltningsoppgaver og tiltak	78
5.1 <i>Oppsyn .....</i>	78
5.2 <i>Tilrettelegging .....</i>	80
5.3 <i>Overvåking .....</i>	82
5.4 <i>Informasjon .....</i>	84
Del 6 Saksbehandling	86

6.1	<i>Forvaltningsmyndighet - lokal forvaltning</i>	86
6.2	<i>Eiendomsforhold og andre rettslige forhold</i>	87
6.3	<i>Forvaltning av verneforskriften</i>	88
6.4	<i>Generelle retningslinjer for saksbehandling</i>	90
6.5	<i>Føringer i naturmangfoldloven</i>	91
6.6	<i>Kongelig resolusjon</i>	92
Del 7 Referanser og vedlegg		93
7.1	<i>Referanser</i>	93
7.2	<i>Vedlegg</i>	94

Bilde 1: Elva fra Hømmervatnet, Fridalen Foto: Tor Egil Kvalnes/Kvalnesfoto.com

SAMMENDRAG

Forvaltningsplanen for Sjunkehatten nasjonalpark trekker opp retningslinjene for behandling av saker etter verneforskriften. Forvaltningsplanen foreslår også tiltak for ulike aktiviteter og brukerinteresser i området. Med unntak av de bestemmelsene der verneforskriften viser særskilt til forvaltningsplanen, er ikke planen juridisk bindende men retningsgivende for forvaltningen av verneforskriften.

I verneforskriftens § 5 står det at det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon osv. Fylkesmannen i Nordland har oppdraget med å lage forvaltningsplan. Arbeidet ble startet opp i januar 2010 med en oppstartsmelding. Forvaltningsmyndigheten for nasjonalparken er overført til Midtre Nordland nasjonalparkstyre, sammensatt av representanter fra de berørte kommunene, fylkeskommunen og Sametinget. Dette styret kom på plass høsten 2010.

Fylkesmannen har, etter konsultasjon med Sametinget, opprettet et arbeidsutvalg som har bistått fylkesmannen i arbeidet med å lage forvaltningsplan. I tillegg er det opprettet et rådgivende utvalg med bred representasjon som har gitt innspill og råd til arbeidsutvalget og Fylkesmannen. Utkastet til forvaltningsplan går ut på en egen høring, før et endelig forslag sendes til godkjenning hos Direktoratet for naturforvaltning.

Forvaltningsplanen veier vern mot bruk innenfor rammene av verneforskriften. Når det er motstridende interesser mellom vern og bruk, skal brukerinteressene vike til fordel for verneformålet. Dette følger av sentrale retningslinjer og hensikten med vernet hvor blant annet "føre-var" prinsippet er sentralt.

Forvaltningsplanen består av seks hoveddeler: 1) kort innledning, 2) beskrivelse av nasjonalparken og verneverdier, 3) oversikt over bevaringsmål med overvåkingsplan, 4) en lengre del som går på forvaltningen av nasjonalparken, 5) oversikt over forvaltningsoppgaver og 6) beskrivelse av forvaltningsmyndighet, eiendomsforhold og generelt om saksbehandling. I den fjerde og største delen er det brukt mye plass på fortolkning og utdyping av verneforskriften (hva som ligger i forskriften) og praktisering av forskriften (hvordan forvaltningen av nasjonalparken skal være).

Del 5, samt vedlegg 3, angir behovet for tilrettelegging og informasjon.

Forvaltningsmyndigheten har et spesielt ansvar for disse arbeidsfeltene. Oppgavene krever et godt samarbeid med andre aktører, og kan gjennomføres i samarbeid med Statens naturoppsyn, Statskog SF/Statskog Fjelltjenesten, berørte kommuner, Nordland fylkeskommune, Sametinget, Nordland nasjonalparksenter, grunneierlag og grunneiere, jeger- og fiskerforeninger, turlag med flere.

Del 1 Innledning

1.1 Vern av Sjunkhatten nasjonalpark – Barnas nasjonalpark

Arbeidet med å utrede vern i området Mistfjord/Sjunkfjord/Øvre Valnesfjord startet i desember 2003 og ble formelt avsluttet med vernevedtak i februar 2010. Bakgrunnen for å sette i gang verneplanarbeidet var NOU 1986:13 Ny landsplan for nasjonalparker og Stortingets behandling av St.meld. nr. 62 (1991-92) Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge. Utredningsområdet for vern var opprinnelig på 432,5 km².

Det ble inngått et samarbeid mellom Fylkesmannen og Nordland fylkeskommune om å gjennomføre en felles planprosess der Fylkesmannen utredet verneplanen og fylkeskommunen behandlet områdene rundt verneplanen gjennom en fylkesdelplan. De berørte kommunene, Bodø, Fauske og Sørfold, var involvert i arbeidet gjennom deltakelse i både prosjektgruppe og styringsgruppe. Videre var Fiskeridirektoratet og Reindriftsforvaltningen med i styringsgruppa. I tillegg hadde prosessen ei faggruppe og to områdegrupper. Målet med organiseringen av arbeidet var bred medvirkning for å få fram mest mulig informasjon om området. Ved oppstarten ble det vedtatt å kalle planarbeidet for "Bruk og vern i Sjukan-Misten".

Den 5. februar 2010 ble Sjunkhatten nasjonalpark opprettet ved Kongelig resolusjon. Det totale arealet som er vernet er 417,5 km². Statsgrunn utgjør 34,7 % av arealet.

Fylkesdelplanen ble vedtatt av fylkestinget i 2007 og vil bli faglig godkjent av Miljøverndepartementet i løpet av kort tid. Fylkesdelplanen omfatter verneområdet og randsonen rundt, i alt ca 1405 km².

1.1.1 Fylkesdelplan for Sjukan-Misten

Verneplanen og fylkesdelplanen har ulike virkeområder og dekker ulike areal. Verneplanen har naturmangfoldloven som lovverk i bunnen, og avgrenser et konkret område med juridisk bindende bestemmelser gitt gjennom en egen forskrift. Staten har ansvar for å lage verneplan og den vedtas av Kongen i statsråd. I utgangspunktet er det ikke tillatt med fysiske inngrep i området. Hensikten er å beskytte verneverdiene. Som et tillegg til verneforskriften lages det en forvaltningsplan for å gi retningslinjer for bruken av nasjonalparken.

Fylkesdelplanen utarbeides av fylkeskommunen og har plan- og bygningsloven som lovverk i bunnen. Den dekker et langt større areal enn verneplanen og inneholder retningslinjer som er bindende for arealbruken, både innenfor og utenfor nasjonalparken. Kommunene er myndighet. Fylkesdelplanen gir hjemmelsgrunnlag for innsigelser og sterke føringer for prioriterte tiltak i området fremover, inkludert økonomiske virkemidler. Se Nordland

fylkeskommunes nettsider; www.nfk.no, for mer informasjon om "Fylkesdelplan for Sjunkan-Misten".

Mange viktige spørsmål i nasjonalparken henger sammen med fylkesdelplanen, og er drøftet i begge planprosesser. Mens verneplanen først og fremst skal beskytte naturverdiene mot inngrep, har fylkesdelplanen i tillegg lagt vekt på å fokusere på utviklingsmuligheter i området og på strategier for best mulig lokal forankring av areal- og ressursforvaltningen. Tiltakene i fylkesdelplanen er spesielt rettet mot barn og unge.

1.2 Nasjonalparker i Norge

Sjunkhatten nasjonalpark er nummer 33 i rekken av nasjonalparker på fastlandet i Norge. Pr 1. januar 2011 var vel 16 % av Norges fastlandsareal vernet etter naturvernloven og naturmangfoldloven. Av dette er vel 9 % vernet som nasjonalpark. Opprettelsen av nasjonalparker er hjemlet i naturmangfoldloven. I naturmangfoldlovens formål, § 1, heter det at "Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.". Videre er det naturmangfoldlovens § 35 som gir den direkte hjemmelen for opprettelsen av nasjonalparker:

Naturmangfoldloven § 35

Som nasjonalpark kan vernes større naturområder som inneholder særegne eller representative økosystemer eller landskap og som er uten tyngre naturinngrep.

I nasjonalparker skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet. Forskriften skal verne landskapet med planter, dyr, geologiske forekomster og kulturminner mot utbygging, anlegg, forurensning og annen aktivitet som kan skade formålet med vernet, og sikre en uforstyrret opplevelse av naturen. Ferdsel til fots i samsvar med friluftslovens regler er tillatt. Slik ferdsel kan bare begrenses eller forbys i avgrensede områder i en nasjonalpark, og bare dersom det er nødvendig for å bevare planter eller dyr, kulturminner eller geologiske forekomster.

Utkast til forvaltningsplan skal legges frem samtidig med vernevedtaket. Der det også er aktuelt med skjøtselsplan, skal den inngå i forvaltningsplanen.

Vern som nasjonalpark innebærer et relativt strengt områdevern. Formålsparagrafene for nasjonalparkene varierer, og er styrende for forvaltningen av det enkelte område. § 33 i naturmangfoldloven angir målene for områdevern :

Naturmangfoldloven § 33

Verneområder på land, i vassdrag og i sjø (...) skal bidra til bevaring av

- a) variasjonsbredden av naturtyper og landskap,
- b) arter og genetisk mangfold
- c) truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter
- d) større intakte økosystemer, også slik at de kan være tilgjengelige for enkelt friluftsliv
- e) områder med særskilte naturhistoriske verdier
- f) natur preget av menneskers bruk gjennom tidene (kulturlandskap) eller som også har kulturhistoriske verdier, og tilrettelegging for bruk som bidrar til å opprettholde naturverdiene
- g) økologiske og landskapsmessige sammenhenger nasjonalt og internasjonalt, eller
- h) referanseområder for å følge utviklingen i naturen

Når det etter en annen lov treffes vedtak om å beskytte naturen i et område, bør det legges vekt på målene i første ledd. Inngår slike vedtak etter annen lov i en plan som omfatter områder beskyttet ved vedtak etter denne loven, kan Kongen gi regler for å sikre at beskyttelsen etter de forskjellige lovene samordnes i forhold til målet med planen.

1.3 Forvaltningsplan

I følge verneforskriftens § 5 skal det utarbeides en forvaltningsplan for Sjunkehatten nasjonalpark med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon osv. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

Forvaltningsplanen skal være en "kokebok" for hvordan verneforskriften skal praktiseres. En forvaltningsplan skal være et praktisk hjelpemiddel til å opprettholde naturverdiene i nasjonalparken og fremme formålet med vernet. Den skal også bidra til å sikre forutsigbarhet og likebehandling.

Verneforskriften setter rammen for forvaltningsplanen. Verneforskriftens § 2, formålsparagrafen, er sentral i forhold til bruken som kan foregå i nasjonalparken.

Gjennom forvaltningsplanen kan det ikke gis tillatelse til tiltak som er forbudt i verneforskriften. Likedan kan ikke tiltak som det er gitt direkte åpning for i verneforskriften forbys gjennom forvaltningsplanen. Utover dette er det en rekke tiltak og aktiviteter det etter søknad kan gis tillatelse til i en nasjonalpark (også kalt dispensasjon). Forvaltningsplanen skal avklare nærmere hva som kan eller bør tillates med utgangspunkt i verneverdier og -formål.

Forvaltningsplanen kan ikke gi fritak fra søknadsplikten slik den framgår av verneforskriften. Men den kan si at enkelte tiltak vil bli tillatt etter søknad, og for eksempel om flerårige tillatelser er aktuelt.

Arbeidet med å lage forvaltningsplan er ikke en ny omgang med å lage verneforskrift. **Verneforskriften blir fastsatt ved vernevedtaket og danner altså rammen for innholdet i forvaltningsplanen.**

Forvaltningsplanen har et langsiktig perspektiv. Den bør revideres første gang etter fem til sju år, deretter hvert tiende år. Det er forvaltningsmyndighetens ansvar å forestå revidering. Bevaringsmålene vil bli revidert i samsvar med nasjonale standarder for disse og for overvåking, uavhengig av tidspunktet for revisjon av forvaltningsplanen. Dette arbeidet vil være et viktig grunnlag ved revisjon av forvaltningsplanen.

1.3.1 Hvorfor forvaltningsplan?

Hensikten med å utarbeide en forvaltningsplan for nasjonalparken er å få ei samla oversikt over og behandling av aktuelle problemstillinger. Hovedformålet med forvaltningsplanen er å trekke opp retningslinjer og konkretisere felles mål for forvaltningen, slik at formålet med etableringen av verneområdet blir ivarettatt. Det er videre et mål at forvaltningsplanen skal etablere gode rutiner for samarbeid og oppgavefordeling mellom aktørene lokalt, regionalt og nasjonalt. Forvaltningsplanen vil også fungere som en veileder for brukere av området, deriblant grunneiere, kommuner og frivillige organisasjoner.

1.3.2 Hvem utarbeider forvaltningsplan?

Fylkesmannen i Nordland har ansvaret for å lage den første forvaltningsplanen for Sjunkehatten nasjonalpark. Det foreligger en avtale mellom Sametinget og Miljøverndepartementet om retningslinjer for verneplanarbeid etter naturvernloven i områder som berører samiske interesser direkte. Avtalen ble undertegnet 31. januar 2007. I henhold til denne avtalen skal det, dersom det ansees hensiktsmessig av en av partene, opprettes et eget arbeidsutvalg som skal bistå Fylkesmannen i arbeidet med forvaltningsplaner. Sametinget ønsket i konsultasjonsprosessen vedrørende forvaltningsplan for Sjunkehatten nasjonalpark at det skulle opprettes et slikt arbeidsutvalg.

Verneforskriftens § 8 sier at forvaltningsmyndigheten kan opprette et rådgivende utvalg for forvaltningen av verneområdet. Utvalget skal sikre bred medvirkning og lokalkunnskap i forvaltningen av nasjonalparken, bistå forvaltningsmyndigheten med råd og bistå i forbindelse med forvaltningsplanarbeidet. Arbeidet med forvaltningsplanen startet opp før vernevedtaket for Sjunkehatten var et faktum, og før ny modell med lokal forvaltning er etablert. Derfor er det opprettet et midlertidig rådgivende utvalg som skal bistå Fylkesmannen og gi innspill og råd til Arbeidsutvalget i arbeidet med forvaltningsplanen.

Begge utvalg vil altså fungere i forbindelse med arbeidet med forvaltningsplanen og legges ned når dette arbeidet er sluttført. De to utvalgene har likhetstrekk med nasjonalparksstyret og det faglig rådgivende utvalget som opprettes i forbindelse med lokal forvaltning, men er altså ikke identiske utvalg. Se kap. 6.1 om forvaltningsmyndighet for nærmere informasjon.

Arbeidsutvalg:

Fylkesmannen leder arbeidsutvalget og ivaretar sekretariatsoppgavene. Sammensetningen av utvalget er:

- Lars Kr. Evjenth, Sørfold kommune
- Svein Roger Bådsvik, Fauske kommune
- Arild Nohr, Bodø kommune
- Anfinn Pavall, utnevnt av Sametinget
- Mats Jonas Pavall, utnevnt av Sametinget
- Aase Kristine Aasen Lundberg, ny fra sept. 2010: Johannes Bolstad, Nordland fylkeskommune
- Gunnar Rofstad, Fylkesmannen i Nordland (leder)

Mandat for Arbeidsutvalget:

- Arbeidsutvalget skal bistå Fylkesmannen i Nordland i arbeidet med en forvaltningsplan for Sjunghatten nasjonalpark som skal omhandle:
  - plan og retningslinjer for vern og bruk med utdyping av bestemmelser i verneforskriftene
  - plan over oppgaver med ansvar og myndighet
  - rutiner for behandling av saker etter verneforskriftene
- Om et flertall i arbeidsutvalget eller et flertall av de samiske representantene i arbeidsutvalget og fylkesmannen ikke kommer fram til et felles forslag skal de ulike forslag legges fram for høring og følge saken videre
- Arbeidsutvalget kan fremme forslag til utredninger for å sikre et best mulig beslutningsgrunnlag
- Arbeidsutvalget skal i sine vurderinger ta utgangspunkt i
  - avtalen mellom Sametinget og Miljøverndepartementet om retningslinjer for verneplanarbeid etter naturvernloven i samiske områder
  - forslaget til verneforskrift
  - eventuelt utredninger av områdets verneverdier og kartlagt bruk av området
- Konsultasjonene i arbeidsutvalget skal foregå i god tro og med målsetting om å oppnå enighet. Arbeidsutvalget har et samlet ansvar for å bidra til en god og effektiv prosess.
- Det skal sikres en best mulig koordinering og samordning med fylkesdelplanen for Sjunkan-Misten.

Arbeidsutvalget skal fungere inntil arbeidet med forvaltningsplan for nasjonalparken er avsluttet.

Rådgivende utvalg:

Det midlertidige rådgivende utvalget er satt sammen av følgende interessenter:
Sørfold kommune (administrativ repr.) v/Eirik Stendal (plan)

Fauske kommune (administrativ repr.) v/Paul Aakerli (plan)
Bodø kommune (administrativ repr.) v/Matti Jäntti (kultur/friluftsliv)
Nordland fylkeskommune (administrativ repr.) v/ Aase Kristine Aasen Lundberg, ny fra september 2010: Johannes Bolstad
FNF Nordland v/ Nordland orienteringskrets v/Åge Mohus, vara: Audun Sandberg
Statskog SF v/Jan Nilsen (regionleder Salten)
Grunneierrepresentant fra Sørfold v/Sture Pedersen
Grunneierrepresentant fra Fauske v/ Halvor Bakken
Grunneierrepresentant fra Bodø v/Hilmar Hansen, ny fra juni 2010: Thor Martin Hansen
Fauske og Sørfold saueholdsforening v/Odd Kvarsvik
Nordnorsk reiseliv /v Roger Johansen (repr. også Kjerringøy markedsråd), vara: Tove Kusch
Råd for funksjonshemmede v/Jostein Stige
Åpne plasser tildelt:
Røsvik skole v/Halvard Toften
Bodø naturskole v/Tor Egil Kvalnes
Valnesfjord helsesportssenter v/Ørjan Sletten, vara: Henry Tune

Mandat for Rådgivende utvalg:

- Rådgivende utvalg skal bistå Fylkesmannen i Nordland i arbeidet med en forvaltningsplan for Sjunkehatten nasjonalpark som skal omhandle:
  - plan og retningslinjer for vern og bruk med utdyping av bestemmelser i verneforskriftene
  - plan over oppgaver med ansvar og myndighet
  - rutiner for behandling av saker etter verneforskriftene
- Rådgivende utvalg skal bidra med lokalkunnskap om området
- Rådgivende utvalg skal bidra med råd og innspill til Arbeidsutvalget
- Rådgivende utvalg skal i sine vurderinger ta utgangspunkt i
  - forslaget til verneforskrift
  - eventuelt utredninger av områdets verneverdier og kartlagt bruk av området
- Møtene i rådgivende utvalg skal foregå i god tro og med målsetting om å oppnå enighet. Utvalget har et samlet ansvar for å bidra til en god og effektiv prosess.

Rådgivende utvalg skal fungere inntil arbeidet med forvaltningsplan for nasjonalparken er avsluttet.

1.3.3 Forvaltningsplanen og vurdering etter naturmangfoldlovens kap. II

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal framgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt i vurderingen av saken. Forvaltningsmålene i §§ 4 og 5 trekkes også inn i skjønnsutøvingen. De nevnte bestemmelser i naturmangfoldloven skal inngå som en integrert del i skjønnsutøvingen ved saksbehandling etter naturmangfoldloven. Miljøkonsekvensene av selve forvaltningsplanen skal slik vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapsgrunnlaget om naturforholdene i området som omfattes av foreliggende forvaltningsplan er innhentet i ulike registreringer og kartlegginger. Det vises her til gjennomførte konsekvensutredninger og kartleggingsarbeid som ble gjennomført i forbindelse med verneplanarbeidet. I området er det registrert nasjonalt verneverdige landskapsverdier og enkelte rødlistearter samt verdifulle naturtypelokaliteter. Naturmiljøet er nærmere beskrevet i kapitel 2.4. Fylkesmannen har vurdert forvaltningsplanens effekt på naturverdiene. Virksomhet som pågår i områdene pr. i dag omtales i del 4. Verneforskriftene åpner for at en rekke av disse aktivitetene kan fortsette. For enkelte aktiviteter vil det gjelde restriksjoner, slik at naturverdiene får en økt beskyttelse. Retningslinjene som er omtalt i forvaltningsplanen er satt med utgangspunkt i verneforskriften og dens rammer for hvilke aktiviteter som er tillatt og ikke. Ut fra dagens kunnskap om artene i områdene vil de aktivitetene som i henhold til verneforskriftene og tilhørende retningslinjer kan videreføres, med liten grad av sannsynlighet ha særlig negativ innvirkning på disse artene, naturtypene og landskapselementene. Vernebestemmelsene er til hinder for at det kan gjøres vesentlige inngrep i områdene. Fylkesmannen vurderer det slik at forvaltningsplanen med de retningslinjer som er foreslått med stor grad av sannsynlighet vil føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Fylkesmannen mener at kjent kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypenes utbredelse og økologisk tilstand i denne saken står i et rimelig forhold til sakens karakter, og anser at kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt. På denne bakgrunn mener Fylkesmannen at det foreligger nok kunnskap om effekten av retningslinjene, samt bevaringsmål og foreslåtte tiltak, slik at føre-var-prinsippet ikke får særlig vekt i denne saken, jf. naturmangfoldloven § 9.

Aktiviteter og virksomheter som kan tillates i områdene vil bli nærmere regulert innenfor rammen av naturmangfoldloven og verneforskriften med tilhørende retningslinjer i denne planen, og regulering av den enkelte virksomhet og aktivitet vil kunne vurderes i forhold til samlet belastning i verneområdet. Prinsippet i naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning er dermed vurdert og tillagt vekt.

Prinsippet i naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver får ikke særlig betydning i denne saken ettersom vernet legger vesentlige

begrensninger på hvilke tiltak som kan gjøres i området, og at de godkjente tiltakene ikke vil ha vesentlig negativ effekt på naturtyper, arter eller økosystem.

Når det gjelder § 12 er det særlig lokaliseringalternativer som er aktuelt, blant annet i forbindelse med tillatelser og dispensasjoner til trasèer for motorferdsel og for lokaliseringer ved tillatelser til bygninger og anlegg. I forvaltningsplanen er det fastlagt faste trasèer for enkelte tillatte aktiviteter, både motorisert ferdsel og andre typer ferdsel. Det er tatt hensyn til sårbare naturverdier og trasèvalg er gjort ut i fra vurderinger av hva som gir minst skade og hvilke løsninger som etter en samlet vurdering gir de beste samfunnsmessige resultatene. Prinsippene i § 12 er dermed vurdert og tillagt vekt.

Bilde 2: Store Svartvatnet og Steigtinden Foto: Tor Egil Kvalnes/Kvalnesfoto.com

Del 2 Presentasjon av nasjonalparken og forvaltningen

2.1 Lokalisering

Sjunkhatten nasjonalpark ligger i Bodø, Fauske og Sørfold kommuner. Totalt areal er 417,5 km². Av dette ligger 218,9 km² i Bodø, 88,4 km² i Fauske og 110,2 km² i Sørfold.

Nasjonalparken dekker i hovedsak arealet mellom fjorden Sørfolda i nord, FV 826 i øst, RV 80 i sør og FV 834, inngangen til Mistfjorden og nordover langs Nevelsfjorden i vest.

2.2 Verneformål og forvaltningsmessige utfordringer

Verneforskriften

Verneforskriften for Sjunkehatten nasjonalpark ligger som vedlegg 1. Ikrafttredelse av forskriften skjer straks ved vedtak, det vil si at den trådte i kraft fra 5. februar 2010.

Formål

I formålsbestemmelsen framheves området egenart/særtrekk. I Sjunkehatten nasjonalpark er landskapet sentralt. Nasjonalparken skal ivareta gradienten fra fjord til høgfjell. Den store variasjonen i landskapstyper innen relativt korte avstander er særegen. Også naturtyper, våtmarkssystemer, vassdragsnatur, truede og sjeldne arter og grotter er vesentlige i Sjunkehatten nasjonalpark. Disse elementene er framhevet spesielt i formålet.

§ 2 Formål

Formålet med Sjunkehatten nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne, representative økosystemer og landskap, og som er uten tyngre inngrep. Formålet med nasjonalparken omfatter:

- bevaring av et fjord- og høgfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold,
- bevaring av et vakkert og svært variert landskap fra fjord til høgfjell,
- bevaring av leveområde for sjeldne dyrearter i tilknytning til vann- og våtmarkssystemer, og annet biologisk mangfold som preger området,
- bevaring av geologiske forekomster i et storslått isbreutformet landskap,
- bevaring av vakker og særpreget vassdragsnatur,
- bevaring og sikring av kulturminner,
- bevaring og sikring av grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes biologisk eller geologisk materiale fra dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Allmennheten, med særlig fokus på barn og unge, skal gis anledning til uforstyrret naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Nasjonalparken utgjør en betydelig del av Duokta reinbeitedistriktets bruksareal. Områdets betydning for det samiske naturgrunnlaget er vektlagt i formålet. I forhold til samiske interesser vil det være viktig at naturgrunnlaget opprettholdes slik at samisk kultur og næringsutøvelse som bygger opp under verneverdiene kan fortsette og videreutvikles. Det åpnes imidlertid ikke for særskilt bruk, tilrettelegging i form av nye bygninger eller økt motorferdsel som kan skade verneverdiene. For øvrig vises det til naturmangfoldloven § 14, annet ledd hvor det framkommer at det skal legges tilbørlig vekt på naturgrunnlaget for samisk kultur ved vedtak i eller i medhold av naturmangfoldloven, noe som også følger av konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 27. Det er imidlertid en klar skranke ved at hensynet til det samiske naturgrunnlaget må ligge innenfor rammen av den enkelte vedtaksbestemmelse i eller i medhold av loven. Det følger ikke av dette at samiske interesser nødvendigvis skal ha forrang innenfor det skjønnsrommet som tilligger myndigheten etter loven. Her må det ses hen til hvilken del av loven det er snakk om og hvilke andre interesser som kommer inn. Eksempelvis vil hensynet til naturinteressene vektlegges sterkere i et verneområde enn utenfor.

Området er viktig for friluftslivet, særlig med tanke på barn og unge, jf. Barnas nasjonalpark. Friluftsliv er derfor tatt inn som en del av verneformålet med fokus nettopp på denne målgruppen. I vernebestemmelsene i verneforskriften er barn og unge med funksjonsnedsettelse særlig inkludert i dette for området Øvre Valnesfjord. Videre er nærheten til en stor andel av Nordlands tettest befolkede region, med mange og varierte innfallsporter som er godt egnet for barnefamilier, et viktig grunnlag for å trekke fram friluftsliv som del av formålet med vernet.

Forvaltningsmessige utfordringer

Nasjonalparken er mye brukt av ulike interessenter. Reindrifta bruker området året rundt, men ulike deler av nasjonalparken til ulike årstider. I østlige deler av området beiter mye sau i sesongen fra mai til september. Friluftsliv bringer mange mennesker inn i nasjonalparken, men denne ferdselen foregår i all hovedsak til fots eller på ski. Røde kors har en god del aktivitet i Øvre Valnesfjord, det samme har Valnesfjord helsesportssenter. Med mange hytter som ligger i, eller i nær tilknytning til, nasjonalparken er det en god del bruk av snøskuter vinterstid, både for bagasje-, material- og vedtransport. I sum vil det kunne bli en utfordring å holde motorisert ferdsel på et nivå som samtidig ivaretar stillhet og ro som del av naturopplevelsen for de mange som ferdes i området. I Øvre Valnesfjord og i Vassvikheian er det utfordringer knyttet til friluftsliv sommerstid opp mot større våtmarksområder med til dels mye hekkende fugl. Videre kan det også bli enkelte utfordringer mellom økt bruk av området i friluftssammenheng og den tradisjonelle samiske bruken av området med noen særlig sårbare perioder og områder, f.eks. reinkalving på våren og kalvmerking på sommeren. Gode informasjonstiltak og kanalisering av ferdsel vil kunne imøtekomme en stor del av de nevnte utfordringene og gjøre at ulike brukerinteresser kan leve side om side, og uten å komme i konflikt med verneformål og -verdier.

2.3 ”Barnas nasjonalpark”

Idèen om barnas nasjonalpark ble første gang lansert av Øystein Dahle (daværende styreleder for DNT) under åpningen av Junkerdal nasjonalpark i 2004. Flere syntes dette var en spennende tanke og at Sjunkehatten nasjonalpark burde være området for å realisere idèen. Det ble derfor tatt inn i planarbeidet både i forbindelse med verneplanen og fylkesdelplanen. Mange har bidratt med nyttige innspill til arbeidet med å realisere idèen.

Hvorfor barnas nasjonalpark?

Argumentene for at Sjunkehatten skal være barnas nasjonalpark er mange. Nærmere 50 % av fylkets barn bor nært opp til nasjonalparken. Korte avstander gjør det lett for familier, skoler og barnehager å oppsøke nasjonalparken. Sjunkehatten er en kilde til opplevelsesmuligheter og kan utfordre barn i ulike aldre, uansett ferdigheter.

Sjunkehatten nasjonalpark gir barn og unge muligheten til å få et forhold til og å lære om natur, landskap og kultur. Her kan barna oppleve dyre- og plantelivet og samtidig finne stillhet og ro. De kan se hvordan breer og elver har formet landskapet, de kan se spor etter tidligere tiders bruk av området, de kan finne gamle boplasser, de kan klatre, gå topturer, vandre i grotter og gå på ski. Her er også flotte innfallspor for barn, for eksempel Røsvik om en kommer sjøveien, Steigtindvatnet, Vatnvatnet, Sørfjorden, områdene omkring Vatnlia leirskole og Øvre Valnesfjord. I Øvre Valnesfjord legges det særlig vekt på at også barn og unge med funksjonsnedsettelse skal kunne oppsøke nasjonalparken.

Bilde 3: Skitur inn mot Sætervatnet Foto: Inger Sjøberg

Hvordan blir Sjunkehatten barnas nasjonalpark?

- Verneformålet setter fokus på barn og unge, og vernebestemmelsene gir åpning for spesiell tilrettelegging for barn og unge:
→ En viktig del av målet for forvaltningen av nasjonalparken er å sikre at barn og unge kan drive friluftsliv i området og blant annet øke tilretteleggingsgraden ved innfallsportene jf. kap. 3.7 og 4.7
- Nasjonalparken har en logo som viser at den er for barn og unge
- Skilt, kart og øvrig informasjon lages med tanke på barn og unge
- En egen utstilling på Nordland nasjonalparksenter for barn og unge
- Tiltak og prosjekter som støtter opp om idèen "Barnas nasjonalpark" er sentrale i "Fylkesdelplan for Sjunkean-Misten". Videre er også diverse prosjekter i regi av andre enn forvaltningsmyndigheten aktuelle å koble til Barnas nasjonalpark

Mål for utvikling av Barnas nasjonalpark

(vedtatt av Midtre Nordland nasjonalparkstyre i møte 13. mai 2011):

Tiltak i tilknytning til Barnas nasjonalpark skal gi et tilbud til alle.

1. Barnas nasjonalpark skal gi økt bevissthet hos barn og ungdom om viktige miljøspørsmål som kan knyttes til Sjunkehatten nasjonalpark.
2. Barnas nasjonalpark skal stimulere kunnskapslysten hos regionens egne barn og tilreisende om tema som naturlig belyses gjennom Sjunkehatten nasjonalpark.
3. Barnas nasjonalpark skal øke barn og ungdom sin bruk av naturområdene i og omkring Sjunkehatten nasjonalpark på en bærekraftig måte.
4. Barnas nasjonalpark skal stimulere til økt aktivitet i naturmiljø hos barn og ungdom.
5. Barnas nasjonalpark skal bidra til å gjøre regionen mer attraktiv for barn og ungdom.

2.4 Naturmiljø

For detaljert beskrivelse av naturmiljøet i Sjunkehatten nasjonalpark, viser vi til "Bruk- og verneplan for Sjunkean-Misten" med konsekvensutredninger. Under er en kort beskrivelse av naturmiljøet i nasjonalparken.

2.4.1 Landskap og geologi

Landskapet i Sjunkehatten nasjonalpark er storslått og variert. Fjordene er omgitt av et mektig alpint fjellandskap, med Sjunkehatten i Sørfold som den høyeste toppen 1185 moh.

Landskapet er preget av breerosjon med både spisse topper og avrunda fjell, bratte fjellsider, dalbotner, morener og den åpne Fridalen. Landhevingen har etterlatt tydelige merker i terrenget som strandlinjer og terrasser. Området er rikt på elver og vatn. Viltre fjellelver fra typiske "skarvatn" særpreger landskapet.

Jordbrukslandskapet i området er tradisjonelt utformet og har stor opplevelsesverdi, særlig som kontrast til mektig natur. Dette er særlig framtrædende i Sjunkefjorden, der fastboende fortsatt lever av jordbruk og fiske.

Opplevelsesverdi

Det er mange viktige og til dels mye brukte friluftsområder i nasjonalparken der opplevelsesverdien spenner fra markerte fjelltopper til andre naturformasjoner med stor opplevelsesverdi. Tinder og fjelltopper som Steigtinden, Skeistind, Sjunkehatten og Korsviktind fungerer som landemerker og identitetssymbol for befolkningen i regionen.

Innslag av eldre bosetning er med å formidle viktige deler av brukshistorien knyttet til området. Mange boplasser har ikke lenger synlige spor etter bebyggelse, men vegetasjonsmønster og gamle tufter viser at folk har bodd her i eldre tid. Mange slike plasser, både i Mistfjorden og Sjunkfjorden, hører til den samiske kulturen.

2.4.2 Klima

Sjunkhatten ligger på vestsiden av den skandinaviske fjellkjeden og preges derfor av et oseanisk klima som kjennetegnes ved å være kjølig og fuktig. Nedbørsmengden er anslått til å være ca 1100 mm/år, med mest nedbør i perioden september til november og minst nedbør i perioden april – august.

2.4.3 Vegetasjon og dyreliv

Nasjonalparken strekker seg fra havnivå opp til 1185 moh. Topografien preges av høye, spisse tinder, bratte fjellsider og flere tydelige botner. De høyereliggende strøkene er dominert av bart fjell. Området er topografisk meget variert, men favner ikke på samme måte variasjonen i vegetasjon, vilt og geologi som forekommer i regionen.

Deler av området har betydelige karstforekomster. Det såkalte skulderbeltet i Øvre Valnesfjord er særlig viktig. Området er vurdert å ha en sjeldent høy grottetetthet og skiller seg klart ut som et av de mer betydelige grotteområdene i Norge.

Valnesfjordvassdraget ble vernet i Verneplan I for vassdrag. Færøyvassdraget, har anadrom laksefisk. Sørfolda innenfor Seglvikneset-Vindvikodden, med hele Sjunkfjorden, er et viktig område for anadrom fisk.

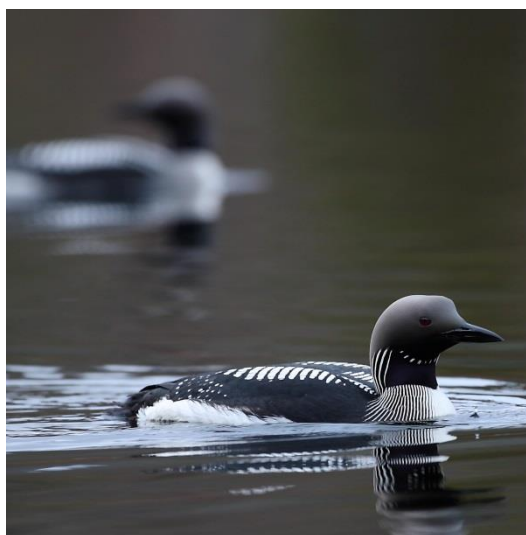
Sjunkhatten nasjonalpark har spredte lokaliteter som er verdifulle og interessante for bevaring av biologisk mangfold. Området er imidlertid sterkt dominert av artsfattige typer uten potensial for sjelden og kravfull vegetasjon. Både antalls- og arealmessig dominerer naturtypelokaliteter i skog (17 av 23 kartlagte lokaliteter).

Den norske rødlista er en oversikt over plante- og dyrearter som på en eller annen måte er truet av utryddelse, er utsatt for betydelig reduksjon eller er naturlig sjeldne. Dette er arter som er sårbare for menneskelig aktivitet. Det er hittil kartlagt 12 rødlistearter i nasjonalparken. Dette omfatter seks fuglearter, to pattedyrarter, en bløtdyrart, en lavart og to sopparter. Det finnes også spredte viktige viltforekomster. Et par større våtmarksområder er særlig fuglerike. I tillegg til de listede artene er det observert en del andre rødlistearter som foreløpig ikke er plottet inn i kart og offisielt registrert. Særlig gjelder dette en del fjellplanter og fugl.

Tabell 1: Oversikt over rødlistearter* som er kartlagt i Sjunkehatten nasjonalpark. VU = sårbar og NT = nær truet.

Artsnavn	Rødliste-status
PATTEDYR	
Oter	VU
Gaupe	VU
BLØTDYR	
Elvemusling	VU
FUGL	
Storlom	NT
Hønehauk	NT
Teist	VU
Sjørørre	NT
Vipe	NT
Hettemåke	NT
LAV	
Skorpefiltlav (<i>Fuscopannaria ignobilis</i>)	NT
SOPP	
Flekkhvitkjuke (<i>Antrodia albobrunnea</i>)	NT
Ospehvitkjuke (<i>Antrodia pulvinascens</i>)	NT

*Rødlisteart er en plante- eller dyreart som på en eller annen måte er truet av utryddelse, er utsatt for betydelig reduksjon eller er naturlig sjelden og slik sårbar for menneskelig påvirkning.

Bilde 4 og 5: Rødlistearter i Sjunkehatten. Foto: Arne Heggland (Skorpefiltlav) og Gunnar Rofstad (Storlom)

2.5 Spor etter tidligere bosetting og nåværende tekniske inngrep

2.5.1 Kulturminner og kulturhistorie

Kulturminnene som er registrert i området kan grovt sett deles inn i tre kategorier:

1. *forhistoriske kulturminner* (steinalder)
2. *samiske kulturminner*
3. *kulturminner tilknyttet nyere tids norsk bosetting*

De eldste påviste kulturminnene synes å være rundt 8-9000 år gamle og er fra eldre steinalder. Mange av kulturminnene er etter samisk bosetting og bruk. Noen av disse kan skrive seg fra en samisk veidekultur forut for tamreindrifta. Det er blant annet funnet ei ringforma spenne, urgraver, offersteder samt opplysninger om fangstanlegg.

De samiske kulturminnene hører i stor grad til faser av tamreindrift, slik som ildsteder/arran, oppbevaringsgroper/melkegroper, reingjerder/melkegjerder, beingjemmer og hellere. De finnes særlig i området fra Heakkavuopmi/Heggvassbotn og videre nordøstover til Mittiskardet.

Det er registrert samiske nyrydningsbruk i Sørfjorden og området Kristivatnet-Klubbvatnet. Ut over 15- og 1600-tallet skjedde det en norsk ekspansjon inn i de samiske bruks- og boplassområdene gjennom etablering av gårder inne i fjorder og langs de store dalførene. Den norske bosetningen livnærte seg i stor grad av et utmarksbasert jordbruk der fòrsanking og beite var lagt til utmarka. I tillegg var fiske en viktig næring. På enkelte gårder var skogbruk som vedhogst, en delnæring.

2.5.2 Tekniske inngrep

Innenfor nasjonalparken er det ca 40 private hytter og tre hytter som kan benyttes av allmennheten. Videre er det en del bruere og klopper, merka stier, to strekninger med mindre kraftlinjer og ei telefonlinje. Reindrifta har gjerder, to hytter og to gammer i området. Tabell 10 og 11 under Del 4 Brukerinteresser og kapitlet om bygninger og anlegg (kap. 4.9) viser en samlet oversikt over de ulike hyttene og anleggene.

Del 3 Bevaringsmål

3.1 Hvorfor bevaringsmål?

Formålet med vernet av Sjunkehatten nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne, representative økosystemer og landskap, og som er uten tyngre inngrep. Dette er presisert i selve formålsparagrafen. Likevel er dette et ganske vagt formål, og det er behov for å konkretisere hvilke naturkvaliteter som skal prioriteres og bevares innenfor verneområdet.

Naturkvalitet er definert som de naturtypene, artene, geologien og landskapet som skal bevares i et verneområde. For hver naturkvalitet er det definert et bevaringsmål. Bevaringsmål definerer den tilstanden man ønsker at en naturkvalitet i verneområdet skal ha. Bevaringsmål skal være målbare og kan for eksempel presiseres gjennom mål for areal eller forekomst av bestemte arter. Videre kan det også knyttes bevaringsmål til andre deler av formålet med opprettelsen av et verneområde, slik som det samiske naturgrunnlaget og friluftsliv. Sistnevnte tema er særlig aktuelt for Sjunkehatten nasjonalpark som Barnas nasjonalpark.

Hensikten med bevaringsmål for enkeltarter er å dokumentere utviklingen i populasjoner eller areal for utbredelse. Dette er først og fremst viktig for rødlistearter der det er risiko for at arten dør ut enten lokalt eller nasjonalt. Registrering av bevaringsmål i verneområdene i Norge vil kunne bidra til å heve kunnskapen om utviklingen av artene og årsakene til observerte endringer i utbredelse. Ved oppfølgingen av bevaringsmålene vil de konkrete undersøkelsene være viktig for å fastsette metodene for oppfølging slik at vi kan skille reelle endringer fra tilfeldig variasjon og at det er entydig hvilke områder og deler av populasjonen som undersøkes.

For å velge ut naturkvaliteter og bevaringsmål kreves det at forvaltningen har god oversikt over naturtilstanden i området, og utviklingstendenser. Kunnskapen om de ulike naturkvalitetene i Sjunkehatten er relativt god som følge av en grundig kartlegging av ulike vernekvaliteter under arbeidet med verneplanen. Foreløpig ser vi ikke behov for ytterligere kartlegginger. Men det er ønskelig med mer detaljerte opplysninger om konkrete hekkelokaliteter for lomer og dagrovfugler.

Tilhørende overvåkingsprogram for verneverdier

I hvert enkelt kapittel er det satt bevaringsmål for utvalgte naturkvaliteter. I vedlegg 4 er det satt opp en samlet oversikt over bevaringsmålene med tilhørende overvåkingsprogram. Det er aktuelt å revidere overvåkingsprogrammet med tilhørende registreringsmetodikk oftere enn selve forvaltningsplanen.

3.2 Vegetasjon og intakte økosystem

3.2.1 Status og bevaringsmål

Området er topografisk meget variert, men favner ikke på samme måte variasjonen i vegetasjon, vilt og geologi som forekommer i regionen. Nasjonalparken har spredte lokaliteter som er verdifulle og interessante for bevaring av biologisk mangfold. Biologisk mangfold er jordens variasjon av livsformer, deres arvestoff og det kompliserte samspill de er en del av. Biologisk mangfold knyttes til variasjon i tre biologiske organisasjonsnivåer:

- økosystem (naturtyper)
- arter
- innen arter (gener)

Sju av de 56 naturtypene som er definert i Direktoratet for naturforvaltnings håndbok for kartlegging naturtyper, DN-håndbok nr 13, er registrert i nasjonalparken. Både antalls- og arealmessig er området dominert av naturtypelokaliteter i skog (17 av 23 lokaliteter). Nasjonalparken har nokså få naturtypelokaliteter. Det er hittil kartlagt kun tre rødlistearter av vegetasjon, én lavart og to sopparter (se tabell 1 side 16). Området er relativt sterkt dominert av artsfattige typer uten potensial for sjelden og kravfull vegetasjon.

Tabell 2: Bevaringsmål for intakte økosystem (naturtyper)

Tilstandsvariabel	Bevaringsmål
Økosystemets artssammensetning (og variasjon i naturtyper) - trofisk struktur	Ytre påvirkning skal ikke være så stor at det medfører ubalanse mellom ulike trofiske nivå innenfor nasjonalparken.

3.2.2 Trusler

Tekniske inngrep, motorisert ferdsel, ordinær ferdsel og andre forstyrrelser vil kunne påvirke ulike naturtyper i ulik grad. Enkeltinngrepene er ofte små, men summen av mange små inngrep og påvirkning i negativ retning kan gi negative konsekvenser for det biologiske mangfoldet og variasjonen i naturen.

I utgangspunktet er det få, særlig sårbare naturtyper i Sjunkehatten nasjonalpark, men oppstyking av områder ved slitasje fra ferdsel, tekniske inngrep osv. vil utgjøre en potensiell trussel for endring av naturtyper og dermed dyr og planters leveområder.

3.3 Funksjonsområder for våtmarksfugl og rovfugl

3.3.1 Status og bevaringsmål

Et par større våtmarksområder er særlig fuglerike. Til sammen er det hittil kartlagt 15 rødlistearter for pattedyr og fugl, der fugl utgjør hovedtyngden av disse (se tabell 1 side 16). Rovfugl hekker spredt i nasjonalparken, med blant annet flere kjente lokaliteter for fjellvåk i Øvre Valnesfjord.

Tabell 3: Bevaringsmål funksjonsområder for våtmarksfugl

Tilstandsvariabel	Bevaringsmål
Funksjonsområder - hekkeområder for våtmarksfugl	
Areal/arealbruk	Bevare områdets kvaliteter som hekke- og rasteområde for våtmarksfugler. Naturlig tilhørende arter skal bevares med levedyktige bestander. Antallet hekkende storlom skal opprettholdes på tilnærmet samme nivå som på vernetidspunktet – dvs 4-5 hekkinger per år i hele nasjonalparken.
Ikke-motorisert ferdsel	Forstyrrende ikke-motorisert ferdsel i hekketiden skal unngås i størst mulig grad.

Tabell 4: Bevaringsmål funksjonsområder for rovfugl

Tilstandsvariabel	Bevaringsmål
Funksjonsområder - hekke- og jaktområder for rovfugl	
Areal/arealbruk	Bevare kjente tradisjonelle hekkeplasser for rovfugl (særlig fjellvåk og kongeørn) . Bevare det naturlige mangfoldet i naturtyper/ mosaikken i landskapet for å sikre jaktområder til rovfuglarter som er avhengig av å jakte i kantsoner/ halvåpne områder, f.eks kongeørn som prefererer overgangen skog/fjell.
Ikke-motorisert ferdsel	Forstyrrende ikke-motorisert ferdsel i og ved hekkeområdene skal unngås i sårbare perioder av året.

3.3.2 Trusler

Motorisert ferdsel, tekniske inngrep, ordinær ferdsel og andre forstyrrelser vil kunne påvirke de aktuelle artenes bruk av hekkelokalitet. I tillegg vil næringstilgang være medvirkende til om fuglene velger å hekke og slik påvirke hekkesuksessen. Næringstilgangen samt storskala endringer, som for eksempel endrede trekkruiter for trekkfugl, har forvaltningen liten eller ingen mulighet til å kontrollere. Det vil derfor heller bli fokusert på at selve funksjonsområdene skal være i en tilstand som muliggjør hekking.

3.4 Landskap

3.4.1 Status og bevaringsmål

Området har store og varierte landskapskvaliteter av høy nasjonal verdi i de sentrale delene. Det vil si omkring indre deler av Sjunkfjorden og Mistfjorden, samt de sentrale tinde- og botnområdene i tilknytning til Vassviktindan-Blåfjell og Breidviktinden-Fagertinden.

De mest urørte områdene er konsentrert i de sentrale fjordarmene og i tindemassivet. Deler av disse områdene har villmarkspreget. Store deler av Sjunghatten nasjonalpark befinner seg i INON-sone 2 (INON = Inngrepsfrie naturområder i Norge), det vil si områder som er 1-3 km fra nærmeste tekniske inngrep, eller i INON sone 1, som er 3-5 km fra nærmeste tekniske inngrep. Arealer i INON sone 2 utgjør ca 50 % av landarealet i nasjonalparken, og arealer i INON sone 1 utgjør i underkant av 25 % av landarealet. Et lite areal kvalifiserer som «villmarkspregete områder», som er mer enn 5 km fra tekniske inngrep.

Flere markerte fjelltopper og andre naturformasjoner har stor opplevelsesverdi. Samtidig er innslag av eldre bosetning med på å formidle viktige deler av brukshistorien knyttet til området. Mange boplasser har ikke lenger synlige spor etter bebyggelse, men vegetasjonsmønster og gamle tufter viser at folk har bodd her i eldre tid. Mange slike plasser, både i Mistfjorden og Sjunkfjorden, hører til den samiske kulturen. I landskaps- og opplevelsessammenheng er eldre bebyggelse og spor etter drift viktige historiefortellende elementer som høyner verdien for folk som ferdes i området i rekreasjonssammenheng. Det har også stor verdi at de sentrale tinde- og fjordområdene er omsluttet av landskapstyper og -områder med en roligere landskapsutforming.

Tabell 5: Bevaringsmål for landskap og urørt natur

Tilstands-variabel	Bevaringsmål
INON-status	Områdets INON-status skal holdes på samme nivå som ved etablering av nasjonalparken.
Fremmede gjenstander – løse	Alle båter i opplag skal ha tillatelse til dette.
Fremmede gjenstander – faste (gjenstaner som kan defineres som punkt i terrenget)	Størrelsen på eksisterende hytter og fritidshus skal ikke øke med mer enn 20 % av BYA (innenfor maks arealgrense for hver hytte på 80 m ²), jf. retningslinjer i forvaltningsplanen. Sjunkfjorden er unntatt.

3.4.2 Trusler

Tekniske inngrep og ferdsel vil være hovedtruslene mot den verdien opplevelsen av urørt natur har. Ferdsel i seg selv er ikke en trussel mot disse naturkvalitetene, men når ferdselen går over fra å være sporløs til å forårsake slitasje og forøpling kan opplevelsen av urørt natur bli forringet.

3.5 Karst og grotter

3.5.1 Status og bevaringsmål

Deler av nasjonalparken har betydelige karstforekomster, hvorav det såkalte skulderbeltet i Øvre Valnesfjord er særlig viktig. Dette området er vurdert å ha en sjeldent høy grottetetthet og skiller seg klart ut som et av de mer betydelige grotteområdene i Norge.

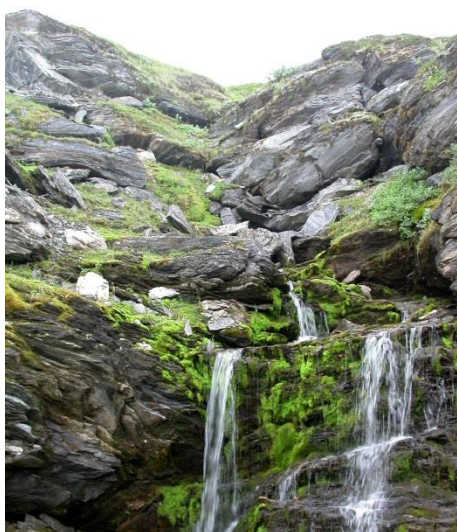
Mange av karst- og grotteforekomstene er spesielt sårbare for slitasje og ferdsl. Slike forekomster utvikles i kalkrikt fjell over lang tid i et samspill mellom nedbør og vegetasjon. Bevaringsmålene i forhold til karst er at de ulike karst- og grotteformasjonene skal få utvikles fritt uten særlig forstyrrelse fra menneske. Når et objekt er ødelagt er det ikke mulig å reparere skaden. Det er derfor laget bevaringsmål som er mer å betrakte som overvåking av tilstand, for dermed å kunne hindre ytterligere forringelse, enn for å kunne sikre tilbakeføring og opprydding.

Tabell 6: Bevaringsmål for karstlandskap og grotter

Tilstands-variabel	Bevaringsmål
Ikkemotorisert ferdsel	Med unntak for Kjøttkjerstihola og Singelhola skal grottene fremstå som upåvirket av menneskelig ferdsel.
Motorisert og ikkemotorisert ferdsel	Overflatekarsten skal få utvikle seg fritt uten menneskelig påvirkning.

3.5.2 Trusler

Karstformene er i utvikling og endres gjennom vannets sakte oppløsning. Utviklingen av karst skjer langsomt, men likevel ganske hurtig sett i et geologisk tidsperspektiv. Strukturene er ofte sårbare og utsatt for uvetting ferdsel. Både ferdsel til fots og ikke minst ferdsel med kjøretøy vil kunne være potensielle trusler. Grottene er kanskje de mest spektakulære karstformene og alle som går inn i en grotte påvirker den. Noen grotter er allerede så preget av menneskelig aktivitet at det er åpnet for organisert ferdsel i disse. Dette gjelder Singelhola og Kjøttkjerstihola som er spesifikt omtalt i vernebestemmelsene under kapitlene om reiseliv og friluftsliv (se kap. 4.6 og 4.7).

Bilde 6: Kalkbekk ved Kvitblikkfjell Foto: Geir Gaarder

3.6 Kulturminner

3.6.1 Status og bevaringsmål

Kulturminner som er registrert i forbindelse med kartleggingen av kulturminner i området kan grovt sett deles inn i tre kategorier: 1) forhistoriske kulturminner (steinalder), 2) samiske kulturminner og 3) kulturminner knyttet til nyere tids norsk bosetting.

I henhold til Lov om kulturminner defineres kulturminner som alle spor etter menneskelig virksomhet, også lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til. Kulturminner eldre enn fra 1537 og samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk fredet i medhold av kulturminneloven.

De eldste påviste kulturminnene innenfor nasjonalparken synes å være rundt 8-9000 år gamle og er fra eldre steinalder. Mange er etter samisk bosetting og bruk. Noen av disse kan skrive seg fra en samisk veidekultur forut for tamreindrifta. De fleste samiske kulturminnene innenfor nasjonalparken tilhører faser av tamreindrift, slik som ildsteder/arran, oppbevaringsgroper/melkegroper, reingjerder/melkegjerder, beingjemmer og hellere. De finnes særlig i området fra Heakkavuopmi/Heggvassbotn og videre nordøstover til Midtiskardet.

Det finnes også spor etter samiske nyrydningsbruk fra 1600-tallet og framover i tid. Disse ligger gjerne marginalt til innerst i fjorder. Noen av nyrydningsbrukene ble etablert som husmannsplasser på eksisterende gårder. Det er registrert samiske nyrydningsbruk blant annet i Sørfjorden. Ut over 15- og 1600-tallet skjedde det en norsk ekspansjon inn i de samiske bruks- og boplassområdene gjennom etablering av gårder inne i fjorder og langs de store dalførene. Den norske bosettinga livnærte seg i stor grad av et utmarksbasert jordbruk, der førsanking i tillegg til beite var lagt til utmarka. Fiske utgjorde også ei viktig næring. På enkelte gårder var skogbruk som vedhogst ei delnæring.

Enkelte kulturminner og kulturmiljøer har stor pedagogisk verdi og kan inngå i kulturstier og undervisningsopplegg.

Tabell 7: Bevaringsmål for kulturminner

Tilstandsvariabel	Bevaringsmål
Fysiske inngrep og slitasje	Bevare kjente automatisk freda samiske og norske kulturminner intakte.
Løse gjenstander/søppel	Bevare kjente automatisk freda samiske og norske kulturminner fri for søppel og avfall som ikke naturlig er en del av kulturminnet.

3.6.2 Trusler

Manglende kunnskap om eksisterende kulturminner er den største trusselen mot kulturminneverdiene i Sjunghatten nasjonalpark. Ubevisst ødelegging og skader påført kulturminner som følge av uvitenhet kan også være mulige trusler.

3.7 Samisk naturgrunnlag

Sjunkhatten nasjonalpark har vært brukt som naturgrunnlag for samisk kultur- og næringsutnytting langt tilbake i tid. Det samiske naturgrunnlaget er særskilt nevnt i verneformålet i § 2. Eventuelle bevaringsmål for det samiske naturgrunnlaget vil bli utarbeidet når en nærmere definisjon av det samiske naturgrunnlaget er på plass og det er gjort avklaringer på nasjonalt nivå hvordan dette skal behandles i bevaringsmålsammenheng.

Bilde 7: Sjunkfjorden og Sjunkfjorddalen, sett fra Drogvasskaret. Skjerdingstinden, Kjerringtinden, Einarviktinden og Sjunktinden. Foto: Tor Egil Kvalnes/Kvalnesfoto.com

3.8 Friluftsliv for barn og unge

3.8.1 Status og bevaringsmål

Sjunkhatten nasjonalpark ligger sentralt i Nordlands tettest befolkede region, Salten. Det er korte avstander fra der folk bor til nasjonalparken og det er lett å komme inn i området via mange og varierte innfallspor. Området har derfor stor betydning for folks utøvelse av friluftsliv i regionen, året rundt. Særlig er det et område som mange barnefamilier benytter flittig til dagsturer, i tillegg til at flere institusjoner som jobber med barn og ungdom bruker store deler av nasjonalparken. Friluftsliv er derfor også tatt med i formålet med opprettelsen av Sjunkehatten nasjonalpark, jf. § 2.

Bodø naturskole, Røsvik skole og Valnesfjord helsesportssenter benytter ulike områder aktivt i sitt virke. Bodø naturskole har også pedagogisk ansvar for Vatnlia leirskole. Naturskolen gir tilbud innen friluftsliv og naturfag for barn og unge, særlig i Saltenregionen men for øvrig også i hele Nordland, til alle årstider. Oppleggene omfatter feltbiologi, grotting, kanopadling, klatring, isfiske, kiting, seiling, tindebestigning, fotografering, overnatting ute, og en rekke andre aktiviteter med naturen som utgangspunkt. Vatnvatnet-Sørfjorden-Steigtinden og Bringslimarka-Drogvatnet er de mest brukte delområdene i denne sammenheng. Røsvik skole benytter fjellområdene opp fra Røsvik samt Sjunkefjorden. Valnesfjord helsesportssenter benytter store deler av Øvre Valnesfjord i forbindelse med ulike aktiviteter gjennom året i sine habiliterings- og rehabiliteringsopplegg for ulike pasientgrupper. Senteret arbeider målrettet for å bli et nasjonalt kompetansesenter for habilitering av barn og unge.

Bodø og Omegns Turistforening, inkludert undergruppene for barn og unge, arrangerer årlig flere turer i området, både sommer og vinter. Også Sulitjelma og Omegn Turistforening arrangerer turer her.

Med områdets status som et godt etablert friluftsområde blir det ekstra viktig for forvaltningen av nasjonalparken å sikre at området også for fremtiden kan brukes i friluftslivssammenheng og gi særlig barn og unge grunnlag for mange og varierte naturopplevelser. Et overordnet mål, jf. kap. 4.7, er at Sjunkehatten nasjonalpark fortsatt skal framstå som et viktig friluftsområde i regionen, og da særlig for barn og unge. Videre at tilretteleggingen som gjøres skal ha en forankring i at tersklene for tilgjengelighet skal senkes, innenfor rammen av hva verneforskriften tillater.

Se for øvrig kap. 5 Forvaltningsoppgaver og tiltak, og vedlegg 3, for oversikt over aktuelle tilretteleggingstiltak med mer.

Tabell 8: Bevaringsmål for friluftsliv

Variabel	Mål for forvaltningen
Hovedinnfalls-porter *	Bruken skal økes i disse områdene samtidig som kanalisering skal sørge for at det ikke oppstår konflikt med verneverdier (særlig våtmarksfugl og kulturminner) eller andre viktige verdier som det samiske natur-grunnlaget. Videre vil kanalisering også bidra til å hindre konflikter mot andre bruker-interesser som reindrift, saueneiering og fritidsbebyggelse.
Hovedinnfalls-porter*	Unngå at påvirkning fra motorisert og ikkemotorisert ferdsel, samt andre påvirknings-faktorer fører til sår, skader og endringer i terrenget som minsker framkommeligheten og går ut over naturopplevelsen.
Tilgjengelighet for alle	Tilretteleggingen inn i nasjonalparken i Øvre Valnesfjord skal så langt mulig gi økt tilgjengelighet og utføres med universell utforming men balansert mot kravet om minst mulig inngrep i landskap og naturmiljø.
Områder med viktige opplevelses-kvaliteter **	Bevare opplevelseskvaliteten.
Informasjon	Sikre god tilgang til naturinformasjon for barn og unge. Egen nettside med informasjon om nasjonalparken, både fakta- og friluftslivsinformasjon. I tillegg informasjon om den tradisjonelle bruken av området, inkludert den samiske bruken og reindriften. Målgruppe både fritid og skolebruk. Universell utforming er et mål så langt mulig innenfor tilgjengelige ressurser og tekniske løsninger.
Informasjon	Det skal være informasjonspunkter (f.eks. plakater) om nasjonalparken og naturverdiene på samtlige innfallsporter. I tillegg skal det også være informasjon om reindriften i området på utvalgte innfallsporter. Informasjonen skal være tilgjengelig for alle og særlig utformet for barn og unge som målgruppe. Jevnlig vedlikehold viktig.

* Fridal-Sætervatnet, Vatnvatn/Heggmoen-Sørfjorden og Røsvik-Knubben + Røsvik-Sjunkfjorden er viktige utfartsområder som er rangert som svært viktige etter DNS kartleggingsmetodikk for friluftsområder, DN-håndbok 25 – 2004, jf. kartlegging av friluftsliv i Sjunkan-Misten i forbindelse med verneplanarbeidet.

** Finnkonakken, Festvåg, Heggmotinden, Steigtind, Rundvatn-Erlingbu, Skautuva, Sørfjord-vassdraget, Mistfjorden-Sørfjorden, Fridalen, Kvalhornet/Kistrandfjellene, Færøyvalen, Vassvikheian og Sjunkfjorden er områder med svært viktige opplevelseskvaliteter jf. DNS kartleggingsmetodikk for friluftsområder, DN-håndbok 25 – 2004, jf. kartlegging av friluftsliv i Sjunkan-Misten i forbindelse med verneplanarbeidet.

3.8.2 Trusler

Motorisert ferdsel kan være en potensiell trussel mot det enkle og naturvennlige friluftslivet. Opplevelsen av stillhet og ro er en viktig del av dette.

Del 4 Brukerinteresser

4.1 Verneforskriften og bruken av nasjonalparken

Her presenteres ulike brukerinteresser som er berørt av verneforskriften. Verneforskriften danner rammen for hva som er tillatt innenfor Sjunghatten nasjonalpark. I den daglige forvaltningen er § 3 "Vernebestemmelser" og § 4 "Generelle dispensasjonsbestemmelser" de sentrale punktene i verneforskriften. Innholdet i disse paragrafene må sees i sammenheng med § 2 som beskriver formålet med vernet. § 4 omtales nærmere under del 6 Saksbehandling.

Hvert kapittel innledes med en beskrivelse av status for den aktuelle brukerinteressen. Videre er det satt et overordna mål for forvaltningen og beskrevet hvilke bevaringsmål som blir berørt av den aktuelle brukerinteressen. Deretter blir rammer og regelverk beskrevet, som er en oppsummering av hva verneforskriften sier om vilkårene for den aktuelle brukerinteressen. Dette er med andre ord det rammeverk forvaltningsplanen og forvaltningen skal operere innenfor. Videre oppsummeres utfordringer som forvaltningen står overfor. Dette muner ut i retningslinjer for hvordan regelverket skal praktiseres. Det er viktig å merke seg at forvaltningsplanen ikke kan gå utover rammene som er gitt i verneforskriften. Til slutt under hver brukerinteresse er det listet opp aktuelle tiltak med beskrivelse av tiltaket, hvem som er ansvarlig, tidsramme og eventuell kostnad.

4.2 Reindrift

Status

Duokta reinbeitedistrikt driver reindrift i Sjunghatten nasjonalpark. Reinbeitedistriktet er et lulesamisk bruksområde. Distriktet består av tre driftsenheter og har et fastsatt øvre reintall på 900 rein i vårflokk. Distriktet strekker seg til grensen mot Sverige i øst og helt ut mot kysten i vest. Det er flere viktige beiteområder innenfor nasjonalparken, og i tillegg viktige trekkleier og kalvingsområder. Bruken av de ulike områdene styres av klima- og årstidsvariasjoner, og forskjeller i disse fra år til år.

Vinterbeitene for Duokta ligger stort sett utenfor nasjonalparken. Tårnvikfjellet på Kjerringøy er det viktigste vinterbeiteområdet. I tillegg nyttes store deler av utmarka på Kjerringøy som vinterbeiter. Videre er det viktige vinterbeiter på Mjønesfjell over mot Heggmoen (delvis innenfor nasjonalparken) samt vest og sør for Sørfjorden (i nasjonalparken).

Kalvingslandet til Duokta reinbeitedistrikt ligger så å si i sin helhet innenfor nasjonalparken og strekker seg fra Øvre Valnesfjord og nordvestover mot Sjunghatten og Færøymarka. I tillegg foregår noe kalving i østenden av Heggmoen, innover mot Bogvatnet og på vestsiden av Sjunghatten mot Sjunghatten. De mest brukte sommerbeitene ligger innenfor

nasjonalparken i høgfjellsområdet med fjellskarene vest for Valnesfjorddalen, sørover mot Heggvassbotn og vestover mot Mistfjorden. Store deler av høstbeitene ligger utenfor nasjonalparken og omfatter hovedsaklig de lavereliggende fjellområdene mellom Mjønesfjell og Valnesfjorddalen, Valnesfjordmarka og områdene sørover mot Fauskeidet.

Reindriften er avhengig av flytte- og trekkveier mellom beiteområdene. Adgangen til fritt og uhindret å drive og forflytte rein er hjemlet i Lov om reindrift jf. § 22 og gjeldende lovverk. Drivingsleiene mellom vinter-, vår-, sommer- og høstbeitene går gjennom nasjonalparken, og flyttingen her foregår etter de gamle flyttleiene.

Det brukes snøskuter i forbindelse med reindriften i flere områder i nasjonalparken, motordrevet båt på Sætervatnet og også noe barmarkskjøring om sommeren i området Furnesfjellet - Kosmofjellet. I tillegg benyttes en fast/eksisterende kjøretrasé fra Hola til reindriften i Krubbvasshågen.

Temakart

Se vedlegg 11 for oversikt over bruksområder for reindriften i Sjunkehatten nasjonalpark.

Mål for forvaltningen:

Innenfor rammen av verneforskriften og vernets formål skal ikke forvaltningen av Sjunkehatten nasjonalpark være til hinder for utviklingen av en bærekraftig og miljøtilpasset reindriftnæring. Områdene innenfor nasjonalparken skal forvaltes slik at naturgrunnet for samisk kultur bevares.

Berørte bevaringsmål:

- Landskap
- Funksjonsområder for fugl
- Karst og grotter
- Friluftsliv

Definisjoner knyttet til reindriften

• Reindriftnæringen og **retten til å drive reindrift** reguleres gjennom «Lov om reindrift» og dens forskrifter. Det er særlig kapitlene I og III som regulerer hvem som innehar retten til å drive reindrift, og hvilke plikter disse har. Reindriften skal i all hovedsak reguleres gjennom denne lov, men hvis dette kommer i konflikt med verneforskriften vil verneforskriften være bestemmende.

• Med **reindriftsanlegg** menes gammer, gjeterhytter, gjerder og sanketrøer. Gjerder og sanketrøer kan være både permanente, ved å stå oppe hele året, eller de kan være midlertidige som for eksempel arbeidsgjerder for kalvmerking, slakting o.l.

Rammer og regelverk for reindriftsnæringen (verneforskriftens § 3 Vernebestemmelser – se vedlegg 1):

Vernebestemmelsene sier at

- området kan brukes til reinbeite, jf. pkt. 2.2 a
- det kan drives vedlikehold på eksisterende reindriftnett, jf. pkt. 1.2 a
- det kan settes opp midlertidige reingjerder som skal stå en sesong, jf. pkt. 1.2 d
- det kan foretas nødvendig uttak av lauvtrevirke til brensel, jf. pkt. 2.2 f
- det kan foretas nødvendig uttak av lauvtrevirke for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindriftnett, jf. pkt. 2.2 f
- det kan skjæres skohøy og tas ris til gammer beliggende i nasjonalparken, jf. pkt. 2.2 h
- beltekjøretøy på snødekt mark og motorbåt kan benyttes i forbindelse med reindrift, jf. pkt. 6.2 b. Leiekjører for reineier eller reindriftnettansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver for at kjøringen skal være lovlig.

Av betydning for reindriften er det også naturlig å påpeke at det i nasjonalparken kan foretas skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk, jf. pkt. 3.2 b.

I forbindelse med reindrift kan det søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse til følgende:

- ombygging og mindre utvidelse av eksisterende bygninger og anlegg, jf. pkt. 1.3 c
- oppføring av nye bygninger, anlegg og innretninger som er nødvendig for utøvelse av reindrift, jf. pkt. 1.3 h
- opplag av båt, jf. pkt. 1.3 k
- uttak av torv til vedlikehold av gammer og hytter som ligger i nasjonalparken, jf. pkt. 2.3 a
- bruk av barmarkskjøretøy i forbindelse med reindrift i området Furnesfjellet - Kosmofjellet, jf. pkt. 6.3 b. Det kan gis flerårige tillatelser ut fra reinbeitedistriktets bruksregler og distriktsplan i hht. reindriftnettloven
- bruk av luftfartøy i forbindelse med reindrift, jf. pkt. 6.3 c.

I nasjonalparker er det et generelt vern av landskapet. Alle inngrep som endrer landskapet er i hovedregelen forbudt. I henhold til verneforskriften er oppsetting av midlertidige gjerder (en sesong) for reindriften unntatt fra forbudet mot tekniske inngrep i Sjunkehatten nasjonalpark. Dette er altså tiltak som ikke reguleres av verneforskriften, men eventuelle særlover gjelder som før vernet.

Reindriften kan ha behov for oppføring av gjeterhytter, anlegg eller innretninger. Dette er søknadspliktig og forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til dette dersom det er nødvendig for utøvelse av reindrift og ikke i strid med verneformålet. Ved eventuell tillatelse til oppføring av gjeterhytter vil det bli satt krav om begrenset areal. Videre vil det bli satt krav om plassering som ikke strider med verneformålet eller bevaringsmålene. Det vil også bli satt krav om byggeskikk og at husværet fjernes dersom behovet ikke er der lenger.

For forvaltningen vil bevaring av de urørte landskapsrommene, hensynet til sårbare arter og hensynet til karstlandskapet (se kap 3 om bevaringsmål) være retningsgivende ved eventuelle søknader om inngrep. Søknad om oppføring av anlegg som strider med bevaringsmålene må påregne avslag.

Retningslinjer for forvaltning og bruk:

- a) Midlertidige gjerder skal tas ned etter endt sesong. Alle deler skal samles inn og fjernes. Gjerder som ikke er i bruk skal fjernes.
- b) Lagring av utstyr til gjerder o.l. bør gjøres på en mest mulig skånsom måte, både av hensyn til behovet for transport men også av hensyn til synbarhet i terrenget.
- c) Eventuell dispensasjon om oppføring av bygninger og nye permanente anlegg kan kun gis ved påvist behov. Forvaltningsmyndigheten kan sette vilkår som ivaretar formålet med vernet. Reindriftsforvaltningen skal involveres i slike søknader.
- d) Retningslinjer for motorferdsel – se egen boks om reindrift under kap. 4.10 Motorisert ferdse.

Tiltak

1. Fjerne deler av reingjerde som ikke lenger er i bruk i Austerdalen.
Ansvarlig: Forvaltningsmyndigheten i samarbeid med Duokta reinbeitedistriktet.
Tidsramme: 2011
2. Lage en informasjonsplakat om reindriftsnæringen i nasjonalparken for bruk ved de mest aktuelle innfallsporene. Innhold og utforming bør særlig myntes på barn og unge, jf. Barnas nasjonalpark. Plakaten bør også ha en samisk tekstdel.
Ansvarlig: Forvaltningsmyndigheten i samarbeid med Duokta reinbeitedistriktet og Reindriftsforvaltningen i Nordland. **Tidsramme:** Gjennomføres i 2012
3. Gjennomføre dialogmøte mellom reindrift og reiseliv. Bør gjentas med jevne mellomrom.
Ansvarlig: Forvaltningsmyndigheten. **Tidsramme:** Første gang vinteren 2011
4. Innarbeide punkter i nasjonalparkbrosjyren (ved revidering) om hensynsfull ferdse i forbindelse med sårbare perioder og områder for rein.
Ansvarlig: Forvaltningsmyndigheten og DN. **Tidsramme:** 2011
5. Gjennomføre sårbarhetsanalyse av vegetasjonen i forbindelse med barmarkskjøring i området Furnesfjellet – Kosmofjellet i Fauske kommune.
Ansvarlig: Forvaltningsmyndigheten. **Tidsramme:** 2013-2014

4.3 Landbruk – jordbruk og skogbruk

Status

I Sjunkehatten nasjonalpark beiter om lag 1500 sau, i hovedsak i de østlige delene. Nasjonalparken utgjør en viktig del av beiteområdet for saueholdsforening og beitelag i området. Det er behov for utkjøring av saltslikkestein til dyrene. Dels gjøres dette på skogsbilveier utenfor nasjonalparken, men en god del stein kjøres også ut med snøskuter inn i verneområdet. Dette gjøres fra Tokdalen, Fridalen, Kvitblikk og Røsvik.

Beitelagene har ingen gjerdeanlegg innenfor verneområdet per i dag, men dette kan komme til å endres ut fra dagens trend med stadig større bruk med flere beitedyr og økte krav til dyrevelferd. Dette kan i framtida gi behov for sperregjerder og skille- og sankegjerder i området. Gjeterbu og sankegjerde i området Falkfloget – Sjørdalen har vært diskutert underveis i verneplanarbeidet, men lokalisering er ikke konkretisert.

Det drives i svært liten grad skogbruk i nasjonalparken, da aktivt drevne skogbruksarealer i stor grad er holdt utenom verneområdet. Enkelte felt med plantet gran finnes spredt i nasjonalparken. De fastboende i Vassvika driver tradisjonell jordbruksdrift med sau og vedhogst for salg. Vedhogsten foregår delvis innenfor nasjonalparken. Ellers tas det ut noe ved til hytter og gammer i nasjonalparken eller for grunneiere til eget husbehovsvirke. Dette er nærmere omtalt under kapitlet om utnyttelse av naturressurser.

Det er enkelte områder med gammel innmark i nasjonalparken. Dette gjelder et mindre område i Hola i Valnesfjord og flere områder i Sjunkefjorden; Sjunke, indre del av Sjunkefjorden og sør for Tornesodden. Forvaltningsmyndigheten ser det som viktig å ta vare på kulturlandskapet der grunneierne selv har et ønske om dette.

Temakart

Se vedlegg 15 for oversikt over hvilke områder som er aktuelle for uttak av ved for videresalg i regi av fastboende i Vassvika.

Mål for forvaltningen:

Kulturlandskapet skal holdes åpent ved beiting så langt mulig.

Berørte bevaringsmål:

- Landskap
- Funksjonsområder for fugl
- Friluftsliv

All vegetasjon i nasjonalparken er i utgangspunktet fredet. Denne bestemmelsen er likevel ikke til hinder for beiting, og uttak av ved for videresalg for de fastboende i Vassvika.

Rammer og regelverk for landbruk – jordbruk og skogbruk (verneforskriftens § 3 Vernebestemmelser – se vedlegg 1):

Vernebestemmelsene sier at beiting i nasjonalparken er tillatt, jf. pkt. 2.2 a, og at eksisterende anlegg kan vedlikeholdes, jf. pkt. 1.2 a. Det er tillatt med motorferdsel for transport av syke/skadde bufe i medhold av lov om dyrevern. Kjøretøy som benyttes, skal være skånsomt mot markoverflaten og det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring, jf. pkt. 6.2 m. Videre kan det foretas skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk, jf. pkt. 3.2 b.

Følgende tiltak i forbindelse med beitenæring kan det søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse til:

- ombygging og oppsetting av gjerder og anlegg (mindre tiltak, ikke hytter o.l.), jf. pkt. 1.3 g.
- oppføring av nødvendige bygninger og anlegg i regi av beitelag til beitebruk og tilsyn for husdyrhold, jf. pkt. 1.3 i.
- bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med husdyrhold, f.eks. utkjøring av saltslikkestein, jf. pkt. 6.3 d.
- nødvendig motorferdsel på barmark i forbindelse med oppsetting av gjerder for husdyr, jf. pkt. 6.3 o.

I Sjunkfjorden og i Hola er det tillatt å sette i stand og drive slått på gammel innmark, jf. pkt. 2.2 g. Det er tillatt med nødvendig motorferdsel i forbindelse med slik slått. Dette kan omfatte slåmaskin og lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, jf. pkt. 6.2 e.

Tynning og uttak av plantet gran og andre ikke stedeagne (planta) treslag er tillatt, jf. pkt. 2.2 e. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er imidlertid forbudt, jf. pkt. 2.1.

I utvalgte områder angitt i forvaltningsplanen (se vedlegg 13) kan det tas ut ved for videresalg i regi av fastboende i Vassvika, jf. pkt. 2.2 l. Det kan brukes snøskuter til dette formålet, jf. pkt. 6.2 g. Det må imidlertid søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse dersom barmarkskjøretøy skal benyttes i forbindelse med slik vedhogst, jf. pkt. 6.3 k.

Sauenæringa i området har tatt i bruk mikrofly i ettersøk og sankning de siste par årene, og vurderer også bruk av såkalt drone (førerløst, stillegående mikrofly). Temaet ble ikke behandlet i forbindelse med verneplanarbeidet da slik bruk ikke var etablert på det tidspunktet regionale myndigheter arbeidet med verneplanen. Verneforskriften åpner ikke for slik motorisert ferdsel. Temaet har imidlertid kommet som innspill i forbindelse med melding om oppstart av arbeidet med forvaltningsplanen. Bruk av mikrofly og evt. drone til nevnte formål vil kunne medføre mindre behov for eventuell uthenting av syke eller skadde bufe med bruk av kjøretøy på barmark og blir beskrevet som et svært effektivt hjelpemiddel i forbindelse med beitenæring. Mikrofly og drone medfører liten grad av støy.

Reindriftsnæringa har tilsvarende ønske om å kunne benytte seg av nevnte hjelpemidler for framtida.

Dersom det skulle bli aktuelt å benytte mikrofly eller drone i ettersøk, overvåking eller sankning innenfor nasjonalparken må dette søkes om til forvaltningsmyndigheten og behandles etter de generelle dispensasjonsbestemmelsene, jf. § 4.

I forbindelse med innsanking av sau på høsten brukes det i større og større grad mobile sankegjerder. Dette er lette grunder som settes sammen til en innhengning slik at sanking kan foretas fra perifere områder for så å drives videre ned til et hovedsankegjerde eller til transportmiddel for uttransport. Sauenæringa ser for seg at behovet for å benytte slike mobile sankegjerder kan bli aktuelt også innenfor nasjonalparken i fremtiden.

Verneforskriften gir åpning for at det kan søkes om tillatelse til oppsetting av gjerder og anlegg. Mobile sankegjerder kommer inn under dette.

Retningslinjer for forvaltning og bruk:

- a) Beite er tillatt.
- b) Med istandsetting av gammel innmark kan forstås beite, slått, hogst av lauvtreoppslag og rydding, men ikke tilsåing eller jordbearbeiding/pløying.
- c) Ved behandling av søknader om sankegjerder og lignende legges vekt på å unngå plassering som er uheldig i forhold til verneformålet, særlig våtmarksområder for fugl og karstlandskap. Det skal også tas hensyn til andre brukerinteresser. Plassering nær bekker og elver skal unngås, spesielt der disse tjener som vannkilde.
- d) Ved utplassering av saltstein oppfordres til å ta samme hensyn som under forrige punkt og eventuelt drøfte plassering med forvaltningsmyndigheten.
- e) Eventuell dispensasjon om oppføring av bygninger og nye permanente anlegg kan kun gis ved påvist behov. Forvaltningsmyndigheten kan sette vilkår som ivaretar formålet med vernet. Ved behandling av søknader om gjeterhytter skal det legges til grunn at nybygg skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet. Slike tiltak krever også tillatelse fra kommunen etter plan- og bygningsloven.
- f) Vedlikehold av bygninger – se kap. 4.9 om bygninger og anlegg for retningslinjer
- g) Retningslinjer for motorisert ferdsel – se kap. 4.10 om motorisert ferdsel

I all hovedsak er økonomisk drivverdige granplantefelt holdt utenfor nasjonalparken, med noen få unntak. Dette er områder som ligger i Hola i Øvre Valnesfjord. Disse områdene ligger like innenfor grensen til nasjonalparken i et område med til dels tette forekomster av karst. Områdene ligger samtidig langs en etablert traktorveg som går langs nasjonalparkgrensen. På sikt vil det være ønskelig at disse feltene tas ut for å hindre spredning av gran i området, samtidig vil det også være mulig for grunneier å hente ut noe tømmerverdi i de aktuelle feltene. Bruk av enten beltekjøretøy på snødekt mark eller motoriserte kjøretøy på barmark vil kreve søknad til forvaltningsmyndigheten og vurdering opp mot de generelle dispensasjonsbestemmelsene, jf. § 4.

I tillegg til de nevnte områdene i Hola er det flere spredte granfelt i nasjonalparken. Det er ønskelig at også disse feltene tas ut på sikt for å hindre ytterligere spredning av gran. Uttak av disse feltene, som dels ligger langt inne i fjordene eller inne i nasjonalparken bør skje med bruk av enten beltekjøretøy på vinterføre, båt eller eventuelt helikopter. På samme måte som nevnt over vil dette kreve søknad til forvaltningsmyndigheten og vurdering opp mot de generelle dispensasjonsbestemmelsene, jf. § 4.

Tiltak

Utarbeide en helhetlig plan for uttak av fremmede treslag i nasjonalparken. **Ansvarlig:** Forvaltningsmyndigheten i samarbeid med kommunene og grunneierne.

Kostnad: kr 50.000,-. **Tidsplan:** 2011

Bilde 8: Kristivatnet, Aurnestindan, Ånsvikfjellet, Småtindan, Breiviktinden (så vidt) og Heggmotinden. Foto: Tor Egil Kvalnes/Kvalnesfoto.com

4.4 Akvakultur

Status

Det er ikke etablert noen oppdrettsanlegg i selve nasjonalparken, men flere anlegg i Foldfjorden og Nevelsfjorden har konsesjon for oppdrett og har delvis landfester som ligger innenfor grensene til verneområdet.

Mål for forvaltningen:

Etablering av akvakulturanlegg skal ikke gå ut over verneverdiene i Sjunkehatten nasjonalpark.

Berørte bevaringsmål:

- Landskap
- Intakte økosystem
- Friluftsliv

Rammer og regelverk (verneforskriftens § 3 Vernebestemmelser – se vedlegg 1):

Vedlikehold av nødvendige fortøyningsfester for havbruk er tillatt, jf. pkt. 1.2. c.

Det kan søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse til montering av nødvendige, nye fortøyningsfester for havbruk, jf. pkt. 1.3 j.

Akvakulturvirksomhet uten fast bygningsmasse og uten synlige anlegg over sjøoverflaten reguleres ikke gjennom verneforskriften for nasjonalparken.

I Kongelig resolusjon er skjelloppdrett særskilt omtalt som en form for aktivitet som sjelden vil være i strid med verneformålet i nasjonalparker, jf ”St. meld. nr. 43 (1998-1999) Vern og bruk i kystsona”. I dette ligger at slike anlegg er nedsenkbare og dermed i liten grad er synlig på havoverflata. Det legges til grunn at det neppe vil bli etablert slike anlegg av noe stort omfang i fjordene innenfor nasjonalparken og at antall bøyer vil være begrenset uten at dette vil føre til nevneverdig skade for verneformålet. Skjelloppdrett er derfor i utgangspunktet ikke regulert/forbudt etter verneforskriften. Dersom slik aktivitet i fremtiden likevel får et vesentlig omfang til skade for verneformålet, vil det i samråd med bl.a. fiskerimyndighetene vurderes tiltak for å redusere ulempene.

Retningslinjer for forvaltning og bruk:

- a) Av hensyn til verneformålet vil det ikke åpnes for å gi tillatelse til etablering av fast bygningsmasse/fast synlige anlegg i tilknytning til akvakulturvirksomhet innenfor nasjonalparken.

Tiltak

Det er ikke fremmet noen forslag til tiltak i forbindelse med oppstartsmeldingen.

4.5 Naturressurser - uttak av ved og materialer til vedlikehold og husflid, sanking av bær og sopp, jakt, fangst og fiske

Status

Uttak av ved til fritidsboliger som ligger i verneområdet og grunneiers eget husbehov foregår spredt i nasjonalparken. I all hovedsak er det snakk om uttak av lauvtre. Mindre uttak av trær for vedlikehold av bygninger i nasjonalparken foregår også. Det samme gjelder spredte uttak av materialer til tradisjonell husflid. Siden området brukes av mange i forbindelse med friluftslivsaktiviteter er det også noe sanking av bær og sopp i området.

Elgbestanden i området er god og engasjerer mange jegere. Nasjonalparken har flere fjorder og fritidsfiske i sjøen er en utbredt aktivitet. Videre drives også næringsmessig fiske, særlig i Sjunkfjorden, og noe fangst. Mange benytter seg av til dels gode fiskevatn spredt i nasjonalparken. I enkelte av vatna har det pågått fiskekultivering de siste tiårene, bl.a. i form av utsetting av yngel.

Temakart

Se vedlegg 8 for oversikt over områder der vedhogst og uttak av trær ikke bør foregå av hensyn til verneverdier i skog i Sjunghatten nasjonalpark.

Mål for forvaltningen:

Uttak av ulike naturressurser skal ikke gå ut over verneverdiene i Sjunghatten nasjonalpark.

Berørte bevaringsmål:

- Landskap
- Intakte økosystem
- Funksjonsområder for fugl
- Friluftsliv

Rammer og regelverk for veduttak (verneforskriftens § 3 Vernebestemmelser – se vedlegg 1):

Jf. pkt. 2.2 j kan ved til bruk i hytter og gammer i nasjonalparken, og for grunneier til eget bruk (husbehov), tas ut innenfor nasjonalparken i henhold til forvaltningsplan. I henhold til forvaltningsplanen betyr at veduttaket skal gjøres etter følgende retningslinjer:

- uttaket skal skje i form av tynningshogst og det skal kun tas ut lauvskog (evt. gran)
- trærne skal kappes ved bakken, også vinterstid (evt. snø må graves vekk)
- hogsten bør foregå utenom hekkesesongen for fugl
- viltlovens bestemmelser skal følges
- trær og busker i randvegetasjonen langs vassdragene skal få stå
- det skal ikke felles store og dekorative trær
- gamle og døde trær og stammer skal i størst mulig grad stå urørt
- kvist og annet avfall etter hogst skal ligge igjen spredt i terrenget. Men hogstavfall skal ikke blokkere stier, bekker og elver.

Vedlegg 7 viser kart med oversikt over områder det ikke bør tas ut ved av hensyn til spesielle verneverdier. Særlig gjelder dette viktige funksjonsområder for ulike fuglearter og noen spredte, kalkrike skoglokaliteter.

Det kan søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse til bruk av snøskuter til dette formålet, jf. pkt. 6.3 j. I Sjunkan kan man søke om tillatelse til bruk av barmarkskjøretøy for uttak av ved til eget bruk og trær til vedlikehold av egne bygninger i Sjunkan, jf. pkt. 6.3 l.

Hovedbestemmelsen i verneforskriften er at alt planteliv i utgangspunktet er totalfredet. Dette har sitt utgangspunkt i et overordnet mål om å bevare økosystemer og vegetasjonssamfunn i mest mulig naturlig tilstand i nasjonalparken.

Et forsiktig uttak av ved til hyttene i nasjonalparken, og for grunneier til eget bruk, blir vurdert som et tiltak som ikke forringer verneverdiene og det er derfor åpnet for slik uttak i vernebestemmelsene. Dette er basert på at uttaket skal følge retningslinjer som gis i forvaltningsplanen.

Grunneiers uttak av ved for salg inngår ikke i formuleringen "eget bruk". Med tynningshogst menes forsvarlig hogst/tytning av alle dimensjoner slik at mest mulig naturlig aldersfordeling står igjen.

Bakgrunnen for retningslinjene er ivaretagelse av vegetasjonen og dyrelivet i nasjonalparken. For eksempel er randvegetasjonen langs vassdragene svært viktig for dyrelivet langs og i vannene. Blant annet ved at fuglene finner ly og mat og føler seg tryggere enn i åpent landskap og at dødt lauv og lignende gir viktige bidrag til næringstilgangen i vassdragene. Videre er gamle og døde trær særlig viktige for det biologiske mangfoldet ved at de representerer hakke- og beiteplasser for forskjellige fuglearter, samt at de kan ha et rikt og sjeldent insektliv og en sjelden lav- og sopplora.

Rammer og regelverk for sanking av bær, sopp og vanlige planter, uttak av trær til vedlikehold og materialer til husflid (verneforskriftens § 3 Vernebestemmelser – se vedlegg 1):

Det er tillatt å sanke bær og matsopp i nasjonalparken, jf. pkt. 2.2 c. Det samme gjelder vanlige planter til eget bruk, jf. pkt. 2.2 d. Med vanlige planter menes planter som ikke er trua eller sjeldne og står på den norske rødlista. Mengdebegrensingen om eget bruk tilsier at det ikke kan høstes planter til næringsformål e.l.

Grunneier kan ta ut trær for vedlikehold av bygninger på egen eiendom *innenfor* nasjonalparken, jf. pkt. 2.2 k. Det kan søkes om bruk av beltekjøretøy på vinterføre (snøskuter) til dette formålet, jf. pkt. 6.3 j.

Det kan skjæres skohøy og tas ris til gammer beliggende i nasjonalparken, jf. pkt. 2.2 h. Videre kan det tas ut materialer til tradisjonell husflid og tradisjonelle bruksgjenstander. Dette gjelder både duodji og norsk husflid, jf. pkt. 2.2 m.

Uttak av trær til vedlikehold av bygninger innenfor nasjonalparken betyr at det kan tas enkelttrær og mindre treklynger til dette formålet. Unntaket er basert på at dette vil foregå i et svært beskjedent omfang og at det ikke er snakk om større hogster i verneområdet. Det er også kun i forbindelse med grunneiers vedlikehold av bygninger som ligger *innenfor* nasjonalparken at det kan tas ut slik virke. Samtidig er det tillatt å ta ut plantet gran, noe som også vil kunne bidra til å dekke behovet for tømmer til vedlikehold av bygninger.

Materialer til husflid dreier seg om små uttak. Det oppfordres til at slikt uttak gjennomføres skånsomt og tar hensyn til naturkvalitetene i nasjonalparken. Dette innebærer blant annet at uttak av for eksempel rikuler fra større og dekorative trær ikke bør skje, det må heller ikke tas ut mer bjørk enn nødvendig for bruken. Uttak av husflidsmaterialer krever også grunneiers tillatelse.

Rammer og regelverk for jakt, fangst og fiske (verneforskriftens § 3 Vernebestemmelser – se vedlegg 1):

Jakt, fangst og fiske i nasjonalparken er tillatt etter gjeldende lovverk, jf. pkt. 3.2 a. Det kan søkes om tillatelse til bruk av lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget eller luftfartøy for uttransport av felt elg og hjort, jf. pkt. 6.3 i.

Vedlikehold av nødvendige fortøyningsfester for båter og fiskeredskaper er også tillatt, jf. pkt. 1.2. c. Det kan søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse til montering av nødvendige, nye fortøyningsfester for båter og fiskeredskaper, jf. pkt. 1.3 j.

Det kan søkes om tillatelse til utsetting av fisk i ferskvatn fra lokale fiskestammer hvor dette er gjort tidligere, jf. pkt. 3.3 a.

Forts. neste side

forts. Rammer og regelverk for jakt, fangst og fiske (verneforskriftens § 3 Vernebestemmelser – se vedlegg 1):

Videre kan det søkes om tillatelse til kalking av vatn og elver som er nødvendig for å hindre at en art dør ut, jf. pkt. 3.3 b. Det skal gjennom forvaltningsplanen fastsettes et referanseområde som ikke kan kalkes. Bruk av snøskuter i forbindelse med slik kalking kan det også søkes om tillatelse til, jf. pkt. 6.3 m. Referanseområde som ikke skal kalkes: Austerdalsvassdraget.

Det er altså ikke lagt noen form for restriksjoner på jakt og fiske i nasjonalparken utover de lover og regler som uansett gjelder etter aktuelt lovverk. Grunneiere kan selge jakt- og fiskekort i nasjonalparken på samme måte som utenfor.

I verneplanarbeidet har det vært fremmet en problemstilling omkring behovet for bruk av motorbåt ved fiskekultivering i Sætervatn i Øvre Valnesfjord. Videre har det vært fremmet en problemstilling om bruk av snøskuter til samme formål i Drogvatn. I begge vatn har det vært drevet planmessig fiskekultivering med noen års mellomrom over flere tiår. De nevnte tiltakene er ikke spesifikt nevnt i verneforskriften, dels fordi dette er helt særskilte behov som kun opptrer med flere års mellomrom. Tiltakene må derfor søkes om til forvaltningsmyndigheten og behandles etter de generelle dispensasjonsbestemmelsene, jf. § 4. Bruk av motorbåt i Sætervatnet vil behandles restriktivt med hensyn til hekkende våtmarksfugl og bruken av området i friluftslivssammenheng.

Retningslinjer for forvaltning og bruk:

- a) Veduttak må følge retningslinjene som er satt i forvaltningsplanen – se under rammer og regelverk.
- b) Det kan gis inntil femårige dispensasjoner for utsetting av fisk, jf. at søknader bør følge driftsplanperioden som vanligvis er fem år.
- c) Retningslinjer for søknader om bruk av snøskuter i forbindelse med vedhogst omtales under kapittel 4.10 om motorisert ferdsel.
- d) Retningslinjer for motorferdsel på barmark i forbindelse med utfrakt av felt vilt omtales under kapittel 4.10 om motorisert ferdsel.

Tiltak

Utarbeide kart med oversikt over aktuelle områder for veduttak for bedre oversikt og raskere saksbehandling i forbindelse med motorferdselssøknader knyttet til dette. **Ansvarlig:** Forvaltningsmyndigheten i samarbeid med kommunene og grunneierne. **Kostnad:** kr 0,-
Tidsramme: 2012-2013

4.6 Reiseliv

Status

Per i dag er det få reiselivsbedrifter lokalisert i nasjonalparken og det umiddelbare omland. Reiselivsaktiviteten i området begrenser seg til enkelte organiserte båtturer og fotturer eller skiturer. Aktørenes planer om etablering/utvikling av natur- og kulturbasert reiselivsnæring i området er foreløpig relativt beskjedne.

Det er likevel et stort potensial for utvikling av nye konsept og tilbud knyttet til natur- og kulturverdiene som kjennetegner området. Sjunkehatten nasjonalpark kan tilby mange ulike opplevelser og viktige stikkord er båtturer, fisketurer, tindebestigning (på ski og til fots) og kunnskapsbasert reiseliv (grottevandring, flora, fauna, geologi, kystkultur, samisk kultur m.m.).

Temakart

Se vedlegg 6 for oversikt over innfallsporter til Sjunkehatten nasjonalpark, vedlegg 7 for oversikt over sårbare naturområder i Sjunkehatten nasjonalpark, vedlegg 13 for kart over områder som krever søknad i forbindelse med organisert ferdsel i tidsrommet 15. april – 1. august, og vedlegg 14 for oversikt over trasèer for bruk av sykkel og organisert bruk av hest.

Mål for forvaltningen:

Innenfor rammen av verneforskriften og vernets formål skal ikke forvaltningen av Sjunkehatten nasjonalpark være til hinder for utviklingen av et bærekraftig og miljøtilpasset reiseliv.

Berørte bevaringsmål:

- Landskap
- Dyreliv og funksjonsområder for våtmarksfugl
- Karst og grotter

Bilde 9: Erlingbu, Steigtinden, Bordstulittjønnan, Store Svartevatnet, Ånsviktinden, Storstiktinden og Breiviktinden Foto: Tor Egil Kvalnes/Kvalnesfoto.com

Rammer og regelverk for reiseliv (verneforskriftens § 3 Vernebestemmelser – se vedl. 1):

Ferdse med båt på fjordene i nasjonalparken er tillatt, jf. pkt. 6.1 som kun omhandler ferskvatn og ikke saltvatn.

Organisert turvvirksomhet til fots eller på ski er tillatt så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende, jf. pkt. 5.2. Normalt vil all turvirksomhet til fots være tillatt.

Sykling og organisert bruk av hest er tillatt etter trasèer som er godkjent for slik bruk i forvaltningsplanen, jf. pkt. 5.4. Følgende trasèer er godkjent for organisert bruk av hest:

- Graurv

Følgende trasèer er godkjent for bruk av sykkel:

- Graurv

Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må søke forvaltningsmyndigheten om tillatelse, jf. pkt. 5.2 andre ledd. Nærmere retningslinjer skal gis i forvaltningsplanen:

Organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet – søknad til forvaltningsmyndigheten ved:

- grotting utenom i Singelhol
- organiserte teltleire
- organiserte aktiviteter som skal foregå i perioden 15. april til 1. august i Øvre Valnesfjord eller Vassvikheian/Færøyvatn/ Korsvikvatn. Ferdse langs etablerte tilretteleggingstiltak, inkl. klopplagte og skilta stier, vil likevel *ikke* være søknadsp
- organiserte aktiviteter der det er fare for at naturmiljøet blir skadelidende, enten direkte som følge av ett enkelt arrangement/ aktivitet eller som følge av at aktiviteter blir gjentatt i samme område over tid (f.eks. varige slitasjeskader som fører til erosjon).

Definisjon av organisert ferdsel:

Ferdse der person, lag, firma eller lignende planlegger, koordinerer eller arrangerer tur/aktivitet og det er snakk om virksomhet med grupper av deltakere, en aktivitet som gjentas, eller der aktiviteten er kunngjort på forhånd.

Organisert aktivitet som skal foregå i Øvre Valnesfjord eller Vassvikheian/Færøyvatn/ Korsvikvatn i perioden 15. april - 1. august er søknadsp

Søknadsp betyr ikke et forbud men en plikt til å søke og å ta kontakt med forvaltningsmyndigheten. Dette for å få aktiviteten vurdert i fht om den potensielt vil kunne skade naturmangfoldet.

Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet betyr organisert ferdsel som f.eks. kan føre til varige skader på vegetasjon eller dyreliv. Blant annet hekker det flere arter av rovfugl spredt i nasjonalparken. I hekketida er det f.eks. ikke gunstig med organisert ferdsel tett inn på reir. Hvorvidt aktiviteten er kommersiell eller ikke har ingen betydning i denne sammenhengen. Det er om aktiviteten er organisert og dens eventuelle virkning på verneverdiene som er avgjørende.

Organisert ferdsel/reiselivsaktivitet som *ikke* skader naturmiljøet trenger ikke særskilt tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.

Alle aktører som tilbyr organiserte turer/aktiviteter i Sjunkehatten nasjonalpark bør gjerne ta kontakt med forvaltningsmyndigheten før oppstart, uavhengig av om turene/aktivitetene krever særskilt tillatelse. Hensikten bak dette ønsket er å komme i dialog med turoperatørene innenfor nasjonalparken for å kunne informere om verneverdiene og eventuelt styre aktivitetene bort fra sårbare områder, samt at forvaltningsmyndigheten på denne måten får en viss oversikt over hvor og i hvilket omfang ulike aktiviteter foregår.

Ferdsel med hest

Organisert ferdsel med hest er tillatt i områder og på veier eller trasèer som er godkjent for slik bruk i forvaltningsplanen, se "Rammer og regelverk" og vedlegg 13 for konkrete trasèer. I dette ligger også bruk av kløvhester og ellers dersom en gruppe som er på et organisert reiselivsopplegg benytter en eller flere hester i forbindelse med sin aktivitet.

Koblingen mellom stien fra Røsvik, opp Røsvikdalen, til setra ved Sætervatnet og sti fra Hola til Halsvatn/Sætervatn må sees nærmere på. Mange blaute partier i dette området kan gjøre det vanskelig å etablere en sammenhengende hestetrasè fra Røsvik til Hola/Valnesfjord.

Trasèen opp Røsvikdalen til setra ved Sætervatnet kan det bli aktuelt å tidsbegrense i perioden 15. april til 15. juni for å unngå for mye tråkk i dette tidsrommet. Dette er en tid på året da det enda kan være for tidlig å starte opp med organisert ferdsel med hest av hensyn til snøsmelting og vått terreng.

Ferdsel med båt på fjordene

Med organisert ferdsel siktes det til ferdsel på land. Ferdsel med båt på fjordene i nasjonalparken er tillatt. Det er ikke lagt begrensninger på aktivitet på sjø.

Retningslinjer for reiseliv i nasjonalparken:

- a) All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.
- b) Aktiviteten skal bære preg av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.
- c) Økt reiselivsaktivitet skal ikke medføre økning i motorferdselen i området (gjelder ikke fjordene).
- d) All forurensing og forsøpling er forbudt. Avfall skal tas med ut av området.
- e) All ferdsel skal ta hensyn til reindriften. Ved planlagt reiselivsaktivitet oppfordres det til å ta kontakt med Duokta reinbeitedistrikt før gjennomføring. Kontaktperson er leder Anfinn Pavall, tlf. 48 00 68 79.
- f) Reiselivsaktører som ønsker å drive organisert ferdsel (definert foran) som kan skade naturmiljøet skal søke forvaltningsmyndigheten om særskilt tillatelse. Eventuell tillatelse skal angi vilkår knyttet til ivaretagelse av verneformålet.
- g) Organisert ferdsel med hest er tillatt i angitte områder, jf. "Rammer og regelverk" side 42. Det bør likevel tas hensyn til vårløysing og særskilt våte perioder for å unngå unødig terrengslitasje.
- h) Forvaltningsmyndigheten kan stille krav til kompetansen til de som ønsker å drive organisert ferdsel i nasjonalparken, dersom det er nødvendig i forhold til verneverdiene.
- i) Reiselivsaktører som bryter vernebestemmelsene skal miste tillatelsen til å drive organisert ferdsel i nasjonalparken og må eventuelt søke på nytt grunnlag neste sesong.
- j) Nyetableringer av reiselivsbygg tillates ikke innenfor nasjonalparken.

Tiltak

1. Utarbeide "håndbok for potensielle reiselivsaktører" - brosjyre med informasjon om nasjonalparken og retningslinjer for reiselivsaktivitet i verneområdet med mer, inkl. hensyn til reindrift og beitenæring.
Ansvarlig: Forvaltningsmyndigheten i samarbeid med Nordland fylkeskommune, Nordland nasjonalparksenter, kommunene og Nord-Norsk Reiseliv AS, jf. tiltak i "Fylkesdelplan for Sjunkan-Misten". **Kostnad:** kr 50 000,-. **Tidsramme:** 2013
2. Arrangere dialogmøte mellom forvaltningsmyndighet, reindriftnæring, sauernæring og turarrangører for å bidra til god og åpen dialog mellom de ulike brukerinteressene. Aktuelt å vurdere møter på fast basis dersom partene finner det hensiktsmessig, for eksempel annethvert år.
Ansvarlig: Forvaltningsmyndigheten **Kostnad:** kr 0,-. **Tidsramme:** første møte høst 2011

4.7 Friluftsliv

Status

Sjunkhatten nasjonalpark ligger sentralt i Nordlands tetttest befolkede region. Det er få store tekniske inngrep i området og landskapet spenner fra fjord til høgfjell. Mulighetene for flotte naturopplevelser på sjøen, til fots og på ski, knyttet til jakt og fiske, og området kulturhistorie, gjør nasjonalparken godt egnet for utøvelse av friluftsliv. Det er korte avstander fra der folk bor til nasjonalparken og det er lett å komme inn i området via mange og varierte innfallsporter.

Til tross for den sentrale beliggenheten er det relativt lite tilrettelegging for friluftsliv i nasjonalparken. I nasjonalparken er det to hytter som kan leies av allmennheten i tillegg til Erlingbu, som drives som åpen skihytte på vinteren. De to hyttene eies av Bodø JFF mens Erlingbu eies av BUL Bodø. I tillegg til dette er det fire åpne gammer som hovedsaklig er plassert i de indre delene området. En del stier er skiltet med retningsskilt, enkelte er også merket med røde merker. I Øvre Valnesfjord og fra Hopen til Erlingbu blir det kjørt opp langrenns- og turløyper vinterstid.

Sjunkhatten nasjonalpark er også et populært område for fjellsport både med hensyn til toppturer til fots, på ski og klatring. Videre brukes området også til idrettsaktivitet, både sommer- og vinter i form av orientering og langrenn. Båtliv er en utbredt aktivitet på Mistfjorden og Sjunkfjorden. I tillegg benyttes fjorder og vatn til padling i både kano og kajakk. Grotting er vanlig i bl.a. Singelhola i Øvre Valnesfjord. Ridning og hundekjøring forekommer også i deler av nasjonalparken. Øvre Valnesfjord er også viktig for Valnesfjord Helseportssenter som tilbyr omfattende friluftslivsaktivitet for sine klienter.

Temakart

Se vedlegg 6 for oversikt over innfallsporter til Sjunkhatten nasjonalpark, vedlegg 7 for oversikt over sårbare naturområder i Sjunkhatten nasjonalpark, vedlegg 12 for oversikt over aktuelle skiløypetrasèer, vedlegg 13 for kart over områder som krever søknad i forbindelse med organisert ferdsel i tidsrommet 15. april – 1. august, og vedlegg 14 for oversikt over trasèer for bruk av sykkel og organisert bruk av hest.

Mål for forvaltningen:

Sjunkhatten nasjonalpark skal fortsette å framstå som et viktig friluftslivsområde i regionen, med særlig fokus på barn og unge. I Øvre Valnesfjord skal også barn og unge med funksjonsnedsettelse gis anledning til uforstyrret naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med noe grad av teknisk tilrettelegging. Generelt skal tilretteleggingen som gjøres ha som utgangspunkt at tersklene for tilgjengelighet skal senkes innenfor rammen av hva verneforskriften tillater.

Berørte bevaringsmål:

- Vegetasjon og intakte økosystemer
- Dyreliv og funksjonsområder for fugl
- Kulturminner
- Karst og grotter

- Friluftsliv

Jakt og fiske er omtalt under **kapittel 4.5 om naturressurser**.

Rammer og regelverk for friluftsliv – ferdsel (verneforskriftens § 3 Vernebestemmelser – se vedlegg 1):

Det er tillatt å ferdes til fots i nasjonalparken. Organisert ferdsel til fots er også tillatt så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende, jf. pkt. 5.2

Det er tillatt å tenne bål og ta trevirke til bålrensing, jf. pkt. 2.2 b. Uttaket skal være skånsomt.

Det er tillatt å plukke bær, matsopp og vanlige planter til eget bruk, jf. pkt. 2.2.c og d.

Organisert ferdsel i grotter er tillatt i Singelhola og Kjøttkjerstihola, men organisert ferdsel i øvrige grotter må det søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse til, jf. pkt. 5.5.

Sykling og organisert bruk av hest er tillatt etter trasèer som er godkjent for slik bruk i forvaltningsplanen, jf. pkt. 5.4. Følgende trasèer er godkjent for organisert bruk av hest:

- Graurvatn/Jordbru – Halsvatn langs Stullveien (kun siste del er innenfor nasjonalparken)
- Røsvikdalen – setra ved Sætervatnet
- Hola – Halsvatnet /Sætervatnet
-

Valnesfjord helsesportssenter kan i forbindelse med sin pasientbehandling også benytte følgende trasèer for hest: egen, GPS-logget trasè opp til henholdsvis Singelhola og Oksskardvarden.

Følgende trasèer er godkjent for bruk av sykkel:

- Graurvatn/Jordbru – Halsvatn langs Stullveien (kun siste del er innenfor nasjonalparken)
- Hola – Sætervatnet

Organisert ferdsel (se definisjon på neste side) og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må søke forvaltningsmyndigheten om tillatelse, jf. pkt. 5.2 andre ledd. Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplanen:

Organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet – søknad til forvaltningsmyndigheten ved:

- grotting utenom i Singelhola og Kjøttkjerstihola
- organiserte teltleire
- idrettsarrangement og andre organiserte aktiviteter som skal foregå i perioden 15. april til 1. august i Øvre Valnesfjord eller Vassvikheian/Færøyvatn/ Korsvikvatn. Ferdsel langs etablerte tilretteleggingstiltak, inkl. klopplagte og skilta stier, vil likevel *ikke* være søknadspliktig i denne tidsperioden.
- idrettsarrangement og andre organiserte aktiviteter der det er fare for at naturmiljøet blir skadelidende, enten direkte som følge av ett enkelt arrangement/ aktivitet eller som følge av at aktiviteter blir gjentatt i samme område over tid (f.eks. varige slitasjeskader som fører til erosjon).

Det er gitt direkte unntak i verneforskriften for turrennet Valnesfjord rundt, jf. pkt. 5.3 a.

Definisjon av organisert ferdsel:

Ferdsel der person, lag, firma eller lignende planlegger, koordinerer eller arrangerer turen og det er snakk om virksomhet med grupper av deltakere, en aktivitet som gjentas eller der aktiviteten er kunngjort på forhånd.

Alle organiserte turer der hovedmålsettingen er å se på dyre- og fugleliv uavhengig av arrangør, alle jaktprøver og idrettsarrangementer, samt organisert trening er organisert ferdsel uansett arrangør. Det samme gjelder også utsetting av poster for turorientering, topptrim, trimposter og lignende.

Organisert aktivitet med søknadsplikt

Søknadsplikt betyr ikke et forbud men en plikt til å søke og å ta kontakt med forvaltningsmyndigheten. Dette for å få aktiviteten vurdert i fht om den potensielt vil kunne skade naturmangfoldet.

Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet betyr organisert ferdsel som f.eks. kan føre til varige skader på vegetasjon eller dyreliv. Blant annet hekker det flere arter av rovfugl spredt i nasjonalparken. I hekketida kan f.eks. organisert ferdsel tett inn på rovfuglreir i verste fall føre til avbrutt hekking.

Dersom det fra arrangørens side er usikkerhet knyttet til om en aktivitet kan skade naturmiljøet, og slik være søknadspliktig, anbefales det å ta kontakt med forvaltningsmyndigheten v/nasjonalparkforvalterne for en avklaring.

Organisert aktivitet som skal foregå utenom tilrettelagte stier i Øvre Valnesfjord eller Vassvikheian/Færøyvatn/ Korsvikvatn i perioden 15. april - 1. august er søknadspliktig uansett type aktivitet/tiltak. Dette med bakgrunn i at vår/tidlig sommer er den mest sårbare perioden for hekkende fugl. Øvre Valnesfjord og Vassvikheian/Færøyvatn/ Korsvikvatn er sentrale områder for våtmarksfugl og en viktig del av formålet med vern av nasjonalparken. Det er derfor viktig for forvaltningsmyndigheten å ha oversikt over den organiserte aktiviteten i denne tidsperioden for å kunne styre ferdselen unna de mest sårbare områdene og slik unngå negative konsekvenser for viktige verneverdier.

Forvaltningsmyndigheten har igangsatt en egen vurdering av konsekvensene på våtmarksfugl ved etablering av nye, utvidede tilretteleggingstiltak i Øvre Valnesfjord, samt vurdering av de eksisterende. Arbeidet avsluttes i 2011. Kunnskap herfra vil bidra til at det kun settes begrensinger på den ferdselen som faktisk forstyrrer fuglen i hekketiden. Dette vil også kunne gi et mer detaljert kart over hvilke tilrettelagte stier som kan benyttes uten noen form for søknad i Øvre Valnesfjord i perioden 15. april til 1. august, jf. vedlegg 13.

Organisert aktivitet uten søknadsplikt

Organisert ferdsel som *ikke* skader naturmiljøet trenger ikke særskilt tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Dette gjelder all organisert ferdsel til fots så lenge den ikke skal foregå utenom tilrettelagte stier i Øvre Valnesfjord eller Vassvikheian/Færøyvatn/ Korsvikvatn i tidsrommet 15.april – 1. august. I praksis betyr dette at tradisjonelle turer til fots i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger *ikke* reguleres av verneforskriften.

Ferdsel med hest

Uorganisert aktivitet med bruk av hest er det ikke lagt restriksjoner på.

Organisert ferdsel med hest er tillatt i områder og på veier eller trasèer som er godkjent for slik bruk i forvaltningsplanen, se "Rammer og regelverk" og vedlegg 13 for konkrete trasèer. Koblingen mellom stien fra Røsvik, opp Røsvikdalen, til setra ved Sætervatnet og sti fra Hola til Halsvatn/Sætervatn må sees nærmere på. Mange blaute partier i dette området kan gjøre det vanskelig å etablere en sammenhengende hestetrasè fra Røsvik til Hola/Valnesfjord. Trasèen opp Røsvikdalen til setra ved Sætervatnet kan det bli aktuelt for forvaltningsmyndigheten å tidsbegrense i perioden 15. april til 15. juni for å unngå for mye tråkk i dette tidsrommet. Dette er en tid på året da det enda kan være for tidlig å starte opp med organisert ferdsel med hest av hensyn til snøsmelting og vått terreng.

Skoleklasser som er på tur der det benyttes hest for transport av elev(er) med funksjonsnedsettelse og som slik sett får mulighet til å delta i klassens opplegg med hest som hjelpemiddel, er tillatt. Dette vil foregå i et svært beskjedent omfang og vil dermed kunne gjøres også utenfor de angitte områdene/trasèene.

Ferdsel med båt på fjordene

Med organisert ferdsel siktes det til ferdsel på land. Ferdsel med båt på fjordene i nasjonalparken er tillatt. Det er ikke lagt begrensninger på aktivitet på sjø.

Ferdsel i regi av Valnesfjord helsesportssenter (VHSS)

VHSS er i en særstilling i fht aktivitet i området for sine brukere. For dem vil de samme retningslinjene gjelde som ellers, men for å sikre forutsigbarhet for senterets aktivitet og brukere etableres en fast, tett dialog med forvaltningsmyndigheten. Dette skal gjøres gjennom et årlig evaluerings-/dialogmøte, jf. tiltak som er listet opp i slutten av dette kapitlet. På denne måten bør VHSS sin aktivitet kunne fortsette og utvikles videre innenfor rammene av verneforskriften og målet om å bevare våtmarksområdet i Øvre Valnesfjord. Dersom det blir behov for søknad om aktivitet skal VHSS kunne få flerårige tillatelser, f.eks. femårige. En framtidig naturveilederstilling for Barnas nasjonalpark vil også kunne ha en rolle i dette. Bl.a. gjennom veiledning om bruk av ulike deler av området til ulike tider av året.

Bruk av aktivitetshjelpemidler for personer med funksjonsnedsettelser

Elektrisk rullestol som ellers benyttes på fortau, i bygninger etc. kan benyttes der dette er mulig/tilrettelagt for i nasjonalparken. Slike rullestoler omfattes ikke av motorferdselsloven og dermed heller ikke av verneforskriften.

Terrenggående rullestoler, f.eks. tracs, krever egen tillatelse etter motorferdselsloven (fra kommunen) og dermed også etter verneforskriften. Ved eventuelle søknad om bruk av slike hjelpemidler vil det være de generelle unntaksbestemmelsene i § 4 som må benyttes. Det er uklart om VHSS kan søke på generell basis for sine brukere eller om hver enkelt må søke dersom det skulle bli aktuelt med denne type hjelpemidler i nasjonalparken. Dette vil Direktoratet for naturforvaltning (DN) vurdere nærmere.

Bruk av sykkel med elektrisk hjelpemotor er også uavklart. Direktoratet for naturforvaltning (DN) vil vurdere nærmere retningslinjer.

Rammer og regelverk for friluftsliv – tilrettelegging (verneforskriftens § 3 Vernebestemmelser – se vedlegg 1):

Stier, skilt, bruer og klopper kan vedlikeholdes i tråd med forvaltningsplanen, jf. pkt 1.2 b.

Følgende retningslinjer skal følges:

- rydding av vegetasjon langs eksisterende stier skal foregå på en skånsom måte og ta hensyn til naturopplevelsen. Gamle trær skal stå igjen og det skal kun ryddes for å bedre framkommelighet, ikke for å øke stibredden.
- som retningskilt/-veivisere skal det benyttes felles skiltmal for de tre kommunene, med hvit skrift på mørk grønn bunn og piktogram for nasjonalparken. Universell utforming ivaretas så langt mulig.
- det bør benyttes treskilt i nasjonalparken, men metallskilt kan vurderes dersom dette er mer hensiktsmessig med tanke på vedlikehold
- bruer og treklopper skal vedlikeholdes med miljøvennlige materialer og kreosotimpregnert virke skal ikke benyttes
- ved vedlikehold av klopper kan det vurderes utskifting til markforsterkende tiltak

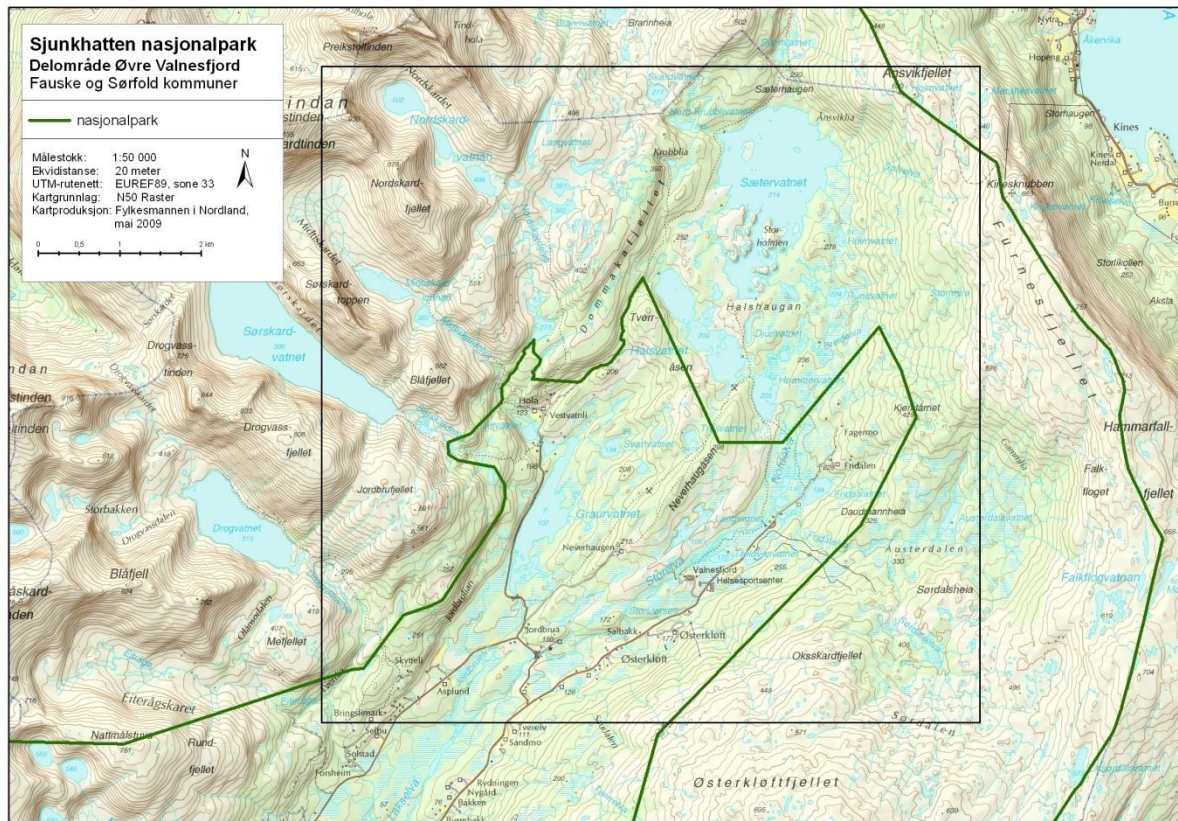
Stien langs Hømmervatnets vestside og stien som går nordover fra gapahuken ved Hømmervatn og langs vestsida av Sætervatnet, samt stien som går mot nordøst fra gapahuken ved Hømmervatn og over Breidelva skal følge anbefalinger som vil bli gitt i egen konsekvensvurdering som utføres i regi av forvaltningsmyndigheten i 2011, jf. tiltak i vedlegg 3 under tema Biologisk mangfold.

Det kan søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse til bygging av bruer og legging av klopper, jf. pkt. 1.3 e, og oppsetting av skilt og merking av nye stier, jf. pkt 1.3 f.

Det kan gis tillatelse til spesiell tilrettelegging for barn og unge med funksjonsnedsettelse i Øvre Valnesfjord, jf. pkt. 1.3 a, og spesiell tilrettelegging for barn og unge i området Heggmoen (Vatnvatnet) -Sørfjorden og i Øvre Valnesfjord, jf. pkt. 1.3 b. Øvre Valnesfjord avgrenses i sør av Bjørnbakkelva på østsida av dalen og elva Eiteråga på vestsida. Se kart på neste side for områdeavgrensning.

Ved re-merking av de merka stiene eller dersom stiene ut fra hensynet til verneverdier må legges om bør merkingen forholde seg til "Merkehåndboka" utarbeidet av Den Norske Turistforening, Forbundet Kysten og Friluftsrådernes Landsforbund (oppdatert utgave 2009).

Bygging av bruer og legging av klopper, samt nymerking av stier og utsetting av skilt krever også tillatelse fra grunneier. Videre anbefales det å foreta avklaringer mot andre brukerinteresser i nasjonalparken, slik som reindrift.

Kartet viser området Øvre Valnesfjord i Fauske kommune.

Legging av klopper er den mest brukte metoden for å skåne terrenget fra slitasje i for eksempel våte partier eller områder som er mye benyttet. De senere årene har det også blitt prøvd ut alternative måter å forsterke marka på. Dette kan være et reelt alternativ også i Sjunkhatten nasjonalpark. Fordelen med slike markforsterkende tiltak er at områder kan revegeteres samtidig som ferdsel kan fortsette som før. Med markforsterkende tiltak menes her geonett eller plastnett. Dette kan altså være aktuelt i områder der en for eksempel ønsker mindre synlige tilretteleggingstiltak eller slitte partier ønskes revegetert.

Rammer og regelverk for friluftsliv – flytebrygger (verneforskriftens § 3 Vernebestemmelser – se vedlegg 1):

Det kan søkes om tillatelse til utlegging av flytebrygger i Sjunkfjorden og Sørfjorden i tråd med forvaltningsplan, jf. pkt. 1.3 l.

Utlegging av flytebrygger er kun aktuelt i områder som er pekt ut for dette i forvaltningsplanen. Følgende områder er aktuelle for utlegging av flytebrygger:

- Sjunkan i Sjunkfjorden
- Langneset i Sørfjorden

- Allmennheten skal gis adgang til i land-/påstigning.
- De enkelte tiltakene må søkes om og hvert enkelt tilfelle vurderes opp mot konkret plassering, størrelse, omfang, materialvalg og mulig påvirkning på verneverdiene. I tillegg kreves grunneiers tillatelse og søknad i henhold til plan- og bygningsloven (kommunen).

Rammer og regelverk for friluftsliv – skiløyper (verneforskriftens § 3 Vernebestemmelser – se vedlegg 1):

I perioden fra 1. november til 1. mai kan det kjøres opp skiløyper, jf. pkt 6.2 h, med **snøskuter** etter følgende trasèer:

- Røsvik – Kinesknubben
- Røsvik – nordenden av Sætervatnet
- Hopen – Erlingbu

og med **løypemaskin** etter følgende trasèer:

- Valnesfjord helsesportssenter – sørenden av Sætervatnet
- for turrennet Valnesfjord rundt

Det er også tillatt med bruk av snøskuter for nødvendig transport av utstyr til matstasjon ved nordvestenden av Halsvatnet i forbindelse med turrennet Valnesfjord Rundt samme dag som rennet arrangeres, jf. pkt 6.2 i.

I forbindelse med de nevnte løypetrasèene, samt trasè fra Bordstulia til Erlingbu, kan det også gjøres et skånsomt uttak av busker og greiner i skiløypetrasèene i perioden fra 1. september til 1. februar, jf. pkt 2.2 i.

Valnesfjord Helsesportssenter kan søke forvaltningsmyndigheten om tillatelse til bruk av beltekjøretøy på vinterføre i Øvre Valnesfjord for nødvendig transport av klienter ved senteret, jf. pkt. 6.3 e.

Rammer og regelverk for friluftsliv – hytter for allmennheten inkl. Erlingbu (verneforskriftens § 3 Vernebestemmelser – se vedlegg 1):

Det kan gjøres vedlikehold på eksisterende bygninger/hytter i nasjonalparken så lenge dette ikke medfører bruksendring, jf. pkt. 1.2 a. Vedlikehold skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet. Vedlikehold omfatter ikke ombygging eller utvidelse (se nærmere om dette under retningslinjene).

Det kan tas ut ved til hyttene i nasjonalparken, jf. pkt. 2.2 j.

Det må søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse til bruk av snøskuter i forbindelse med vedhogst, jf. pkt. 6.3 j. Det samme gjelder bruk av snøskuter eller helikopter for transport av varer og utstyr til hyttene, jf. pkt. 6.3 f, og helikopter- eller skutertransport av materialer i forbindelse med vedlikehold på hyttene, jf. pkt. 6.3 h.

Det kan også søkes om tillatelse til bruk av snøskuter for nødvendig transport av ved, varer og utstyr til Erlingbu etter etablert trasè, jf. pkt. 6.3 g. Det er særskilt påpekt at det her kan gis flerårige tillatelser.

Det kan søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse til ombygging og mindre utvidelse av bygninger og anlegg, jf. pkt 1.3 c, gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade, jf. pkt 1.3 d, bruksendring av eksisterende bygninger, jf. pkt 1.3 n, og riving av gamle bygninger, anlegg og innretninger og oppføring av nye med samme størrelse og for samme bruk, jf. 1.3 o.

Dersom behovet for flere åpne hytter melder seg i fremtiden er det aktuelt at lag eller forening kan kjøpe private hytter og søke om bruksendring. Samtidig sier Kongelig resolusjon at forvaltningsmyndigheten kan vurdere bruk av den generelle dispensasjonsbestemmelsen, jf. § 4, i eventuelle tilfeller der løsning nevnt over ikke viser seg mulig. Se Del 6 Saksbehandling, kap. 6.3.1 om retningslinjer for bruk av § 4. Det understrekes at bestemmelsen skal brukes restriktivt.

Retningslinjer for friluftsliv i nasjonalparken:

- a) All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner og aktiviteten skal bære preg av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.
- b) Skånsomt uttak av trevirke til bålbrekking betyr at det kan tas tørrkvister på stående trær eller fra bakken. Felling av hele trær kommer ikke under begrepet skånsomt uttak. I områder med stor utfart oppfordres det til å ta med egen ved til bål. Øvrige retningslinjer for høsting omtales nærmere under kapitlet om naturressurser.
- c) All forurensing og forsøpling er forbudt. Avfall skal tas med ut av området.
- d) All ferdsel skal ta hensyn til reindriften.
- e) Ved tvil om organisert aktivitet er søknadspliktig - ta kontakt med forvaltningsmyndigheten på forhånd for avklaring og eventuelle nærmere retningslinjer.

forts. neste side

forts. **Retningslinjer for friluftsliv i nasjonalparken:**

f) Reglene for skånsom ferdsel i grotter, som er anerkjent av grottemiljøer over hele verden, skal følges i Kjøttkjerstihola og Singelhola:

- Ta ingenting — bare bilder
- Etterlat ingenting — bare fotavtrykk (og knapt nok det)
- Drep ingenting — bare tid

Det vises også til Norsk Grotteforbunds "grottevevttregler" på www.speleo.no/

g) Det vil ikke bli gitt tillatelse til bygging av nye vegger eller asfaltering av eksisterende stier eller veier innenfor nasjonalparken.

h) Ved oppkjøring av skiløyper skal de årvisse merkestikkene som angir trasèen tas ned etter endt sesong. Oppsetting av merkestikker er søknadspliktig og må behandles etter § 4 i verneforskriften. For retningslinjer i forbindelse med selve oppkjøringen – se kapittel 4.10 om motorisert ferdsel.

i) Retningslinjer for vedlikehold av bygninger og anlegg, samt søknader knyttet til bygninger og anlegg, omtales under kap. 4.8 om bygninger og anlegg.

j) Retningslinjer for søknader om bruk av snøskuter i forbindelse med vedhogst omtales under kapittel 4.10 om motorisert ferdsel.

k) Retningslinjer for søknader om bruk av snøskuter eller helikopter for transport av varer og utstyr til hyttene som benyttes av allmennheten (inkl. Erlingbu) omtales under kapittel 4.10 om motorisert ferdsel.

I forbindelse med tilrettelegging for friluftsliv benyttes ofte mange ulike begrep. Målet er at all tilrettelegging skal være naturvennlig slik at det blir minst mulig belastning på naturmiljøet, medfører minst mulig inngrep i naturmiljøet og kulturlandskapet og som ivaretar kvaliteten på friluftslivsopplevelsen. I dette ligger også at man må vurdere om fysisk tilrettelegging er nødvendig og ønskelig.

Her kommer et utvalg av de mest aktuelle i denne sammenheng, med en utdypende forklaring av hva som ligger i betydningen av dem:

- **Tilrettelegging**

Tilrettelegging kan være fysiske tiltak som stier og løyper og merking av slike, løypepreparering, rasteplasser, bålplasser, utsiktssteder, badeplasser med mer.

Tilrettelegging kan også være informasjon ute med tavler, skilting, trykt info som brosjyrer, håndbøker, kart og det kan være elektronisk informasjon tilgjengelig på internett/mobiltelefon. Lista er ikke uttømmende.

- **Universell utforming**

Universell utforming betyr at produkter, byggverk og uteområder som er i alminnelig bruk skal utformes på en slik måte at alle mennesker skal kunne bruke dem på en likestilt måte så langt det er mulig uten spesielle tilpasninger eller hjelpemidler.

Det er satt opp en del retningslinjer for hva som er sentralt å ha med når naturvennlig tilrettelegging for barn og unge med funksjonsnedsettelse skal vurderes. Særlig gjelder dette Øvre Valnesfjord i Fauske kommune, jf. verneforskriftens åpning for at det kan gis tillatelse til gjennomføring av slik tilrettelegging nettopp i dette området.

Valnesfjord helsesportssenter gjennomførte i 2009-2010 et pilotprosjekt for å se nærmere på tilrettelegging for funksjonshemmede i tilknytning til Sjunkehatten nasjonalpark. Forvaltningsmyndigheten ønsker å bygge videre på enkelte sentrale punkter som påpekes i denne rapporten. Forslaget til retningslinjer bygger delvis på den samme rapporten samt innspill fra rådgivende utvalg, og ellers erfaringer fra tilrettelegging i friluftsområder rundt omkring i landet.

Retningslinjer for tilrettelegging i Øvre Valnesfjord for barn og unge med funksjonsnedsettelse:

- a) Aktuelle tiltak må vurderes opp mot verneformålet for å unngå negativ påvirkning på verneverdiene.
- b) Alle tiltak skal være reversible og ha naturvennlig tilrettelegging som utgangspunkt. Tiltak skal samtidig vurderes mot kravene til universell utforming og dette skal benyttes så langt mulig innenfor rammen av verneforskriften.

Med reversible tiltak menes inngrep som kan fjernes og som i liten eller ingen grad setter igjen varige spor.
- c) Følgende tilretteleggingstiltak er eksempel på særlig aktuelle tiltak ut i fra behov for brukergruppen, behov for kanalisering og samling av ferdsel og samtidig mulighet for å foreta reversible inngrep:
  - rasteplasser/bålplasser
  - ilandstigningsrampe for kano/kajakk
  - merking av stier
  - mindre bruer over søkk/bekker i terrenget
  - klopplegging med ledelinjer som både sikrer tilgang for rullestol, svaksynte og mennesker med balanseproblemer
  - klopplegging dimensjonert for hest i enkelte partier på de utvalgte hestetrasèene
  - enkel tilpasning av naturlige avstigningsramper for hest, for eksempel store steiner og tuer
  - preparerte skiløyper, både for svaksynte (tydelige ledelinjer/spor ekstra viktig) og for bevegelseshemmede (piggekjelke eller pulk – egnet stigningsgrad og gode spor viktig). Gode rutiner for drifting er ekstra viktig ved denne type tilrettelegging.
  - egne preparerte rundløyper for hundekjøring (viktig å unngå at hundekjøring kommer i konflikt med oppkjørte spor for svaksynte og piggekjelker)
  - utplassering av teknologiske hjelpemidler som for eksempel trådløse innretninger som i liten eller ingen grad vil synes i terrenget
- d) Skille på vinter- og sommerfriluftsliv. Enklere med tilrettelegging vinterstid både i fht slitasje- og mulig ferdselsproblematikk.

Utstyrskontroll bør også vurderes i forbindelse med tilrettelegging for barn og unge med funksjonsnedsettelse. Utlån av utstyr kan sees som del av tilretteleggingen og bidra til å øke tilgjengeligheten for enkeltmennesker, enten ved bruk av hjelpemidler som direkte alternativ til fysisk tilrettelegging eller i en kombinasjon med fysisk tilrettelegging. Det vil være en forutsetning at type utstyr kan benyttes i nasjonalparken. For bruk på fjordene i nasjonalparken finnes eksempelvis små spesialbåter (f.eks. typen Pionèr Multi) med nedfellbar baug som kan benyttes av bevegelsehemmede for enkel ilandstigning der det ikke eksisterer egne brygger eller tilrettelagte ilandstigningsmuligheter. Utenom utstyrskontroll er også bruk av veteranbåter en mulighet som er aktuell i fjordområdene i nasjonalparken.

En viktig forutsetning for å få en utstyrskontroll til å fungere vil være lokal plassering. Dette kan for eksempel være aktuelt i forbindelse med egen stilling som naturveileder. Etablering av utstyrskontroll vil også være avhengig av samarbeid mellom ulike aktører, f.eks. kommunene, idrettslag, skoler, helsesportssenteret, naturskolen og andre organisasjoner.

Tiltak

1. Årlig dialogmøte mellom Valnesfjord helsesportssenter og forvaltningsmyndighet om VHSS bruk av nasjonalparken. Hensikten er å sikre forutsigbarhet for VHSS og deres aktivitet.

Ansvarlig: Forvaltningsmyndigheten **Kostnad:** kr 0,-. **Tidsramme:** første møte høst 2011

2. Øvrige tiltak - se del 5 Forvaltningsoppgaver og tiltak, kapitlene om tilrettelegging og informasjon samt vedlegg 3 – samletabell for prioriterte tiltak.

Bilde 10: På skitur i Fridalen, Valnesfjord. Foto: Tor Egil Kvalnes/Kvalnesfoto.com

4.8 Pedagogisk bruk – barn og unge

Status

Flere områder i nasjonalparken har stor betydning for Bodø naturskole. Skolen driver også Vatnlia leirskole. Naturskolen gir tilbud innen friluftsliv og naturfag for barn og unge i Saltenregionen til alle årstider. Oppleggene omfatter feltbiologi, grotting, kanopadling, klatring, isfiske, kiting, seiling, tindebestigning, fotografering, overnatting ute, og en rekke andre aktiviteter knyttet til naturen. Vatnvatnet-Sørfjorden-Steigtinden og Bringslimarka-Drogvatnet er de mest brukte delområdene i denne sammenheng. Videre benytter Valnesfjord helsesportsenter seg av områdene i Øvre Valnesfjord med utgangspunkt i både Hola og Fridalen som innfallsporter. Røsvik skole har planer om bruk av områder innenfor nasjonalparken opp fra Røsvik og ellers i stor grad via båt inn til ulike områder i Sjunkfjorden. Ved alle de tre hovedinnfallsportene er det planlagt læresteder/-løyper – se mer informasjon lenger ned i teksten.

Mål for forvaltningen:

Innenfor rammen av verneforskriften og vernets formål skal Sjunkhatten nasjonalpark kunne brukes til pedagogisk virksomhet for læring om naturmiljøet. Dette skal skje uten at det går på bekostning av verneverdiene i nasjonalparken.

Berørte bevaringsmål:

- Vegetasjon og intakte økosystemer
- Dyreliv og funksjonsområder for fugl
- Kulturminner
- Karst og grotter

Rammer og regelverk:

For bruk av området i pedagogisk sammenheng gjelder de samme rammene som for friluftsliv, se kap. 4.7 om friluftsliv.

I forbindelse med utarbeiding av turkart for nasjonalparken spesielt rettet mot barn og unge ble det laget såkalte læreløyper. Disse har et utvalg poster med ulikt innhold som kan lastes ned fra internett og brukes sammen med GPS. Brukergruppe er særlig tenkt skoleklasser. Det er ikke aktuelt med fysiske, synlige inngrep i forbindelse med dette. I Øvre Valnesfjord er det aktuelt å sette ut bokser for digital/trådløs overføring av informasjon. Disse skal i så fall gjemmes bak steiner eller tuer og vil ikke bli synlige i terrenget eller føre til fysiske inngrep som vil påvirke verneverdiene.

Retningslinjer for pedagogisk bruk:

For bruk av området i pedagogisk sammenheng gjelder de samme retningslinjene som for friluftsliv, se kap. 4.7 om friluftsliv.

Tiltak

Se del 5 Forvaltningsoppgaver og tiltak, kapitlene om tilrettelegging og informasjon samt vedlegg 3 – samletabell for prioriterte tiltak.

4.9 Bygninger og anlegg

Status

Det er om lag 40 fritidsboliger, i form av hytter eller eldre gårdshus, innenfor verneområdet. I tillegg er det ca 10 naust, lokalisert ved både ferskvatn i innlandet og ved fjordene. Bruken av fritidsboligene varierer mye mellom eierne og gjennom året. Generelt er bruken størst i sommerhalvåret, særlig for fritidsbebyggelsen langs fjordene. Stort sett benyttes båt for å komme seg til de ulike stedene. For hyttene i innlandet er sesongen lengre, og her er bruken størst på sommeren, høsten og rundt påske. Dels benyttes snøskuter for å frakte varer og bagasje inn til hyttene vinterstid.

Vinterbruk av hytter og fritidsboliger som ligger utenfor nasjonalparken er dels forbundet med bruk av snøskuter gjennom verneområdet. Særlig gjelder dette hyttene ved Færøyvalen og Færøya som har en relativt stor tetthet av fritidsboliger.

I nasjonalparken er det to hytter som er tilgjengelige for allmennheten i tillegg til Erlingbu, som drives som åpen skihytte på vinteren. I tillegg er det fire åpne gammer.

Heggmoen kraftverk ligger like utenfor verneområdet. Heggmovatnet er reguleringsmagasin for Heggmoen kraftverk. Magasinet og lukehusene ligger utenfor verneområdet, men størstedelen av nedslagsfeltet til Heggmovatnet ligger innenfor verneområdet. I den vestlige delen av verneområdet går det en høyspentlinje på ca. 3,5 km som skjærer igjennom nasjonalparken. Mindre deler av nedslagsfeltet til Undfossen kraftverk på Kjerringøy ligger innenfor verneområdet. Deler av Sørfold Kraftlags kraftlinje på strekningen Røsvik-Korsvik-Færøy-Vassvik er innenfor verneområdet. Totalt er dette en strekning på ca. 5,5 km. I samme område går det i tillegg en fasttelefonlinje mellom Korsvika – Færøy og Vassvika. Deler av sikkerhetssonen for skytefeltet til Forsvaret ved Heggmoen ligger innenfor vernegrensen uten at dette utgjør permanente fysiske inngrep.

Reindrifta har to gjeterhytter og to gammer i nasjonalparken og ett permanent merkegjærde med beitehage i Midtiskardet. Et eldre ledegjærde er plassert opp mot Sjørdalsheia i den østlige delen av verneområdet.

Temakart

Se tabell 9 og 10 på de neste sidene for oversikt over eksisterende bygninger og anlegg i Sjunkhatten nasjonalpark. På sikt er det aktuelt å utarbeide et eget temakart over disse.

Mål for forvaltningen:

Sjunkhatten nasjonalpark skal forvaltes slik at eksisterende hytter/byggverk kan benyttes som i dag, samtidig som etablering av nye byggverk unngås.

Berørte bevaringsmål:

- Landskap
- Friluftsliv
- Kulturminner

Tabell 9: Oversikt over alle bygninger innenfor Sjunkehatten nasjonalpark

Inngrep/tiltak	Hvor	GNR./BNR.	Eierforhold
FAUSKE			
Hytte	Ved Krubbvasshågen	70/8	Duokta reinbeitedistrikt (RBD)
Gamme	På Røsvikfjellet		Duokta RBD
Hytte	I Olånsodalen	72/1?	Privat
Naust	Ved Drogvatn	72/2?	Privat
Hytte	Ved Drogvatn	72/2?	Privat
Hytte	Ved Halsvatn	70/1	Privat
Hytte	Ved Sætervatnet, nordvest	70/10	Privat
Naust	Ved Sætervatnet,		Privat? Reindrifto?
Hytte	Ved Nordskaret	70/2	Privat
Hytte/naust	Ved Sætervatnet/Halshaugan	68/1/?	Privat, på Miljøverndepartementets grunn
Hytte	Halsvatnet, øst/nord	68/1/?	Privat
Hytte	Ved Austerdalsvatnet		Privat
Hytte	Ved Breidelva		Privat
BODØ			
Hytte	i Nordfjorden,	131/2 el.3	Privat, men sikringshytte for allmennheten
Naust	Ved Trolltindvatnets vestende		Privat, andelslag
Hytte	Langnesbu ved Sørfjorden	66/1/1	Bodø JFF
Naust	Langnes, Sørfjorden	66/1/1	Bodø JFF
Hytte	ved Langvatnet	66/1/?	Privat
Hytte	ved Langvatnet	66/1/?	Privat
Hytte	ved Heggmoatnet, sørøst	68/1/1	Privat
Hytte	ved Heggmoatnets, sørøst	141/1/4	Privat
Hytte	ved Heggmoatnets, sørøst	141/1/5	Privat
Hytte	ved Heggmoatnets vestside	141/1/2	Privat
Naust	Ved Bogvatnet	141/1/2	Privat
Hytte	ved Heggmoatnets vestside	141/1/1	Bodø JFF
Naust	Ved Bogvatnet	141/1/1	Bodø JFF
Hytte	i Heggvassbotn	141/1/?	Duokta RBD, på Statskog SFs grunn
Gamme	ovafor Heggvassbotn	141/1/?	Duokta RBD, på Statskog SFs grunn
Jordhytte	Ved Bogvatnet, til nedfalls	141/1/?	Privat på Statskog SFs grunn
Hytte	Ved Store Svartvatn, Erlingbu	52/9	BUL Bodø
Hytte	Ved Store Svartvatn, nordvest	?	Privat
Hytte	Ved Store Svartvatn, sør	53/1	Privat
Naust	Ved Store Svartvatn	53/1	Privat
Hytte	Ved Bordstulitjønnan	52/1	Privat
Hytte	Ved Langvatnet	52/1	Privat
Hytte	Ved Langvatnet	52/1	Privat
Hytte	Ved Rundvasstjønnan	51/1	Privat
Hytte	Ved Dyrilvatnets sørende	18/2	Privat
Uthus	Ved Dyrilvatnets sørende	18/2	Privat
SØRFOLD			
Hytte	Ved Litj Korsvikvatnet	67/2	Privat
Naust ?	Ved Skyttvatnet	67/2	Privat
Hytte	Ved Korsvikvatnet, N	67/1	Privat
Hytte	Ved Gunnelengvatnet	67/1	Privat
Hytte	Ved Hella i Sjunkfjorden	70/1	Privat
Hytte	Øverst i Vassvikdalen	69/?	Privat
Hytte	Ved Hella i Sjunkfjorden	70/1	Privat
Gml. gård	Innerst i Sjunkfjorden	70/1	Privat
forts.			

Inngrep/tiltak	Hvor	GNR./BNR.	Eierforhold
Hytte	Sør for Tornesodden i Sj.fjorden	71/3	Privat
Hytte m/uthus	I Sjunkan	71/1	Privat
Hytte m/uthus	I Sjunkan	71/1	Privat
Gml. låve	I Sjunkan	71/1	Privat
Gml. gårdshus	I Sjunkan	71/12	Privat (oppr. 71/1)
Naust	I Sjunkan	71/1	Privat
Gml. gård	I Sjunkan	71/2	Privat
Nausttuft	I Sjunkan	71/2	Privat
Naust	I Sjunkan	71/2	Privat
Gml. gård	I Sjunkan	71/3	Privat
Naust	I Sjunkan	71/3	Privat
Gml. gård	I Sjunkan	71/3	Privat
Naust	I Sjunkan	71/3	Privat
Gml. gård	I Sjunkan	71/7	Privat

Tabell 10: Oversikt over alle anlegg innenfor Sjunkhatten nasjonalpark

Inngrep/tiltak	Hvor	GNR./BNR.	Eierforhold
FAUSKE			
Merkejerde med beitehage	Midtiskardet		Duokta RBD
Bru	Ved utløpet av Austerdalsvanet	?	Privat
Bru	Mlm Hømmervatn og Halsvatn	123/1	Øvre Valnesfjord grunneierlag/ Statskog SF
Bru	Mlm Hømmervatn og Halsvatn	123/1	Øvre Valnesfjord grunneierlag/ Statskog SF
Gapahuk m/ bålplass	Ved Hømmervatn, nordenden	123/1	Øvre Valnesfjord grunneierlag/Valnesfjord helsesportssenter? På Statskog SFs grunn
Gruve	Nedlagt ved Halsvatn	123/1	
Bru	Over Breidelva, N av Hømmervatn	68/1	Øvre Valnesfjord grunneierlag på MDs grunn
Klopper	Langs Hømmervatnet vestsida	123/1	Øvre Valnesfjord grunneierlag /Statskog SF
Ledegjerde	Opp mot Sørðalsheia		Duokta RBD
BODØ			
Kraftlinje	Bladtjørndalen – Neverelvfjellet - Steigtindvatn		SKS
Bru	over Øvre Bladtjøna	66/1	
Gammerester	Storvika, Sørfjorden	66/3	Plastavafall med mer/ bør fjernes
Båtstø	Storvika, Sørfjorden	66/3	
Båtstø	Brevika, Mistfjorden	?	
Bru	Stokkebru over Langvasselva	?	Bodø naturskole
Bru	Stokkebru over elva fra Rundvatnet til Langvatnet	52/1	Hansen, Kålhusgården, er grunneier. Bodømarkas venner har satt opp brua og har hatt ansvar for vedlikehold.
Gruve	Nedlagt gruve i Skjerphamran	51/1	Privat
SØRFOLD			
Telefonlinje	Korsvika – Færøy - Vassvik		Telenor
Kraftlinje	Røsvik-Korsvik-Færøy-Vassvik		Sørfold kraftlag
Flytebrygge	Ved Hella i Sjunkfjorden		Privat
Båstø	Innerst i Sjunkfjorden		Privat
Båstø	I Sjunkan		Privat

Med vern som nasjonalpark er landskapet vernet mot tekniske inngrep. Forbudet mot inngrep omfatter oppføring av varige og midlertidige bygninger, anlegg og innretninger,

henstilling av campingvogner, bobiler og maskiner, etablering av oppdrettsanlegg, opplag av båter, gjerder og anlegg, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, oppdemminger, fjerning eller ødeleggelse av geologisk materiale i grotter, graving, utfylling og henleggelse av masse, sprenging og boring, bryting av stein, mineraler og fossiler og fjerning av større stein og blokker, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, opparbeiding og merking av stier, løyper o.l. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende. Formuleringene er hentet fra § 3 pkt. 1.1 i verneforskriften.

Rammer og regelverk for fritidsboliger (verneforskriftens § 3 Vernebestemmelser – se vedlegg 1):

Bygninger, anlegg og innretninger i nasjonalparken kan vedlikeholdes så lenge dette ikke medfører bruksendring, jf. pkt. 1.2 a. Vedlikehold skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet. Vedlikehold omfatter ikke ombygging eller utvidelse (se nærmere om dette under retningslinjene).

Det kan søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse til ombygging og mindre utvidelse av bygninger og anlegg, jf. pkt. 1.3 c, gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade, jf. pkt. 1.3 d, bruksendring av eksisterende bygninger, jf. pkt. 1.3 n, og riving av gamle bygninger, anlegg og innretninger og oppføring av nye med samme størrelse og for samme bruk, jf. 1.3 o. Videre kan det søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse til bruk av beltekjøretøy (snøskuter) på snødekt mark eller luftfartøy (helikopter) for transport av materialer til vedlikehold og byggearbeid, jf. pkt. 6.3 h.

Grunneier kan ta ut trær i forbindelse med vedlikehold av bygninger på egen eiendom innenfor nasjonalparken, jf. pkt. 2.2 k. Det kan søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse til bruk av beltekjøretøy (snøskuter) på snødekt mark i forbindelse med slik uttak, jf. pkt. 6.3 j.

Det kan søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse til uttak av torv til vedlikehold av gammer og hytter som ligger i nasjonalparken, jf. pkt. 2.3 a.

Det kan søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse til opplag av båt, jf. pkt. 1.3 k.

Med ombygging menes bygningsmessige endringer innenfor eksisterende grunnflate. Innvendig ombygging som ikke endrer bruken av bygningen er tillatt. Bruksendring krever imidlertid tillatelse etter verneforskriften. For eksempel gjelder dette dersom en privat hytte selges og gjøres om til hytte for allmennheten, eller dersom et uthus bygges om til et anneks med overnatting.

Uttak av trær til vedlikehold av bygninger innenfor nasjonalparken betyr at det kan tas enkelttrær og mindre treklynger til dette formålet. Unntaket baserer seg på at dette vil foregå i et svært beskjedent omfang og at det ikke er snakk om større hogster innenfor verneområdet. Samtidig er det tillatt å ta ut plantet gran, noe som også vil kunne bidra til å dekke behovet for tømmer til vedlikehold av bygninger.

Rammer og regelverk for flytebrygger (verneforskriftens § 3 Vernebestemmelser – se vedlegg 1):

Det kan søkes om tillatelse til utlegging av flytebrygger i Sjunkfjorden og Sørfjorden i tråd med forvaltningsplan, jf. pkt. 1.3 l.

Følgende områder er aktuelle for utlegging av flytebrygger:

- Sjunkan i Sjunkfjorden
- Langneset i Sørfjorden

Flytebrygger kan legges ut i gitte områder i tråd med forvaltningsplanen. Dette betyr aktuelle områder som er listet opp under "Rammer og regelverk" i boksen over. Søknader som fremmes i tråd med disse vil kunne påregne å bli innvilget. Søknader må inneholde angivelse av sted, størrelse på flyteelementer, fortøyningsløsning, informasjon om hvordan flytebryggen skal håndteres i forbindelse med islegging av fjordene vinterstid. Det er videre viktig å angi hvem som er ansvarlig for ettersyn og vedlikehold. Slike tiltak krever også tillatelse fra kommunen i henhold til plan- og bygningsloven, og tillatelse fra grunneier.

For vinteropplag av flytebrygger må dette søkes om til forvaltningsmyndigheten og behandles etter de generelle dispensasjonsbestemmelsene, jf. § 4.

Bilde 11: Nordfjorden, sett fra Dyrlihumpen. På venstre side av Nordfjorden, Klova. Sjunktinden, Sjunkhatten (med snø) og Einarviktinden i bunnen av fjorden. Keipen til høyre i bilde Foto: Tor Egil Kvalnes/Kvalnesfoto.com

Rammer og regelverk for anlegg og innretninger (verneforskriftens § 3 Vernebestemmelser – se vedlegg 1):

Anlegg og innretninger i nasjonalparken kan vedlikeholdes så lenge dette ikke medfører bruksendring, jf. pkt. 1.2 a. Vedlikehold skal tilpasses landskapet og omfatter ikke ombygging eller utvidelse.

Drift og vedlikehold av eksisterende telefonlinje, og drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg og nødvendig istandsetting ved akutt utfall kan gjøres uten særskilt tillatelse. Dette gjelder:

Telenors fasttelefonlinje på strekningen Korsvik-Færøy-Vassvik,

Heggmoen kraftverk i Bodø,

Undfossen kraftverk på Kjerringøy,

SKS AS (tidl. Bodø energi AS) sin 22 kV-linje på strekningen Heggmoen – Festvåg og

A/L Sørfold kraftlags kraftlinje på strekningen Røsvik – Korsvik – Færøy – Vassvik, jf. pkt. 1.2 e.

Det kan benyttes beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med drift og vedlikehold av linjene nevnt over, jf. pkt. 6.2 j. Trasè fastsettes av forvaltningsmyndigheten. Det skal i ettertid sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

Motorisert ferdsel i forbindelse med istandsetting av energianlegg ved akutt utfall er tillatt, jf. pkt. 6.2 k. Dette gjelder hele året. Det skal i ettertid sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

Videre kan det utføres oppgradering/fornyelse av kraftanlegg og kraftlinjer for heving av spenningsnivå og øking av linjetverrsnitt når dette ikke fører til vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet, jf. pkt. 1.2 f.

Oppgradering/fornyelse av kraftanlegg og kraftlinjer som ikke faller inn under punktet over må det søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse til, jf. pkt. 1.3 p. Det kan søkes om tillatelse til motorferdsel i forbindelse med drift, vedlikehold, oppgradering/fornyelse av eksisterende energi- og kraftanlegg, jf. 6.3 n.

Kystverkets anlegg kan vedlikeholdes, jf. pkt. 1.2 g. Etablering av eventuelle nye anlegg må det søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse til, jf. pkt. 1.3 m.

Ved omtale av energianlegg gjelder også bestemmelsene Telenors fasttelefonlinje fra Røsvik via Korsvik og Færøy til Vassvik.

Bestemmelsen om oppgradering/fornyelse, når dette ikke fører til vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet, omfatter for eksempel endring av driftsspenning eller linjetykkelse. Dette endrer anleggets egenskaper i forhold til hva det er gitt konsesjon til å etablere, men så lenge endringen ikke innebærer en vesentlige fysisk endring i forhold til formålet med vernet er dette unntatt fra søknadsplikten.

I følge Miljøverndepartementet (pressemelding av 05.02.2010 i forbindelse med kunngjøring om opprettelsen av Sjunghatten nasjonalpark) kan det søkes konsesjon for vannkraftprosjekter som er klarert for konsesjonsbehandling under "Samlet plan for vassdrag". Søknader om øvrige tiltak, herunder småkraftverk, skal behandles på vanlig måte etter gjeldende lovverk.

Retningslinjer for forvaltning og bruk – fritidsboliger:

- a) Med vedlikehold menes bygningsarbeid som ikke fører til ombygging eller utvidelser. Dette omfatter normalt vedlikehold og utskifting av dårlige materialer eller forsterkninger. Vedlikeholdet skal ikke føre til at bygningene endrer fasade eller karakter, og skal heller ikke føre til en vesentlig standardheving av bygningen. Dette innebærer at tilbygg, utvendig ombygging, utvidelse eller endring av størrelse, utseende eller funksjon ikke er å anse som vedlikehold.
- b) Når bærende konstruksjoner skiftes ut og når bygningene fremstår som i det vesentlige fornyet, jf. plan- og bygningslovens § 87, er det ikke lenger snakk om vedlikehold, men en ombygging. Innvendig ombygging som ikke endrer bruken av bygningen er tillatt.
- c) Nybygging av private hytter tillates ikke.
- d) Hyttebygging utenfor verneområdet reguleres ikke av verneforskriften, men av plan- og bygningsloven som forvaltes av kommunene.
- e) Det totale arealet for bygningsmassen for en fritidseiendom, inkl. veranda og uthus, skal ikke overstige et totalareal på 80 m².
- f) For de gamle gårdene i grenda Sjunkan gjelder egne retningslinjer. Fritidseiendommene som tidligere har vært drevet som småbruk har en større bygningsmasse i utgangspunktet. Det totale arealet for bygningsmassen for de aktuelle gårdene i Sjunkan som inkluderer både gårdshus, låve og uthus samt veranda, bør ikke overstige et totalareal på 160 m².
- g) Sjøppel fra hyttene skal tas med ut av området, og ikke graves ned eller deponeres innenfor nasjonalparken. Masser fra utedo kan deponeres på stedet.
- h) Ved vedlikehold, utviding o.l. anbefales det å benytte miljøvennlige materialer.
- i) Det vil kunne gis tillatelse (dispensasjon) til ombygging og utvidelse av bygninger innenfor følgende rammer:
  - maksimalt bygningsareal pr tomt er 80 m². I dette arealet inngår også uthus med maksimalt totalt bygningsareal på 25 m². Uthuset kan ha annektsfunksjon, og beboelsesdelen skal da ikke overstige 15 m². Naust holdes utenom det totale arealet.
  - største tillatte mur- eller pillarhøyde er 60 cm i flatt og skrått terreng.
  - møneretningen skal være 90° på fallende terreng
  - taktekking skal utføres med materialer som gir en mørk og matt fargevirkning
  - eksisterende terreng og vegetasjon skal bevares i størst mulig grad
  - for øvrig anbefales det at retningslinjer i kommuneplanens arealdel for gjeldende kommune følges

Forts. neste side

forts. Retningslinjer for forvaltning og bruk – fritidsboliger:

- j) Det kan gis tillatelse til gjenoppbygging av hytter og anlegg som er ødelagt av brann eller naturskade. Nye hytter skal i utgangspunktet være lik den gamle med hensyn til areal og størrelse. Forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår om plassering, utforming etc.
- k) Bruksendring krever tillatelse etter verneforskriften (dispensasjon). Det er ikke aktuelt å tillate bruksendring fra naust til fritidsbolig jf. sentrale føringer for 100 m-sonen langs sjø.
- l) Med båt i opplag menes:
  - båt, inkl. kano og kajakk, som ligger i opplag helt fritt, uten tilknytning til naust eller hytte, ved fiskevann eller sjø i nasjonalparken.
  - Det trengs ikke tillatelse til å legge båt i opplag så lenge denne ligger inntil eksisterende naust eller hytte.
  - Opplag av nye båter (i forståelsen ny i sammenheng med å skulle legges i opplag i nasjonalparken) vil kreve egen søknad om dette. Det vil kunne påregnes flerårige tillatelser av en viss varighet ut i fra formål med opplaget.
  - Opplag av båt krever også grunneiers tillatelse.
- m) Retningslinjer for anlegging av flytebrygger – se under kapittel 4.7 om friluftsliv.
- n) For gammer som ikke lenger er i bruk skal det fjernes plast og annet ikke nedbrytbart materiale. Gammen skal ellers få stå til forfalls og brytes ned på naturlig måte.

Behovet for bruk av snøskuter for frakt av båter som skal legges i opplag krever egen tillatelse. Ved vernetidspunktet lå det båter i opplag ved Sundan i Færøyvatnet (spissbåter og prammer som benyttes av hytteeierene i området) og reindriftas båt i Sætervatnet. Disse trenger ikke egen tillatelse. Det er altså nye båter som skal legges i opplag som krever tillatelse.

Under arbeidet med verneplanen ble det tatt opp spørsmål om flytting av en hytte ved Korsvikvannet i Sørfold kommune. Det er kun snakk om kort avstand, ca 20-30 m for å bedre funksjonalitet og beliggenhet. Slik flytting kan vurderes dersom det ikke er i konflikt med naturverdier og reindrift, og ellers har positive effekter i forhold til bruk og sikkerhet. Tiltaket vil kreve søknad til forvaltningsmyndigheten og må vurderes etter de generelle unntaksbestemmelsene, jf. § 4.

For grenda Sjunkan er det reist spørsmål om bruksendring for fjøs/driftsbygninger. Slike eventuelle tiltak vil kreve søknad til forvaltningsmyndigheten og må vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Retningslinjer for forvaltning og bruk – kraftanlegg mm:

- a) Med drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg menes blant annet utskifting av komponenter som liner, isolatorer, master, traverser m.v. i samsvar med anleggets tillatte egenskaper i forhold til konsesjon etter energiloven. Videre er rydding innenfor etablert trasè også å anse som vedlikehold.
- b) All rydding utenfor ryddebeltet innebærer en trasèutvidelse og krever en egen tillatelse etter verneforskriften (dispensasjon). Trasèbredden er aktuell bredde ved vernevedtak. Avstandsbestemmelsene i forskrift om elektriske forsyningsanlegg er begrunnet i elsikkerhet og kan evt. gi føringer om utvidelser. Det kan påregnes at dispensasjon kan gis, men med visse vilkår av hensyn til verneverdier og -formål.
- c) Der det er mulig å tilfredsstille kravene om tilstrekkelig avstand (i forskrift om elektriske forsyningsanlegg) ved kvisting av trær i stedet for at trærne felles, bør dette gjøres.
- d) Oppsetting av master med annen utforming enn eksisterende anlegg omfattes normalt ikke av vedlikeholdsbestemmelsen og må dermed søkes om tillatelse til etter verneforskriften.
- e) Ytterligere avklaringer mellom elsikkerhet/kraftanlegg og hensyn til verneområder finnes i brev av 03.11.2004 fra Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og i brev av 05.01.2006 fra Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap – se vedlegg 18 og 19.
- f) Retningslinjer for motorferdsel i forbindelse med kraftanlegg – se kap. 4.10 om motorisert ferdse.

Tiltak

1. Utarbeide oversikt med UTM-koordinater og dokumentasjon over alle eksisterende bygninger og anlegg i nasjonalparken.
Ansvarlig: Statens naturoppsyn på vegne av forvaltningsmyndigheten **Kostnad:** uavklart **Tidsramme:** 2011-2015
2. Opprette dialog med Sørfold kraftlag om fjerning av den gamle kraftlinja ved Sjunkan som ikke lenger er i bruk. Sørfold kraftlag er eier.
Ansvarlig: Forvaltningsmyndigheten **Kostnad:** 0,- **Tidsramme:** 2012

4.10 Motorisert ferdsel

Status

I forbindelse med reindrift og oppsyn kjøres det med snøskuter i nasjonalparken. Det samme gjelder for oppkjøring av enkelte skiløyper utpekt i verneforskriften. På innmark i Sjunkan benyttes barmarkskjøretøy til frakt av varer og utstyr og i forbindelse med slått og vedhogst.

Videre benyttes snøskuter etter søknad for transport av bagasje og utstyr til hytter og for transport av ved. Etter søknad benytter Røde kors hjelpekorps i noen grad snøskuter for kjentmannskjøring i avgrensa områder. Det samme gjelder for saueneringa i forbindelse med utkjøring av saltslikkesteiner i beiteområder. Kjøring med barmarkskjøretøy etter søknad er aktuelt i forbindelse med reindriftnæringa. Det samme gjelder i forbindelse med vedhogst for salg i Vassvikområdet.

Temakart

Se vedlegg 12 for oversikt over skiløyper som kan prepares i Sjunkhatten nasjonalpark. Se videre vedlegg 16 for oversikt over snøskutertrasèer for vedlikehold av kraftanlegg og telefonlinje, vedlegg 17 for fastboendes kjøring fra Vassvika og kjøring i forbindelse med næringsmessig fiske fra Vassvika og vedlegg 18 for kjentmannsruter for Røde kors hjelpekorps. Se også vedlegg 7 for oversikt over sårbare naturområder i Sjunkhatten nasjonalpark.

Mål for forvaltningen:

Holde motorisert ferdsel i Sjunkhatten nasjonalpark på et minimumsnivå.

Berørte bevaringsmål:

- Landskap
- Vegetasjon og intakte økosystem
- Dyreliv og funksjonsområder for fugl
- Kulturminner
- Friluftsliv

I utgangspunktet er all motorisert ferdsel på land, i ferskvatn og i lufta under 300 meter fra bakken forbudt innenfor Sjunkhatten nasjonalpark, jf. § 3 pkt. 6.1 i verneforskriften. Men en del aktivitet som foregår i verneområdet skal fortsatt kunne drives og det er derfor listet opp en rekke unntak fra dette forbudet. Videre er det også åpnet for at det kan søkes om tillatelse til en del typer motorisert ferdsel for ulike formål. Den forvaltningsmessige utfordringen for nasjonalparken er å holde den motoriserte ferdselen på et minimumsnivå. Både i forhold til dyreliv og vegetasjon, men også med tanke på allmennhetens muligheter til naturopplevelse uten unødig støy og opplevelse av uberørt natur vil dette være svært viktig.

REDNINGS- OG FORSVARSVIRKSOMHET

Rammer og regelverk for rednings- og forsvarsvirksomhet (verneforskriftens § 3 Vernebestemmelser – se vedlegg 1):

I nasjonalparken er det unntak for motorferdsel ved gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten, jf. pkt. 6.2 a.

Det kan søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse til øvingskjøring for formålene nevnt over, jf. pkt. 6.3 a.

Forsvaret kan drive med nødvendig lavflyging innenfor nasjonalparken, jf. pkt. 6.2 d.

Med oppsynsvirksomhet menes oppsyn i sammenheng med verneforskriften for nasjonalparken i regi av Statens naturoppsyn.

Med militær, operativ virksomhet menes militær virksomhet som er nødvendig for å planlegge, forberede og gjennomføre overvåking av land-, sjø- og luftterritoriet, forsvarsplaner, beredskapstiltak, støtte til det sivile samfunn og politi som krever innsetting av styrker og rene militære operasjoner i spesielle situasjoner, herunder søk og redningstjeneste, jf. brev fra Forsvarets overkommando, operasjonsstaben av 01.07.1997 (ang. militær operativ virksomhet i verneområder - vedlegg 20). Vanlige, militære øvelser omfattes ikke av dette unntaket.

Justisdepartementet og Direktoratet for naturforvaltning (DN) har i fellesskap utarbeidet retningslinjer angående redningstjenestens bruk av snøskuter i verneområder (se vedlegg 19). I følge disse retningslinjene kan nødvendig motorferdsel i forbindelse med avsperring eller skilting av et *særlig rasfarlig område* komme inn under den aktuelle unntaksbestemmelsen i verneforskriften for nasjonalparken. Det samme gjelder nødvendig motorferdsel i forbindelse med *isforhold eller isgang helt utenom det vanlige*. For Sjunghatten nasjonalpark kan sistnevnte forhold ha noe relevans i avgrensede områder der det er mye utfart vinterstid. Samtidig er dette områder som i liten grad er rasutsatt. Isforhold helt utenom det vanlige opptrer sjelden, men med bakgrunn i at vintrene er blitt mer ustabile er det vanskelig å forutsi når det skjer. I den grad det vil være behov for sjekk av istykkelse og isforhold ligger de mest aktuelle vatna og elvene såpass nær bebyggelse at slik ferdsel bør kunne foregå til fots. Særlig gjelder dette av hensyn til friluftslivet i området og det faktum at den motoriserte ferdselen i nasjonalparken skal holdes på et minimumsnivå.

Utgangspunktet er at all øvingsvirksomhet som kan legges utenom nasjonalparken skal foregå utenom.

Under punktet om øvingskjøring kan også forebyggende redningstjeneste inngå, men det vil altså kreve søknad til forvaltningsmyndigheten. Eksempel på forebyggende redningstjeneste kan være rutinepreget merking/varsling av rasfare, farlige isforhold o.l.

FASTBOENDE I VASSVIKA

Rammer og regelverk for motorferdsel for de fastboende i Vassvika (verneforskriftens § 3 Vernebestemmelser – se vedlegg 1):

I nasjonalparken er det unntak for bruk av beltekjøretøy på vinterføre for nødvendig transport av skoleelever, varer og utstyr mellom Vassvika-Røsvik-Øvre Valnesfjord for de fastboende i Vassvika, jf. pkt. 6.2 c. Kjøringen skal skje etter trasè fastlagt av forvaltningsmyndigheten.

Det er også tillatt med bruk av snøskuter i forbindelse med vedhogst for videreslag, jf. pkt. 6.2 g, og for kjøring mellom Vassvik og Færøy i forbindelse med fiske, inkl. transport av personer og utstyr, jf. pkt. 6.2 l.

Det kan søkes forvaltningsmyndigheten om tillatelse til bruk av barmarkskjøretøy i forbindelse med vedhogst for videresalg, jf. pkt. 6.3 k. (Se for øvrig kapittel 4.5 om naturressurser).

Det står nevnt at trasè skal fastsettes av forvaltningsmyndigheten. Dette baseres på at de fastboende i Vassvika har gitt innspill på hvilke faste trasèer de bruker.

Forvaltningsmyndigheten har tatt utgangspunkt i at deres faste trasèer er valgt ut i fra sikkerhet og gode snøforhold, noe som også betyr minimal slitasje på terrenget. Trasèene er tegnet inn i kart som ligger som vedlegg 16 i forvaltningsplanen. Trasèene kan fravikes noe dersom føreforhold og sikkerhet tilsier dette.

Generelt om retningslinjene s. 70-74

Varigheten av tillatelser/dispensasjoner for henholdsvis næringsvirksomhet og fritidseiendommer og annet er satt til inntil fem år. For næringsutøvere er det særlig viktig med forutsigbare rammer. Samtidig foregår motorisert ferdsel i forbindelse med næring i et relativt beskjedent omfang og det er få aktører. Videre er det viktig for fritidseiendommer og annet at varigheten på dispensasjonene er lik med praksis i kommunene, sammen med en viss forutsigbarhet. Slik reduseres belastningen for den enkelte med hensyn til oversikt over innsending av søknader m.v. Per i dag varierer praksis i kommunene fra ettårige til femårige tillatelser, alt etter formål og type ferdsel. I forvaltningsplanen legges det opp til inntil femårige tillatelser, noe som tilsier at den enkelte kan vurdere eget behov samtidig som forvaltningsmyndigheten også vil kunne vurdere hensiktsmessig lengde på ulike typer dispensasjoner.

REDNINGS- OG FORSVARSVIRKSOMHET

Retningslinjer for motorferdsel i forbindelse med rednings- og forsvarsvirksomhet:

- a) Eventuelle søknader om kjentmannskjøring eller øvingskjøring skal sendes via Salten politidistrikt som har ansvar for å samordne og koordinere.
- b) Alle søknader om kjentmannskjøring skal vurderes med bakgrunn i det aktuelle områdets sårbarhet, hensynet til dyrelivet, områdets utstrekning, bruk av området til friluftsliv, utskifting av folk i hjelpekorpsene osv.
- c) Austerdalen i østlig del av nasjonalparken er et spesielt godt egnet område for skredøvelser for mannskaper i hele distriktet. Det er aktuelt å kunne gi dispensasjon for motorisert ferdsel på vinterføre i forbindelse med slike øvelser dersom de koordineres og samkjøres mellom ulike aktører. Det vil være aktuelt med kun én slik øvelse per år.
- d) Øvingskjøring på snøskuter for å trene på ulike typer terreng skal foregå utenom nasjonalparken.
- e) For eventuelle tillatelser til kjentmannskjøring eller kjøring i forbindelse med øvelse kan det gis inntil femårige tillatelser.
- f) Ved forswarets lavflyging bør det tas hensyn til rein og hekketider for fugl i området.

REINDRIFT

Retningslinjer for motorferdsel i forbindelse med reindrift:

- a) Vedtatt distriktsplan for Duokta reinbeitedistrikt, i henhold til reindriftsloven, må sendes inn til forvaltningsmyndigheten og være oppdatert i forhold til gjeldende lovverk for å utgjøre et faglig grunnlag for søknadsbehandling med hensyn til motorisert ferdsel på barmark.
- b) Det kan gis inntil femårige tillatelser til bruk av barmarkskjøretøy ut i fra reinbeitedistriktets bruksregler og distriktsplan. Dette forutsetter at bruksreglene i kombinasjon med distriktsplanen inneholder presise beskrivelser av kjørebehov; både tidsrom, omfang, arealbruk og type kjøretøy. Faste trasèer, for eksempel innkjøringstrasèer, bør kartfestes så langt mulig.
- c) Forvaltningsmyndigheten kan eventuelt sette restriksjoner knyttet til omfang og sårbare områder.

Bruk av barmarkskjøretøy bør holdes på et minimum av hensyn til både verneverdier og annen ferdsel i området. Helikopter er et alternativ til bruk av barmarkskjøretøy som bør benyttes hvis hensiktsmessig.

LANDBRUK – JORDBRUK OG SKOGBRUK

Retningslinjer for motorferdsel i forbindelse med landbruk:

- a) Det kan gis inntil femårige tillatelser til bruk av snøskuter for utkjøring av saltslikkesteiner i forbindelse med beitenæringa.
- b) Søknader samordnes av saueholdsforeningen så langt mulig. Søknadene bør inneholde kart med oversikt over områder og trasèer for utplassering og kjøring.
- c) I forbindelse med istandsetting og slått av gammel innmark i Sjunkfjorden og Hola er det tillatt med nødvendig motorferdsel som kan omfatte slåmaskin og lett beltekjøretøy. Her er det ment to-hjuls slåmaskin eller tilsvarende. Nødvendig motorferdsel er motorferdsel i forbindelse med selve slått og evt transport av utstyr som trengs i forbindelse med dette. ATV med belter er ikke å betrakte som et lett terrenggående beltekjøretøy.
- d) Det kan gis inntil femårige tillatelser til bruk av barmarkskjøretøy i forbindelse med vedhogst for videresalg for fastboende i Vassvika. Forvaltningsmyndigheten kan eventuelt sette restriksjoner knyttet til omfang og områder.

For beitenæringa kan det benyttes barmarkskjøretøy som er skånsomt mot markoverflaten i forbindelse med transport av syke/skadde bufe. Det må vurderes i hvert enkelt tilfelle hva som kan betraktes som skånsomt mot markoverflaten. Dette vil avhenge av årstid, type underlag det skal kjøres på, om det er vått og/eller bæresvakt terreng, og type kjøreformål.

NATURRESSURSER

Retningslinjer for motorferdsel i forbindelse med utnyttelse av naturressurser:

- a) Det kan gis inntil femårige tillatelser til motorisert ferdsel i forbindelse med uttak av ved til hytter og gammer i nasjonalparken og for grunneier til eget bruk, samt for grunneier i forbindelse med uttak av trær til vedlikehold av bygninger innenfor nasjonalparken.
- b) For bruk av beltekjøretøy på vinterføre/snøskuter i forbindelse med vedhogst til hytter og gammer i nasjonalparken, og for grunneiers uttak av ved til eget bruk samt uttak av trær til vedlikehold av bygninger i nasjonalparken, kan det gis inntil fire (4) dager per sesong. Dette innebærer flere turer fra hogststed tur/retur hytte/gamme per dag.
- c) For bruk av barmarkskjøretøy for uttak av ved til eget bruk og trær til vedlikehold av bygninger i Sjunkkan kan det gis inntil fire (4) dager per sesong. Dette innebærer flere turer fra hogststed tur/retur fritidseiendom per dag. Forvaltningsmyndigheten kan eventuelt sette restriksjoner knyttet til omfang og områder. Gamle kjøreveger og etablerte kjøretrasèer skal benyttes til formålet så langt mulig.
- d) Det kan gis inntil femårige tillatelser til motorisert ferdsel, enten luftfartøy (helikopter) eller beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, i forbindelse med utfrakt av felt vilt. Lett beltekjøretøy er ment å være jernhest eller tilsvarende. ATV med belter er ikke å betrakte som et lett terrenggående beltekjøretøy.

OPPKJØRING AV SKILØYPER

Retningslinjer for motorferdsel i forbindelse med oppkjøring av skiløyper:

- a) Oppkjøring av skiløyper kan foregå i nasjonalparken fram til 1. mai hvert år. Fra denne datoen er det ikke tillatt å kjøre opp løyper selv om snøforholdene framdeles skulle være gode nok. Dette av hensyn til dyrelivet i nasjonalparken.
- b) Skiløypetrasèen Hopen – Langvatnet – Erlingbu skal i praksis være Hopen – Store Svartvatn - Erlingbu. Dette som følge av at denne trasèen er den sikreste med tanke på isforhold. Det er kun denne trasèen som skal kjøres opp.
- c) Oppkjøring av skiløyper med snøskuter skal i utgangspunktet foregå med sporsetter. Unntak er kjøring for å legge såle etter snøfall.
- d) Oppkjøring av skiløyper med løypemaskin skal forstås som tråkkemaskin med sporsetter. Det kan også brukes snøskuter med løypesetter der det er tillatt å bruke tråkkemaskin.
- e) Bruk av snøskuter i forbindelse med matstasjon for rennet Valnesfjord rundt innbefatter også tillatelse til henting av samme matstasjon og oppsamling- og opprydding langs løypa etter endt renn. Primært bør dette foregå etter kl 17.00 av hensyn til friluftsliv i området. Kjøring kan foregå dagen før rennet av praktiske hensyn, samt samme dag.

TRANSPORT AV PASIENTER VED VHSS

Retningslinjer for motorferdsel i forbindelse med transport av pasienter ved Valnesfjord helsesportssenter (VHSS):

- a) Det kan gis inntil femårige tillatelser for transport av klienter ved VHSS. Aktuelle trasèer og angivelse av områder avmerkes i kart som skal følge søknaden.

HYTTER OG FRITIDSBOLIGER

Retningslinjer for motorferdsel i forbindelse med hytter og fritidsboliger:

- a) Det kan gis *inntil* femårige tillatelser for transport av bagasje og utstyr med snøskuter til hytter og fritidsboliger. Det samme gjelder bruk av snøskuter i forbindelse med vedhogst eller frakt av materialer. Det er et mål å samkjøre tidsperiode med kommunale tillatelser etter motorferdselloven. Praksis varierer noe fra kommune til kommune.
- b) Det gis kun dispensasjon i forbindelse med nyttetransport og slede skal alltid være tilkoblet. Det gis ikke tillatelse til persontransport, men person kan sitte på så lenge dette ikke medfører ekstra behov for kjøring ved frakt av bagasje, utstyr, materialer eller ved.
- c) Søknad skal primært sendes inn via utfylt søknadsskjema som kan fås ved henvendelse eller hentes på forvaltningsmyndighetens nettsider. Det er viktig å angi trasè for kjøring, formål med kjøringen og antall turer det er behov for, og ellers beskrive eventuell særskilte forhold.
- d) Forvaltningsmyndigheten kan sette vilkår om bl.a. tidsperioder det ikke kan kjøres og ellers angi trasè som skal benyttes. Ved tillatelser til motorisert ferdsel skal det følge med kjørebok som skal føres før hver enkelt tur.
- e) For frakt av bagasje og utstyr til hytter med beltekjøretøy på vinterføre kan det gis *inntil* seks (6) turer per hytte og per sesong (1.januar t.o.m. 01.mai) når avstand til brøytet veg er på minst 2,5 km*.
- f) For frakt av materialer til vedlikehold og byggearbeider med beltekjøretøy på vinterføre må vilkårene for dispensasjon vurderes i hvert enkelt tilfelle ut i fra behov og type materialtransport. Det kan f.eks. være aktuelt å begrense kjøring innenfor konkret tidsrom med antall turer ut i fra behov. Ved søknad må vedlikeholdsarbeidet beskrives nærmere og behovet for materialtransport må henge sammen med dette. Ordinært, løpende vedlikehold med småreparasjoner utløser ikke mulighet for ekstra turer ut over det som eventuelt kan gis til ordinær utstys- og bagasjetransport jfr. punkt e).

Bruk av snøskuter i forbindelse med funksjonsnedsettelse

- g) Transport av personer med varig funksjonsnedsettelse til/fra egen hytte kan i særskilte tilfeller vurderes med hjemmel i § 4, generelle dispensasjonsbestemmelser, i verneforskriften. Dette skal vurderes strengt, og det er viktig å skille mellom varig funksjonsnedsettelse og uførhet/sykdom som er en naturlig følge av alder.
- h) Ved søknad i forbindelse med transport av personer med funksjonsnedsettelse kreves legeerklæring/konkret vurdering fra lege som bekrefter at vedkommende ikke kan gå på ski. Eget skjema skal fylles ut av lege (se vedlegg 18).
- i) Ved denne kjøringen gjelder de samme vilkår som for annen kjøring til hyttene (se over). Praksisen for å gi turer skal være restriktiv. Eventuell dispensasjon og antall turer skal ses i sammenheng med de turene som gis for frakt av utstyr og bagasje.

* Avstand til brøytet veg gjelder på lik linje med motorferdselslovens bestemmelser: "... kan etter søknad gi tillatelse til bruk av snøskuter for eier av hytte for transport av bagasje og utstyr mellom bilveg og hytte som ligger minst 2,5 km fra brøytet bilveg når det ikke er mulighet for leiekjøring i området", jf. § 5 c i Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.

For hyttene som ligger ved Færøyvatnet kan det søkes om egen dispensasjon for frakt og utstyr av bagasje fra Færøyvalen, etter trasè via Sundan og Færøyvatnet (mot ytterkanten av nasjonalparkgrensen). Det må søkes om dispensasjon på vanlig måte. Søknadene behandles i tråd med kommunal praksis. Trasè og aktuelle hytter dette gjelder kartfestes i eget kart i regi av forvaltningsmyndigheten.

KRAFTANLEGG OG TELEFONLINJE

Retningslinjer for motorferdsel i forbindelse med drifting av kraftanlegg og telefonlinje:

- a) Verneforskriftens bestemmelser som omtaler motorferdsel i forbindelse med energi- og kraftanlegg gjelder også Telenors fasttelefonlinje mellom Røsvik og Vassvik selv om denne ikke er særskilt omtalt i enkelte av bestemmelsene.
- b) Bestemmelsene åpner for at tiltakshaveren kan foreta nødvendig istandsetting ved akutte utfall av anlegget. Ved akutte feil kan det oppstå behov for umiddelbar reparasjon av installasjoner som medfører bruk av motorkjøretøy. I slike tilfeller forutsettes det at motorferdsel skjer mest mulig skånsomt og i tråd med motorferdselslovens bestemmelser.
- c) Det skal sendes melding til oppsynet, evt. forvaltningsmyndigheten, ved motorisert ferdsel i forbindelse med akutt utfall. Melding ringes inn eller sendes per sms eller e-post.
- d) Trasèer som fastsettes for kjøring med beltekjøretøy på vinterføre kan fravikes noe dersom føreforhold og sikkerhet tilsier dette.

Tiltak

Årlige møter med kommunene om dispensasjonspraksis for ulike typer motorisert ferdsel i verneområdet. **Ansvarlig:** Forvaltningsmyndigheten **Kostnad:** kr 0,- **Tidsramme:** hvert år, første gang i 2011

Bilde 12: Smålom Foto: Gunnar Rofstad

4.11 Kulturminner

Status

Se Del 3 Bevaringsmål, kapittel 3.6 om kulturminner.

Mål for forvaltningen:

Sjunkhatten nasjonalpark skal forvaltes på en slik måte at kulturminnene i verneområdet ivaretas.

Berørte bevaringsmål:

- Kulturminner
- Friluftsliv

I henhold til Lov om kulturminner defineres kulturminner som alle spor etter menneskelig virksomhet, også lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til. Kulturmiljøer er områder hvor kulturminner inngår som en del av en større helhet eller sammenheng. Dette er en relativt vid definisjon, som i praksis vil si alle nye og gamle spor etter folk.

Kulturminner eldre enn fra 1537 og samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk fredet i medhold av kulturminneloven.

Sjunkhatten nasjonalpark er opprettet med hjemmel i naturmangfoldloven, hvor det i § 35 annet ledd står at *i nasjonalparker skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet. Forskriften skal verne landskapet med planter, dyr, geologiske forekomster og kulturminner mot utbygging, anlegg, forurensning og annen aktivitet som kan skade formålet med vernet, og sikre en uforstyrret opplevelse av naturen. Ferdsel til fots i samsvar med friluftslovens regler er tillatt. Slik ferdsel kan bare begrenses eller forbys i avgrensede områder i en nasjonalpark, og bare dersom det er nødvendig for å bevare planter eller dyr, kulturminner eller geologiske forekomster.*

Kulturminnene i nasjonalparken er med andre ord en del av verneverdiene i nasjonalparken og inngår som en naturlig del av de verdiene som skal beskyttes mot inngrep og ødeleggelse.

Rammer og regelverk (verneforskriftens § 3 Vernebestemmelser – se vedlegg 1):

Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse, og løse kulturminner kan ikke flyttes eller fjernes, jf. pkt. 4.1

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner, jf. pkt. 4.2.

Retningslinjer for forvaltning og bruk:

- a) Nordland fylkeskommune ved Kulturminner i Nordland og Sametingets kultur- og miljøvern avdeling er kulturminnemyndigheter, og skal involveres i alt arbeid i tilknytning til kulturminner
- b) Ved eventuell tillatelse til restaurering av kulturminner skal det gjøres en helhetlig vurdering i forhold til naturkvalitetene, andre brukerinteresser i området og gevinsten av tiltaket. Skjøtsel av kulturminner vil tillates så lenge det ikke er til skade for andre verneverdier.
- c) Det skal informeres om kjente kulturminner i informasjonsmateriell om nasjonalparken. Det bør også fokuseres på skånsom ferdsel i forhold til kulturminner.

Tiltak

1. Supplerende kartlegging av kulturminner i nasjonalparken. Tiltaksplan aktuelt.
Ansvarlig: Forvaltningsmyndigheten, i samarbeid med Nordland fylkeskommune og Sametinget. **Kostnad:** kr 100 000,- **Tidsplan:** 2012
2. Utarbeide informasjonsbrosjyre for kulturminner og kulturhistorie i nasjonalparken (innleie av kompetanse).
Ansvarlig: Forvaltningsmyndigheten i samarbeid med Nordland fylkeskommune og Sametinget, jf. tiltak også i "Fylkesdelplan for Sjunkan-Misten".
Kostnad: kr 150 000,- **Tidsplan:** 2013
3. Supplerende kartlegging av kulturlandskapsverdier i nasjonalparken med vekt på Sjunkfjorden.
Ansvarlig: Forvaltningsmyndigheten. **Kostnad:** kr 70 000,- **Tidsplan:** 2014

Del 5 Forvaltningsoppgaver og tiltak

5.1 Oppsyn

Status og utfordringer

Med vernevedtaket oppstår det behov for å føre kontroll med at verneforskriften og ulike dispensasjonsvedtak overholdes. Et effektivt og faglig dyktig oppsyn er derfor viktig for å kunne følge med i utviklingen i verneområdet – både når det gjelder naturkvalitetene og bruken av området.

Statens Naturoppsyn (SNO) ble opprettet med hjemmel i Lov om naturoppsyn av 21.06.1996, som et bidrag til å nå nasjonale miljømål. SNO har ansvaret for oppsynet i verneområdene i Norge og utøver i en del tilfeller dette gjennom tjenestekjøp fra Statskog SF Fjelltjenesten. Lov om statlig naturoppsyn hjemler et helhetlig naturoppsyn innenfor særlovene naturmangfoldloven, friluftsløven, viltloven, lakse- og innlandsfiskekloven, motorferdselloven, kulturminneloven og deler av forurensingsloven. SNO sine viktigste oppgaver er:

- å ivareta nasjonale miljømål
- kontroll i forhold til lover, forskrifter og andre regelverk
- å forebygge miljøkriminalitet
- veiledning og informasjon
- praktiske skjøtselsoppgaver av ulik art
- registrering og dokumentasjon

I Sjunkehatten nasjonalpark vil følgende oppgaver være særlig aktuelle:

- a) Kontrollere, rapporter og reagere på brudd på verneforskriftene og annet lovverk
- b) Holde oversikt over utviklingstendensene i bruken av området, jf bevaringsmålene
- c) Holde oversikt /oppsyn med status for naturkvalitetene i området, med spesiell vekt på de artene det er utarbeidet bevaringsmål for, og foreta registrering av nye arter
- d) Holde oppsyn med kulturminnene i området, og ha oversikt over deres tilstand
- e) Oppsyn med aktivitet og ferdsel som kan virke negativt på naturmiljøet
- f) Informasjon og veiledning til brukere og besøkende om verneverdier og naturkvaliteter i Sjunkehatten nasjonalpark

Under utøvelse av begrenset politimyndighet er Statens Naturoppsyn direkte underlagt lokalt politi.

Mål:

Statens Naturoppsyn skal påse at bestemmelsene i verneforskriften overholdes, samt drive informasjonsarbeid og hindre miljøkriminalitet slik at nasjonale miljøverdier i Sjunkehatten nasjonalpark ivaretas.

Retningslinjer for oppsynet:

Følgende retningslinjer bør ligge til grunn for naturoppsynet i Sjunkehatten nasjonalpark:

- Det gjennomføres oppsyn etter gjeldende lovverk
- Statens Naturoppsyn skal samarbeide med andre etater, herunder Statskog SF, grunneiere, brukere, forvaltningsmyndighet og politi. Oppsynsvirksomheten skal utformes i samråd med forvaltningsmyndigheten
- Den etablerte rutinen for bestillingsdialog mellom forvaltningsmyndigheten og Statens Naturoppsyn videreføres, slik at en i felleskap kan prioritere aktuelle oppgaver for oppsynet. Videre bør en etablere rutiner for fortløpende informasjonsutveksling mellom Statens Naturoppsyn og forvaltningsmyndigheten om saker som kan være av betydning.
- Bruk av motorisert kjøretøy skal begrenses så langt som mulig, og transportbehovet skal samordnes med andre der det er naturlig. Dette skal imidlertid ikke være til hinder for utøvelsen av et effektivt oppsyn.

Tiltak:

Statens Naturoppsyns aktivitet bør utgjøre ett årsverk. Oppsynets kompetanse, med spesiell fokus på de ulike fastsatte bevaringsmålene, skal tilpasses behovet. **Ansvarlig:** Statens naturoppsyn (SNO), Direktoratet for naturforvaltning og forvaltningsmyndigheten.

Øvrige tiltak - se del 3 Bevaringsmål, samt kap. 5.3 Overvåking.

5.2 Tilrettelegging

Status og utfordringer

Sjunkhatten nasjonalpark – Barnas nasjonalpark brukes i stor utstrekning til friluftslivsformål. Som beskrevet under kap. 4.7 er det likevel relativt lite tilrettelegging for friluftsliv i nasjonalparken. Det er derfor behov for både markforsterking/klopper, enkle bruer og fornyet retningsskilting på mange av stiene. Som Barnas nasjonalpark er behovet for tilrettelegging ekstra viktig. Blant annet for å bedre tilgangen til området fra ulike innfallsporter og ved at naturopplevelsen for alle barn og unge styrkes. Samtidig er enkelte av verneverdiene i området sårbare for ferdsel og bruk. Utfordringen ligger derfor i å tilpasse tilretteleggingstiltakene slik at både de konkrete tiltakene og ferdselen ikke kommer i konflikt med verneverdiene og naturkvalitetene i nasjonalparken. Underordnet dette men likevel svært viktig er det at tilretteleggingen ikke reduserer naturopplevelsen eller fører til økt konflikt mellom ulike brukerinteresser som for eksempel friluftsliv og reindriftsnæring.

Mål

Tilretteleggingen for ferdsel skal først og fremst sikre naturkvalitetene i Sjunghatten nasjonalpark. Samtidig skal tilretteleggingen sikre alle barn og unge, samt allmennheten for øvrig, tilgang til å drive naturvennlig og enkelt friluftsliv i nasjonalparken uten at dette går på bekostning av naturverdiene.

For Sjunghatten nasjonalpark er det satt et særlig fokus på områdets viktige betydning som friluftsområde for regionens befolkning. Derfor er det knyttet mange tiltak til utbedring av innfallsporene i alle de tre kommunene. Dette er områder som ligger utenfor selve nasjonalparkens grenser men som er viktige for atkomsten. En egen oversikt over hvilke innfallsporter som er aktuelle og hvilken infrastruktur som er aktuell for de ulike områdene er beskrevet på neste side.

Retningslinjer

- alle tilretteleggingstiltak skal avklares med grunneier
- tilretteleggingen ved innfallsporter som ligger ved bebygde områder skal både sikre tilgang til nasjonalparken men også samtidig bidra til at fastboende eller hyttebeboere ikke blir nevneverdig sjenert av allmennhetens ferdsel
- alle tilretteleggingstiltak skal ta utgangspunkt i tilgjengelighet for alle og vurderes opp mot dette. Ved tilrettelegging inne i selve nasjonalparken vil ivaretagelse av verneverdiene være det som er avgjørende

Tiltak

Det er utarbeidet en egen tabell med tilretteleggingstiltak som ønskes gjennomført i tilknytning til Sjunghatten nasjonalpark. Se vedlegg 3 for ei fullstendig oversikt.

Tiltakene er i stor grad rent fysiske tiltak som etablering og utbedring av innfallsporter, utbedring av parkeringsplasser, klopplegging og skilting av stier samt kanaliseringstiltak for å hindre at ferdselen kommer i konflikt med verneverdiene. Det fleste av tiltakene bygger indirekte opp under Sjunghatten som en Barnas nasjonalpark. For eksempel ved at utvikling

av innfallsporter vil bedre tilgjengeligheten til nasjonalparken. Samtidig er enkelte av tiltakene direkte koblet opp til Barnas nasjonalpark, slik som utarbeiding av informasjon som er tilpassa barn og unge og utvikling av egen nettside www.barnasnasjonalpark.no.

Tabellen er inndelt med aktuelle tiltak for hver kommune; Fauske, Sørfold og Bodø, deretter tema informasjonstiltak, og til slutt tema biologisk mangfold og kulturminner. Hvert tiltak er kort beskrevet med hva som er aktuelt å gjøre, hvem som er ansvarlig, aktuelle samarbeidsparter og finansieringsmuligheter. En angivelse av aktuelt år for gjennomføring er også satt opp i tillegg til en prioritering fra 1-3, alt etter hvilke tiltak det er mest nødvendig å gjennomføre først. Tiltakene er ikke rangert etter prioritering men forsøkt samlet for ulike områder.

Tiltakstabellen vil være et viktig underlagsdokument for forvaltningsmyndigheten i forbindelse med den årlige bestillingsdialogen mot Statens naturoppsyn (SNO). Denne gjennomføres rundt årsskiftet hvert år med tildeling av tiltaksmidler i februar-mars.

Innfallsporter

Viktige innfallsporter for Sjunghatten nasjonalpark er blant annet Øvre Valnesfjord med Fridalen og Hola i Fauske kommune, Røsvik i Sørfold kommune og Vatnvatnet, Heia og Festvåg i Bodø kommune. For fullstendig oversikt over innfallsportene se tabellen under og vedlegg 5 for en mer utfyllende oversikt i kart.

Innfallsportene ligger utenfor nasjonalparken. Kommunene er derfor myndighet for disse. Forvaltningsmyndigheten har mulighet for å bidra med forvaltningsmidler til de nødvendige tiltakene, se vedlegg 3 for oversikt over tiltaksliste med prioritering og tidsplan for gjennomføring. Videre er det viktig å se på "Fylkesdelplan for Sjunkan-Misten" i sammenheng med dette. Fylkesdelplanen har flere tiltak som støtter opp under innfallsportene og tilrettelegging inn mot nasjonalparken.

Tabell 11: Oversikt over innfallsporter til Sjunghatten nasjonalpark

Innfallsport/sted	Tilretteleggingsnivå
BODØ	
Vatnvatnet	1
Heggmoen	1
Heia	3
Skau	2
Svartvatnet/Finnkonnakken	3
Festvåg	3
Tverrbakken/Ryevatnet på Kjerringøy	2
Tårnvik	3
FAUSKE	
Fridal	1
Hola	2
Bringsli/Singelhola	2
Kvalhornet	3
SØRFOLD	
Røsvik havn/fergekaia	1

Storbakkan	3
P ved sykehjemmet, sti forbi kirkegården	3

Innfallsport nivå 1 (jf. prioriterte tilretteleggingssoner i Fylkesdelplan for Sjunkan-Misten): oppgradering av innfartsvei, parkeringsareal, bord og benker, rasteplass/bålplass, søppelhåndtering, WC og vedlager samt informasjonstavle/-vegg og retningsveivisere/skilt for atkomst til nasjonalparken

Innfallsport nivå 2 (jf. prioriterte tilretteleggingssoner i Fylkesdelplan for Sjunkan-Misten): parkeringsareal, bord og benker, rasteplass/bålplass, søppelhåndtering, WC og vedlager samt informasjonstavle/-vegg og retningsveivisere/skilt for atkomst til nasjonalparken

Innfallsport nivå 3 (jf. prioriterte tilretteleggingssoner i Fylkesdelplan for Sjunkan-Misten): parkeringsareal, informasjonstavle og retningsveivisere/skilt for atkomst til nasjonalparken

5.3 Overvåking

Status og utfordringer

For å forvalte verneverdiene i Sjunkhatten nasjonalpark på en god måte er kunnskap en forutsetning. Gjennom kartleggingene som er gjort gjennom verneplanen for Sjunkhatten er det etablert et solid grunnlagsmateriale for en kunnskapsbasert forvaltning. Det mangler likevel gode langtidsserier, dvs. systematiske registreringer over flere år. Gjennom Statens naturoppsyn (SNO) kan det i forbindelse med oppsyn av nasjonalparken og oppfølging av bevaringsmålene (se del 3) etableres bedre tidsserier. Det ønskes både en bedre overvåking av naturkvalitetene for å få kunnskap om status i forhold til bevaringsmålene, men også generelt å øke kunnskapen om de naturkvalitetene som blir sett på som verneverdige. Dette innebærer at det bør etableres et eget overvåkningsprogram med utgangspunkt i bevaringsmålene og den metodikken som er foreslått (se Del 3 om bevaringsmål).

Sjunkhatten nasjonalpark er et svært viktig friluftsområde for befolkningen i både Fauske, Bodø og Sørfold. Under bevaringsmål for friluftsliv er det satt et mål om økt bruk av delområder, samtidig som det også er et mål å unngå slitasjeskader og forstyrrelse på fugle- og dyreliv. For å kunne følge med utviklingen i bruk av ulike områder er ferdsestellere et nyttig hjelpemiddel. Med utplassering av ferdsestellere på utvalgte steder kan forvaltningsmyndigheten følge med på om de tiltakene som gjøres fungerer slik det er ønskelig. Enten det er for å bedre tilgjengeligheten til enkelte områder eller sikre at ferdsestien kanaliseres på en god måte i områder med sårbare naturverdier.

Nordland fylkeskommune er sammen med kommunene en viktig samarbeidspartner i tilrettelegging ved innfallsportene til nasjonalparken. Seksjon for folkehelse har erfaring med bruk av ferdsestellere og vil være en aktuell samarbeidspartner sammen med SNO ved utplassering av disse.

Ut over overvåkingen knyttet til bevaringsmålene bør også forvaltningens effekt av egne beslutninger oppsummeres hvert år, slik som for eksempel antallet dispensasjoner til skuterkjøring/antallet skuterturer som transport til hytter i vernområdene. Dette vil kunne hjelpe forvaltningsmyndigheten til å endre uønsket utvikling i egen forvaltningspraksis.

Samarbeid og kommunikasjon med oppsynet er viktige forutsetninger for en god og målrettet overvåkning av verneverdier i området.

Mål

Overvåkningsprogrammet, som del av bevaringsmålene, for Sjunghatten nasjonalpark skal føre til økt kunnskap om naturkvalitetene og bruken av området og registrere eventuelle endringer i disse.

Retningslinjer

Følgende retningslinjer skal legges til grunn i forbindelse med overvåkningsprogrammet:

- Oppsynet skal lage en årsrapport som sammenstiller hendelser og utvikling i Sjunghatten nasjonalpark. Viktige tema er:
  - o Biologiske data
  - o Ferdsel og påvirkning
  - o Status i forhold til bevaringsmål
- Oppsynet skal følge utviklingen i naturkvalitetene og slitasje i henhold til overvåkningsprogrammet (Del 3 Bevaringsmål).
- Utviklingen i henhold til bevaringsmålene skal evalueres av forvaltningsmyndigheten, og tiltak skal settes inn om nødvendig.
- Det forutsettes at datainnsamlingen føres over i de nasjonale basene som til enhver tid er ment for de aktuelle temaene.

Tiltak

1. Øke detaljeringsgraden i registreringsmetodikken som er foreslått for de ulike bevaringsmålene i Del 3. Sikre at metodikken som velges gir oversikt over utviklingen for de aktuelle bevaringsmålene. **Ansvarlig:** Forvaltningsmyndigheten i samarbeid med Statens naturoppsyn (SNO) **Tidsramme:** 2011-2013
2. Sette opp ferdselstellere ved aktuelle innfallsporter til nasjonalparken i tråd med bevaringsmål for friluftsliv. **Ansvarlig:** Forvaltningsmyndigheten i samarbeid med Statens naturoppsyn (SNO) og Nordland fylkeskommune **Kostnad:** kr 70 000,- **Tidsramme:** 2011-2012

Øvrige tiltak - se Del 3 Bevaringsmål.

5.4 Informasjon

Status og utfordringer

Det skal settes opp informasjonsplakater som informerer om verneverdier og verneforskrift ved samtlige innfallsporner i alle de tre kommunene. Dersom foreningene ønsker det bør det også settes opp informasjonsplakater på BULs hytte Erlingbu og begge hyttene til Bodø Jeger- og Fiskerforening (Langnes ved Sørfjorden og i Heggvassbotn).

Som en foreløpig ordning er det satt opp standard informasjonsplakater ved de tre hovedinnfallsportene, en i hver kommune. Utfordringen med Sjunkehatten nasjonalpark er å nå de ulike brukerne med nok og god informasjon, og at målgruppen barn og unge nås spesielt. Dette vil kreve informasjon som er særskilt tilrettelagt for målgruppen og at det tas i bruk ny teknologi for å sikre best mulig tilgjengelighet til informasjon for alle. Blant annet vil en egen nettside være et viktig bidrag til dette i tillegg til diverse brosjyremateriell og ulike informasjonspunkter ved innfallsportene.

Nasjonalparken skal merkes med grensemerker og verneskilt, dette utføres av jordskifteretten og Statens naturoppsyn. Arbeidet ble påbegynt i 2010 og vil bli fullført i 2011. Direktoratet for naturforvaltning har i samarbeid med forvaltningsmyndigheten utarbeidet en informasjonsfolder/nasjonalparkbrosjyre for Sjunkehatten nasjonalpark. Denne skal revideres i 2011 i og med ny forvaltningsordning og behov for oppdatert informasjon.

Mål

Informasjonsarbeidet i og utenfor Sjunkehatten nasjonalpark skal bidra til at alle besøkende kan få informasjon om naturkvalitetene i området og bestemmelsene i verneforskriften. Godt informasjonsarbeid skal bidra til å sikre naturkvalitetene. Det skal særlig fokuseres på godt tilgjengelig og tilrettelagt informasjon til barn og unge, i tråd med Barnas nasjonalpark.

Retningslinjer

- Alt informasjonsmaterieil som lages skal helst foreligge på samisk, engelsk og tysk i tillegg til norsk der dette er hensiktsmessig. Særlig gjelder dette informasjon ved innfallsporner og brosjyrematerieil.
- Direktoratet for naturforvaltning har ansvaret for utarbeidelse av standard nasjonalparkbrosjyre. Arbeidet utføres i samarbeid med forvaltningsmyndigheten.
- Forvaltningsmyndigheten har ansvar for utarbeidelse av skilt og infotavler. Direktoratet for naturforvaltning sine maler for informasjonsplakater skal i utgangspunktet benyttes ved innfallsportene. I tillegg er det aktuelt å utvikle egne maler som ivaretar informasjonsbehovet knyttet til Barnas nasjonalpark.
- Informasjon ved innfallsportene skal så langt mulig følge standarder for universell utforming og slik sikre tilgjengelighet for alle.
- Retningsskilt ved innfallsportene skal lages i tråd med retningslinjer omtalt under kap. 4.7 Friluftsliv, tema tilrettelegging.
- Informasjonstavler og plakater skal vedlikeholdes og skiftes ut ved behov

- Nasjonalparkens grenser skal merkes i felt av Jordskifteretten, som også utarbeider jordskiftekart for nasjonalparken.

Tiltak

1. Sette opp grensemerker på knekkpunkt på grensa av nasjonalparken.
Ansvarlig: Forvaltningsmyndigheten, utføres av Jordskifteverket. **Tidsplan:** 2010-2011
2. Sette opp verneskilt ved alle stier som krysser nasjonalparkgrensen for å synliggjøre vernegrensen.
Ansvarlig: Statens naturoppsyn. **Tidsplan:** 2010-2011
3. Etablere en fast stilling som naturveileder for Barnas nasjonalpark i regi av Statens naturoppsyn (SNO) og tilknyttet forvaltningsmyndigheten.
Ansvarlig: Forvaltningsmyndigheten i samarbeid med SNO

Øvrige tiltak – det er utarbeidet en egen tabell med tilretteleggingstiltak som ønskes gjennomført i tilknytning til Sjunkehatten nasjonalpark. Informasjon er et eget tema i denne tabellen. Se vedlegg 3 for ei fullstendig oversikt.

Bilde 13: Bogvatnet, Fagertinden og Bogvassdalen, sett fra Bogvasskampen. Foto: Tor Egil Kvalnes/Kvalnesfoto.com

Del 6 Saksbehandling

6.1 Forvaltningsmyndighet - lokal forvaltning

Ansvar for forvaltningen av nasjonalparken følger ny modell med lokal forvaltning. Dette involverer følgende myndigheter:

Miljøverndepartementet (MD) er øverste myndighet for miljøforvaltningen i Norge. Departementet har ansvar for gjennomføring av miljøvernpolitikken som Stortinget har vedtatt. MD er overordnet myndighet for forvaltningen av områder vernet etter naturmangfoldloven (inkl. tidligere naturvernloven), og klageinstans for vedtak som fattes av nasjonalparkstyret. Det er MD som formelt har gitt nasjonalparkstyret forvaltningsmyndigheten.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) er øverste fagmyndighet for naturvernsaker i Norge. DN har hovedansvar for forvaltning av områder vernet etter naturmangfoldloven (inkl. naturvernloven og viltloven). Klage på vedtak som fattes av nasjonalparkstyret skal gå via DN, som forbereder klagesaken for MD. DN skal også veilede forvaltningsmyndigheten i praktisering av verneforskriften. Forvaltningsplanen godkjennes av DN.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre (styret) er forvaltningsmyndighet for nasjonalparken. Miljøverndepartementet har vedtatt å etablere ett, felles styre for Sjunkhatten, Rago, Junkerdal og Saltfjellet-Svartisen nasjonalparker, samt to større landskapsvernområder og et naturreservat. Styret består av åtte politikere, en fra hver berørt kommune, en politisk representant fra Nordland fylkeskommune valgt av fylkestinget, og fire representanter oppnevnt av Sametinget. Sekretariat for nasjonalparkstyret består av tre **nasjonalparkforvaltere** ansatt under Fylkesmannen, men med lokalt kontorsted på Nasjonalparksenteret på Storjord i Saltdal.

Styret skal sørge for en helhetlig og kontinuerlig forvaltning på tvers av administrative grenser og innenfor rammen av naturmangfoldloven og verneforskriften for det enkelte verneområdet. Styret skal samarbeide med berørte parter gjennom et bredt sammensatt **faglig rådgivende utvalg** bestående av bl.a. grunneierinteresser, samiske interesser, næringsinteresser, frivillige organisasjoner, pedagogiske virksomheter og andre berørte offentlige organer.

Fylkesmannen (FM) har hatt ansvar for utredningsarbeidet for verneplanen for Sjunkan-Misten (Sjunkhatten nasjonalpark) og har tradisjonelt vært forvaltningsmyndighet for større verneområder. FM har ansvar for å lage første gangs forvaltningsplan for Sjunkhatten nasjonalpark. FM har klagerett på vedtak fattet etter naturmangfoldloven, jf. § 62, og vil dermed også ha klagerett på vedtak som fattes av nasjonalparkstyret.

6.2 Eiendomsforhold og andre rettslige forhold

Ca 65 % av arealet i nasjonalparken er privat eid. Statsgrunn utgjør ca 34,7 % av arealet. Andel statlig og privat grunn som er verna følger av tabellen under og er vist på kartet i vedlegg 3.

Tabell 12: Verna areal og andel statlig og privat grunn i Sjunghatten nasjonalpark:

Vern Kommune	Areal	Statlig grunn		Privat grunn	
		Areal	Andel i hver komm.	Areal	Andel i komm.
Bodø kommune	218,9 km ²	55,9 km ²	25,5 %	163,0 km ²	74,5 %
Fauske kommune	88,4 km ²	47,6 km ²	53,8 %	40,8 km ²	46,2 %
Sørfold kommune	110,2 km ²	0 km ²	0 %	110,2 km ²	100 %
Hele nasjonalparken	417,5 km ²	105,1 km ²	34,7 %	312,4 km ²	65,3 %

Vernevedtaket endrer ikke eiendoms- og rettighetsforholdene. Men det kan endre bruks- og eiendomsrettens innhold og karakter gjennom de restriksjoner som gis på bruk og fysiske tiltak. Med mindre det framgår av verneforskriften, endres ikke grunneiers rettigheter og plikter. Grunneier kan nekte tiltak og inngrep på egen eiendom i tråd med gjeldende lovverk. Dette er et privatrettslig forhold. Forvaltningsmyndigheten kan nekte inngrep og tiltak på privat eiendom i nasjonalparken som er i strid med verneforskriften.

Forholdet til annet lovverk

Forskrifter gitt med hjemmel i naturmangfoldloven går som hovedregel foran andre lover eller forskrifter hvis det er motstrid mellom bestemmelser. Dette gjelder også ved påbudt rådighet etter annet regelverk, for eksempel pålegg om hogst etter skogloven.

Det er også viktig å merke seg at annet regelverk gjelder i tillegg til verneforskriften. I en byggesak må man for eksempel ha både tillatelse etter verneforskriften og etter plan- og bygningsloven. Ved søknader om motorferdsel må en som regel ha dispensasjon både etter motorferdselsloven og etter verneforskriften, samt grunneiers tillatelse.

Med få unntak vil verneforskriften ha strengere bestemmelser om bruk og tiltak i et verneområde enn annet lovverk. Det er derfor naturlig at en søknad om dispensasjon først blir behandlet etter verneforskriften.

Verneforskriften gjelder kun innenfor nasjonalparkens grenser og begrenser derfor ikke råderetten utenfor verneområdet.

6.3 Forvaltning av verneforskriften

Verneforskriften har som formål å opprettholde den tilstanden som området var i ved vernetidspunktet, samt å fremme verneformålet. Forvaltningsansvaret for Sjunkehatten nasjonalpark ligger hos nasjonalparkstyret (styret), og det er deres ansvar at verneforskriften blir forvaltet i forhold til verneformålet. Hvis verneverdiene forringes, er det styrets ansvar at nødvendige tiltak blir igangsatt. Videre skal styret behandle og avgjøre alle søknader. Klage på vedtak skal gå via DN og sluttbehandles av MD.

Forvaltningen av verneområdene skal skje med et langsiktig perspektiv. Dette stiller store krav til langsiktig tenkning både hos de daglige brukerne og forvaltningsmyndigheten. Forvaltningsplanen for Sjunkehatten nasjonalpark er planlagt å rulleres hvert tiende år for å kunne fange opp eventuelle endringer i verneområdet. Det er likevel ønskelig at førstegangs rullering gjøres etter fem – sju år.

6.3.1 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Den generelle dispensasjonsbestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som man ikke kunne forutse på vernetidspunktet. Det er vesentlig at en dispensasjonsadgang ikke blir brukt til å uthule vernet. Den skal i første rekke kunne anvendes på søknader som gjelder bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser.

I verneforskriftens § 4 beskrives den generelle dispensasjonsbestemmelsen:

§ 4 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra verneforskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

Det er to vilkår for dispensasjon etter denne bestemmelsen og begge vilkårene må være oppfylt for at dispensasjon kan gis:

- 1) tiltaket kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, og
- 2) tiltaket må ikke stride mot vernevedtakets formål.

Direktoratet for naturforvaltnings rundskriv "Forvaltning av verneforskrifter" (revidert utgave fra februar 2010) gir retningslinjer for hvordan de generelle dispensasjonsbestemmelsene skal brukes. Dette er igjen basert på forarbeidene til naturmangfoldloven ved Ot.prp. 52 (2008-2009) "Om lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)" kap. 21 "Merknader til de enkelte bestemmelser" som blant annet gir følgende føringer:

- **krav til at tiltaket "ikke strider mot vernevedtakets formål"**. Hva som anses å være i strid med verneformålet vil variere med angivelsen av verneformålet i den enkelte

verneforskrift. Det må dessuten ses i sammenheng med tiltakets omfang, art og plassering vurdert opp mot verneformålet. Tiltak og bruk som forutsetter større tekniske inngrep vil det som regel ikke være mulig å dispensere for i alle verneområder.

- **et vilkår at tiltaket "ikke påvirker verneverdiene nevneverdig"**. Ordet "nevneverdig" angir at det skal være en ganske snever adgang til dispensasjon, og at det bare skal skje i de tilfeller tiltaket vil ha begrenset virkning for verneverdiene. Siktemålet med denne presiseringen er å sikre at vernevedtaket ikke uthules gjennom omfattende tillatelser. Bestemmelsen gir også en klar anvisning på at hensynet til verneverdiene skal være overordnet f.eks. næringsinteresser.
- **begge krav må være oppfylt for at dispensasjon kan gis!** Men det følger ikke av dette at dispensasjon nødvendigvis skal gis dersom kravene er oppfylt. Ingen har krav på dispensasjon, og andre vurderingsmomenter kan komme inn. Vurderingen er opp til forvaltningsmyndighetens skjønn innenfor rammen av alminnelige forvaltningsrettslige regler og retningslinjer og instruksjer fra overordnet myndighet. Bl.a. vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av tiltaket det søkes dispensasjon for, ha betydning. Også hensyn som positivt taler for det omsøkte tiltaket, og spørsmål om det vil stride mot verneverdiene om tilsvarende dispensasjonssøknader blir innvilget i fremtiden, inngår i vurderingen.
- **dispensasjonsbestemmelsen kan ikke anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket.** Forvaltningsmyndigheten må ta i betraktning om en dispensasjon vil kunne gi økt fremtidig press for liknende tillatelser. Dersom det er knyttet usikkerhet til hvilke virkninger et tiltak kan ha for naturmiljøet bør føre-var-prinsippet tillegges stor vekt. Rimelig tvil om virkningene av et foreslått tiltak eller naturinngrep bør f.eks. føre til at en søknad avslås eller at en avgjørelse utsettes inntil spørsmålet er nærmere avklart.
- **tiltak som bidrar til å fremme verneverdier.** Som regel vil det bli gitt dispensasjon i slike tilfeller. Slik bruk kan betraktes som et ledd i forvaltningen som utøves for å bevare verneverdiene. Ofte vil det også være uproblematisk å tillate bruk som er nøytral i forhold til verneverdiene, dvs. som verken fremmer eller er i strid med disse.
- **tiltak av vesentlig samfunnsmessig betydning.** Stor lokal interesse eller regional betydning kan generelt ikke være tilstrekkelig som grunnlag for dispensasjon etter denne bestemmelsen. Bestemmelsen er ikke ment for tiltak som kun har lokal betydning. Bestemmelsen kan likevel unntaksvis benyttes for forhold av regional betydning som f.eks. viktige kommunikasjonsanlegg som riksveger, flyplasser, jernbaner mv. En forutsetning bør da være at det ikke finnes alternative løsninger eller at alternative løsninger blir så vidt mye dyrere og/eller omfattende, slik at det vil være av "vesentlig samfunnsmessig betydning" at det blir gitt en dispensasjon.

6.4 Generelle retningslinjer for saksbehandling

Retningslinjer for behandling av saker som angår de ulike brukerinteressene er presentert i kapittel 4. Punktene her viser de generelle retningslinjene for all saksbehandling som omhandler Sjunkehatten nasjonalpark.

1. Alle søknader om tiltak som krever tillatelse/ dispensasjon etter verneforskriften sendes forvaltningsmyndigheten, dvs. Midtre Nordland nasjonalparkstyre.
2. Alle søknader skal begrunnes. Det vises til forvaltningslovens bestemmelser og naturmangfoldlovens §§ 7 og 48.
3. Søknader om motorferdsel i utmark sendes på eget skjema som hentes på forvaltningsmyndighetens nettsider eller fås tilsendt på forespørsel.
4. Normalt vil verneforskriften ha strengere bestemmelser enn det som gjelder etter annet lovverk. Søknader vurderes derfor først etter verneforskriften før de eventuelt vurderes etter annet lovverk. Avslag etter verneforskriften kan ikke overstyres av annet lovverk.
5. Det er viktig at en i all saksbehandling gjør en samlet vurdering i forhold til tiltakets virkning på alle typer verneverdier og forholdet til øvrige brukerinteresser. Se i tillegg kap. 6.5 om vurdering av tiltak i henhold til naturmangfoldlovens §§ 8-12.
6. Forvaltningsmyndigheten kan normalt gå langt i å sette vilkår som begrenser skadevirkningene av en dispensasjon. Hvilke vilkår som lovlig kan settes vil bero på en helhetsvurdering. Det kreves at vilkår som settes har en *saklig sammenheng* med det tillatelsen gjelder. Hvis et vilkår er egnet til å motvirke mulige skadevirkninger av et vedtak, vil det normalt alltid foreligge tilstrekkelig saklig sammenheng.
7. Ved brudd på vilkår i en tillatelse skal forvaltningsmyndigheten vurdere om saken skal behandles på ny med tanke på om vedtaket skal omgjøres. Ved grovere brudd bør tiltaket gjøres om slik at tillatelsen inndras. Brudd på vilkår kan tillegges vekt ved behandling av nye søknader.
8. Statens naturoppsyn er ansvarlig for vurdering av og anmeldelse ved brudd på tillatelser/vilkår og verneforskrift. Forvaltningsmyndigheten har i tillegg et selvstendig ansvar for å påse at alle brudd på reglene i verneforskriften som forvaltningsmyndigheten får kjennskap til blir rapportert/anmeldt til politiet.
9. Følgende instanser skal ha kopi av alle vedtak: berørte kommuner, Statens naturoppsyn/Statskog Fjelltjenesten, Direktoratet for naturforvaltning, Reindriftsforvaltningen i Nordland og Naturvernforbundet i Nordland. Sistnevnte er definert som part (bestemt på nasjonalt nivå) og har derfor klageadgang på vedtak. I saker der det anses nødvendig skal også berørte grunneiere og Duokta reinbeitedistrikt ha kopi.
10. I saker som omhandler kulturminner skal Nordland fylkeskommune (v/ seksjon Kulturminner i Nordland) og/eller Sametingets kultur- og miljøvernavdeling involveres.
11. Vedtak etter verneforskriften er enkeltvedtak og kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningslovens § 28. Hvem som er part eller har rettslig klageinteresse må vurderes i den enkelte sak. Fristen for å klage er 3 uker fra

det tidspunkt underretning om vedtak er kommet frem til vedkommende part, fra den dagen underretning ble offentlig kunngjort eller fra det tidspunkt en burde ha fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket, jf. forvaltningslovens § 29.

12. Miljøverndepartementet (MD) er klageinstans for vedtak fattet av nasjonalparkstyret. Klage på vedtak sendes til Direktoratet for naturforvaltning, Postboks 572 Sluppen, 7485 Trondheim eller per e-post til postmottak@dirnat.no. DN forbereder klagesaken for MD.

6.5 Føringer i naturmangfoldloven

For behandling av dispensasjonssøknader etter verneforskrifta skal følgende **miljørettslige prinsipper** i naturmangfoldloven brukes, jf. lovens § 7:

- Kunnskapsgrunnlaget (§ 8)
- Førre-var-prinsippet (§ 9)
- Økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10)
- Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11)
- Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetode (§ 12)

Prinsippene skal vurderes i alle dispensasjonssaker. Det skal framgå av vedtaket hvordan prinsippene har blitt anvendt og hvilken vekt det er lagt på hver av dem i den konkrete saken.

Kunnskapsgrunnlaget – naturmangfoldloven § 8

Kunnskapskravet innebærer at all offentlig myndighetsutøving som berører natur skal være kunnskapsbasert. Kunnskapen skal ikke bare baseres på vitenskapelig kunnskap, men også på den erfaringsbaserte, jf. Ot. prp. nr. 52 s. 379-380. I motorferdselsammenheng vil dette gjelde generelt, og ha betydning for tillatelser til kjøring på bar mark og snødekt mark. Kunnskapen kan f.eks. stamme fra kartlegginger, konkrete faglige utredninger mv.

Førre-var-prinsippet – naturmangfoldloven § 9

Dersom forvaltningsmyndigheten ikke har kunnskap eller tilstrekkelig kunnskap om konsekvensene for naturmangfoldet som følge av for eksempel omsøkt motorferdsel vil førre-var-prinsippet komme til anvendelse, se naturmangfoldloven § 9, videre Ot. prp. nr. 52 s. 380 og flg. Førre-var-prinsippet er en retningslinje for hvordan myndighetene håndterer usikkerhet om kunnskapsgrunnlaget. Det er derfor en nær sammenheng mellom kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 og førre-var-prinsippet i § 9. Søkes det f.eks. om tillatelse til motorferdsel i et antatt sårbart område skjerpes kravet til kunnskap om virkningene av bruken. I de tilfeller man har lite kunnskap vil førre-var-prinsippet få størst betydning. Dersom man må ta beslutninger uten at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig for å kunne fastslå virningene på naturmangfoldet sier § 9 at det skal "tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet". Det kan bety at det i slike tilfelle gis avslag på søknad om tillatelse, eventuelt at tillatelse gis på strenge vilkår.

Økosystemtilnærming og samlet belastning – naturmangfoldloven § 10

Prinsippet i naturmangfoldloven § 10 skal sikre at nye påvirkninger underlegges en helhetsvurdering av hvilke belastninger økosystemet vil bli utsatt for. Det innebærer for det første at prinsippet ikke skal ses isolert, men vurderes i sammenheng med den miljøbelastningen som allerede er skjedd gjennom tidligere tillatelser til ulike påvirkninger. Dette har særlig betydning dersom miljøbelastningen er ved en kritisk grense hvor selv en liten økning, f.eks. i motorferdsel, vil ha stor betydning for økosystemet. For det andre vil prinsippet komme til anvendelse også på et første tiltak i et område dersom det kan forventes mange framtidige søknader om dispensasjon fra regelverket i et område og antatt samlet påvirkning vil kunne gi vesentlige eller alvorlige eller uopprettelige skader på naturmangfoldet. I slike tilfeller bør søknader om tiltak avslås.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver – naturmangfoldloven § 11

Bestemmelsen er en retningslinje for forvaltningsmyndigheten. Når det treffes vedtak som tillater for eksempel motorferdsel i utmark trenger ikke forvaltningsmyndigheten å velge den økonomisk beste løsningen for tiltakshaver hvis det er klare miljøgevinster med en litt dyrere løsning. For eksempel kan tiltakshaver søke om tillatelse til kjøring på bar mark for å frakte byggematerialer til hyttebygging. Kjøringen kan føre til skader på terrenget. I slike tilfelle kan motorferdselmyndigheten i medhold av alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper og naturmangfoldloven § 11 stille vilkår om at ferdsel skal skje vinterstid selv om dette fører til økte kostnader for tiltakshaver. Prinsippet kan også lede til at det kan stilles vilkår om at det benyttes helikoptertrafikk dersom skadepotensialet er stort. Det vil også være naturlig å henvise til verneforskriftens verneRammer og regelverk som åpner for slik transport med skuter eller helikopter, men ikke på barmark unntatt i bestemte områder.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetode – naturmangfoldloven § 12

Bestemmelsen gjelder valg av driftsmetode, teknikk eller lokalisering "for å unngå eller begrense skader" på naturmangfoldet, jf. § 12. Det skal tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater, se Ot. prp. nr. 52 s. 382-383. Dette innebærer at det må vurderes hvilken løsning med hensyn til f.eks. hva slags bruk av motorkjøretøy, tidspunkt for høsting, hvilken lokalisering som gir minst skade osv. som etter en samlet vurdering gir de beste samfunnsmessige resultatene.

6.6 Kongelig resolusjon

Kongelig resolusjon er det dokumentet som lå ved saken når Kongen i statsråd vedtok opprettelsen av nasjonalparken den 5. februar 2010. Dette dokumentet har en kort oppsummering av innspillene som kom under høringen på forslaget til verneplan. Videre inneholder dokumentet de ulike forvaltningsnivåenes kommentarer til de ulike innspillene og følgelig Miljøverndepartementets konklusjoner for de ulike temaene. Enkelte saker kan være spesielt omtalt i dette dokumentet og slik legge føringer for eksempel for hvordan verneforskriften skal tolkes og forvaltes. Dette er tilfelle for noen få tema i denne forvaltningsplanen og er blitt tatt direkte inn i teksten der dette gjelder.

Del 7 Referanser og vedlegg

7.1 Referanser

Her er en oppstilling av de dokumentene som er benyttet for utarbeiding av denne forvaltningsplanen. I tillegg til nevnte dokumenter kommer alle innspill, ønsker og møtoreferater/protokoller i forvaltningsplanprosessen.

Miljøverndepartementet (2010) Forskrift om Sjunkhatten nasjonalpark/Dávga suoddjimpárkka, Bodø, Fauske og Sørfold kommuner i Nordland fylke. Kongelig res. av 5. februar 2010.

Artsdatabanken (2010) Norsk rødliste for arter 2010

Direktoratet for naturforvaltning (2010) Forvaltning av verneforskrifter. Rundskriv november 2001, revidert februar 2010.

Backer, Inge Lorange (2010) Naturmangfoldloven – kommentarutgave. Universitetsforlaget.

Valnesfjord helsesportssenter (2010) Friluftsliv for funksjonshemmede Sjunkhatten nasjonalpark, pilotprosjekt 2009-2010.

Regjeringen (2009) Prop.1 S (2009-2010) Statsbudsjettet for 2010.

Direktoratet for naturforvaltning (2008) Områdevern og forvaltning. DN-håndbok nr 17 (2001) Revidert 2008.

Miljøverndepartementet (2008) Ot.prp. 52 (2008-2009) Om lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune (2007) Bruk og vern i Sjunkan-Misten. Høringsdokument for verneplan, fylkesdelplan og konsekvensutredning.

Sametinget og Miljøverndepartementet (2007) Avtale mellom Sametinget og Miljøverndepartementet om retningslinjer for verneplanarbeid etter naturvernloven i samiske områder.

Miljøverndepartementet (1999) Saksbeh.regler etter naturvernloven. Rundskriv T-3/99

Miljøverndepartementet (1991) Stortingsmelding nr. 62 (1991 – 92) Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge.

Miljøverndepartementet (1986) NOU 1986:13 Ny landsplan for nasjonalparker

7.2 Vedlegg

1. Forskrift om Sjunkehatten nasjonalpark/Dávga suoddjimpárkka, Bodø, Fauske og Sørfold kommuner i Nordland fylke.
2. Vernekart for Sjunkehatten nasjonalpark/Dávga suoddjimpárkka
3. Samletabell for aktuelle tiltak i Sjunkehatten – Barnas nasjonalpark i perioden 2010-2015
4. Tabell med bevaringsmål, inkl. overvåking av naturverdier
5. Kart med oversikt over statsgrunn/privat grunn
6. Kart over innfallsporter i tilknytning til nasjonalparken
7. Kart over verdifulle naturområder – samlet naturverdi biologisk mangfold, vilt og geologi
8. Kart over naturtypelokaliteter der hogst av ved ikke skal foregå
9. Kart over delområde Øvre Valnesfjord med tilretteleggingstiltak og verdifulle naturområder - sommer
10. Kart over delområde Øvre Valnesfjord med tilretteleggingstiltak og verdifulle naturområder – vinter
11. Kart over skiløyper for oppkjøring
12. Kart over områder som krever søknad i forbindelse med organisert ferdsel i tidsrommet 15. april – 1. august
13. Kart over trasèer hvor sykkel og organisert bruk av hest er tillatt
14. Kart over områder for uttak ved til videresalg for de fastboende i Vassvika
15. Kart over trasèer for vedlikehold av kraftanlegg, kraftlinjer og telefonlinje
16. Kart over trasè for kjøring med beltekjøretøy på vinterføre mellom Vassvik og Færøy i forbindelse med næringsmessig fiske og fastboendes kjøring med beltekjøretøy på vinterføre fra Vassvik for transport av skoleelever, varer og utstyr
17. Kart over aktuelle kjentmannstrasèer i forbindelse med Røde Kors Hjelpekorps
18. Skjema for vurdering av funksjonsnedsettelse i forbindelse med motorferdsel
19. Brev av 01.03.99 fra Direktoratet for naturforvaltning angående redningstjenestens bruk av snøskuter i verneområder
20. Brev av 01.07.1997 fra Forsvarets overkommando, Operasjonsstaben ang militær operativ virksomhet i verneområder.
21. Brev av 03.11.2004 fra Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) vedr. forholdet vassdrags-/energianlegg og verneområder.
22. Brev av 05.01.2006 fra Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) vedrørende rydding av vegetasjon langs kraftlinjer innenfor verneområder.
23. Brev av 06.10.2011 fra Direktoratet for naturforvaltning – godkjenning av forvaltningsplanen.
24. Notat av 29.11.2012 fra Direktoratet for naturforvaltning - Kommentarer til bevaringsmålene i forvaltningsplanen.

FOR 2010-02-05 nr 131: Forskrift om Sjunkhatten nasjonalpark/Dávga suoddjimpárkka, Bodø, Fauske og Sørfold kommuner, Nordland

---

DATO: FOR-2010-02-05-131
KATEGORI: MV (Miljøvern/vilt)
AVD/DIR:
PUBLISERT: II 2010 hefte 1
IKRAFTTREDELSE: 2010-02-05
SIST-ENDRET:
ENDRER:
GJELDER FOR: Bodø, Fauske og Sørfold kommuner, Nordland
HJEMMEL: LOV-2009-06-19-100-§34 , LOV-2009-06-19-100-§35 , LOV-2009-06-19-100-§62 , LOV-2009-06-19-100-§77
SYS-KODE: BG08, D02
NÆRINGSKODE: 9129
KUNNGJORT: 11.02.2010 kl. 15.35
RETTET:
KORTTITTEL: Forskrift om Sjunkhatten nasjonalpark, Nordland

INNHold

Forskrift om Sjunkhatten nasjonalpark/Dávga suoddjimpárkka, Bodø, Fauske og Sørfold kommuner, Nordland

- § 1. Avgrensning
  - § 2. Formål
  - § 3. Vernebestemmelser
  - § 4. Generelle dispensasjonsbestemmelser
  - § 5. Forvaltningsplan
  - § 6. Skjøtsel
  - § 7. Forvaltningsmyndighet
  - § 8. Rådgivende utvalg
  - § 9. Ikrafttredelse
-

Forskrift om Sjunkhatten nasjonalpark/Dávga suoddjimpárkka, Bodø, Fauske og Sørfold kommuner, Nordland

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 5. februar 2010 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 og § 77, jf. § 35 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1. Avgrensning

Nasjonalparken berører følgende gnr./bnr.:

Bodø kommune: 17/2, 17/6, 17/11, 17/13, 17/21, 18/1, 18/2, 19/1, 19/2, 19/3, 19/4, 19/5, 19/6, 23/1, 23/2, 23/3, 23/5, 23/6, 23/7, 23/8, 23/12, 23/14, 23/15, 23/17, 23/24, 24/1, 24/2, 24/3, 24/4, 24/5, 24/6, 24/8, 24/9, 50/1, 50/2, 50/3, 50/4, 50/5, 50/35, 51/1, 51/2, 51/3, 52/1, 52/4, 52/9, 53/1, 53/2, 53/3, 62/3, 63/1, 63/4, 63/12, 63/83, 63/93, 63/100, 64/1, 64/2, 64/3, 64/4, 64/5, 65/1, 66/1, 66/2, 66/3, 66/4, 67/1, 68/1, 129/1, 129/2, 129/3, 129/4, 130/1, 131/1, 131/2, 131/3, 131/4, 131/5, 132/1, 132/2, 133/1, 133/4, 134/1, 134/2, 134/3, 134/4, 135/1, 135/2, 135/3, 135/4, 135/7, 135/8, 136/1, 136/2, 136/3, 136/5, 136/6, 136/8, 137/1, 140/1, 141/1.

Fauske kommune: 62/1, 62/2, 62/3, 62/4, 62/5, 62/8, 62/9, 62/19, 62/27, 62/31, 62/32, 62/37, 62/54, 63/1, 64/1, 64/2, 65/1, 65/2, 66/1, 66/5, 67/1, 67/2, 67/3, 67/4, 67/5, 67/6, 67/7, 67/8, 68/1, 70/1, 70/2, 70/3, 70/4, 70/5, 70/8, 70/9, 70/10, 70/15, 71/1, 72/1, 72/2, 72/3, 72/4, 72/5, 72/6, 72/10, 73/1, 73/2, 73/3, 73/9, 73/15, 74/1, 74/2, 74/3, 74/7, 74/9, 78/1, 78/2, 78/12, 123/1, 123/3, 133/1.

Sørfold kommune: 65/4, 65/62, 66/1, 66/2, 67/1, 67/2, 67/3, 67/4, 67/5, 67/6, 67/7, 67/8, 67/9, 67/10, 67/11, 68/1, 68/2, 68/3, 68/4, 68/5, 68/6, 68/7, 68/8, 68/9, 69/1, 69/2, 69/3, 69/4, 69/5, 69/6, 69/7, 69/8, 69/9, 69/10, 69/11, 70/1, 70/2, 71/1, 71/2, 71/3, 71/4, 71/5, 71/6, 71/7, 71/8, 71/9, 71/10, 71/11, 71/12, 72/1.

Nasjonalparken dekker et totalareal på ca. 417,5 km², hvorav ca 39,8 km² er sjøareal.

Grensene for nasjonalparken fremgår av kart i målestokk 1:50 000, datert Miljøverndepartementet februar 2010. De nøyaktige grensene for nasjonalparken skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Bodø, Fauske og Sørfold kommuner, hos Fylkesmannen i Nordland, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2. Formål

Formålet med Sjunkehatten nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne, representative økosystemer og landskap, og som er uten tyngre inngrep.

Formålet med nasjonalparken omfatter:

- bevaring av et fjord- og høgfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold,
- bevaring av et vakkert og svært variert landskap fra fjord til høgfjell,
- bevaring av leveområde for sjeldne dyrearter i tilknytning til vann-og våtmarkssystemer, og annet biologisk mangfold som preger området,
- bevaring av geologiske forekomster i et storslått isbreutformet landskap,
- bevaring av vakker og særpreget vassdragsnatur,
- bevaring og sikring av kulturminner,
- bevaring og sikring av grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes biologisk eller geologisk materiale fra dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunlaget.

Allmennheten, med særlig fokus på barn og unge, skal gis anledning til uforstyrret naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3. Vernebestemmelser

I nasjonalparker skal ingen varig påvirkning av naturmiljøet eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet.

1. Landskapet

1.1 Vern mot inngrep i landskapet

Med de unntak som følger av forskriftens pkt. 1.2 og 1.3, er det forbud mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av varige og midlertidige bygninger, anlegg og innretninger, henstilling av campingvogner, bobiler og maskiner, etablering av oppdrettsanlegg, opplag av båter, gjerder og anlegg, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, oppdemninger, fjerning eller ødeleggelse av geologisk materiale i grotter, graving, utfylling og henleggelse av masse, sprenging og boring, bryting av stein, mineraler og fossiler og fjerning av større stein og blokker, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, opparbeiding og merking av stier, løyper o.l. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.

1.2 Bestemmelsene i pkt. 1.1 er ikke til hinder for:

- a. Vedlikehold av bygninger, anlegg og innretninger som ikke medfører bruksendring. Vedlikehold skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet. Vedlikehold omfatter ikke ombygging eller utvidelse.
- b. Vedlikehold av stier, skilt, bruer, klopper og liknende i samsvar med forvaltningsplan, jf. § 5.
- c. Vedlikehold av nødvendige fortøyningsfester for havbruk, båter og fiskeredskaper.
- d. Oppsetting av midlertidige gjerder i reindrifta som skal stå én sesong.
- e. Drift og vedlikehold av eksisterende telefonlinje, og drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg og nødvendig istandsetting ved akutt utfall. Dette gjelder:
  - Telenors fasttelefonlinje på strekningen Korsvik-Færøy-Vassvik,
  - Heggmoen kraftverk i Bodø,
  - Undfossen kraftverk på Kjerringøy,
  - Bodø Energi AS' 22 kV-linje på strekningen Heggmoen-Festvåg,
  - A/L Sørfold Kraftlags kraftlinje på strekningen Røsvik-Korsvik-Færøy-Vassvik.
- f. Oppgradering/fornyelse av kraftanlegg og kraftlinjer for heving av spenningsnivå og øking av linjetverrsnitt når dette ikke fører til vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet.
- g. Drift og vedlikehold av Kystverkets anlegg.

1.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a. Spesiell tilrettelegging for barn og unge med funksjonsnedsettelse i Øvre Valnesfjord.
- b. Spesiell tilrettelegging for barn og unge i området Heggmoen-Sørfjorden og i Øvre Valnesfjord.
- c. Ombygging og mindre utvidelse av bygninger og anlegg.

- d. Gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- e. Bygging av bruer og legging av klopper.
- f. Oppsetting av skilt og merking av nye stier.
- g. Ombygging og oppsetting av gjerder og anlegg.
- h. Oppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er nødvendig for utøvelse av reindrift.
- i. Oppføring av nødvendige bygninger og anlegg i regi av beitelag til beitebruk og tilsyn for annet husdyrhold enn reindrift.
- j. Montering av nødvendige, nye fortøyningsfester for havbruk, båter og fiskeredskaper.
- k. Opplag av båt.
- l. Utlegging av flytebrygger i Sjunkfjorden og Sørfjorden i tråd med forvaltningsplan, jf. § 5.
- m. Etablering av anlegg for Kystverket.
- n. Bruksendring av eksisterende bygninger.
- o. Riving av gamle bygninger, anlegg og innretninger og oppføring av nye med samme størrelse og for samme bruk.
- p. Oppgradering/fornyelse av kraftanlegg og kraftlinjer som ikke faller inn under punkt 1.2 f.
Ombygging, utvidelse og nybygg skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet.

2. *Plantelivet*

2.1 *Vern av plantelivet*

Vegetasjon, herunder døde busker og trær, er vernet mot all skade og ødelegging. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2.2 *Bestemmelsen i 2.1. er ikke til hinder for:*

- a. Beiting.
- b. Skånsom bruk av trevirke til bålbrekking.
- c. Plukking av bær og matsopp.
- d. Plukking av vanlige planter til eget bruk.
- e. Tynning og uttak av plantet gran og andre ikke stedege treslag.
- f. Reindriftas nødvendige uttak av lauvtrevirke til brensel og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindrifstutstyr.
- g. Istandsetting, slått og bruk av gammel innmark i Sjunkfjorden og Hola.
- h. Skjæring av skohøy og uttak av ris til gammer beliggende i nasjonalparken.
- i. Skånsomt uttak av busker og greiner i skiløypetraseer i Øvre Valnesfjord og Bodømarka i perioden f.o.m. 1. september t.o.m. 1. februar. Dette gjelder følgende etablerte traseer:
  - Røsvik-Kinesknubben
  - nordenden av Sætervatnet-Røsvik
  - for turrennet Valnesfjord rundt
  - Valnesfjord Helsesportsenter-sørenden av Sætervatnet
  - Hopen-Langvatnet-Erlingbu

- Bordstulia-Erlingbu

- j. Uttak av ved til hytter og gammer i nasjonalparken og for grunneier til eget bruk i henhold til forvaltningsplan.
- k. Grunneiers uttak av trær i forbindelse med vedlikehold av bygninger på egen eiendom innenfor nasjonalparken.
- l. Uttak av ved for videresalg for grunneiere med fast bosetting i Vassvika i henhold til forvaltningsplan, jf. § 5.
- m. Uttak av materialer til tradisjonell husflid og tradisjonelle bruksgjenstander.

2.3 *Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:*

- a. Uttak av torv til vedlikehold av gammer og hytter som ligger i nasjonalparken.

3. *Dyrelivet*

3.1 *Vern av dyrelivet*

Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser, er vernet mot skade og unødvendig forstyrrelse. Utsetting av dyr på land og i vatn er forbudt.

3.2 *Bestemmelsen i pkt. 3.1 er ikke til hinder for:*

- a. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- b. Skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.

3.3 *Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:*

- a. Utsetting av fisk fra lokale fiskestammer hvor dette er gjort tidligere.
- b. Kalking av vatn og elver som er nødvendig for å hindre at en art dør ut. Det skal gjennom forvaltningsplanen fastsettes et referanseområde som ikke kan kalkes, jf. § 5.

4. *Kulturminner*

4.1 *Vern av kulturminner*

Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Løse kulturminner kan ikke flyttes eller fjernes.

4.2 *Forvaltningsmyndighetene kan gi tillatelse til:*

- a. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.

5. *Ferdsel*

5.1 *Generelt om ferdsel*

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

5.2 *Organisert ferdsel*

Bestemmelsene i denne forskriften er ikke til hinder for organisert turvirksomhet til fots så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.

Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten. Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplan, jf. § 5.

5.3 *Bestemmelsen i pkt. 5.2 er ikke til hinder for:*

- a. Turrennet Valnesfjord rundt.

5.4 *Sykling og organisert bruk av hest*

Sykling og organisert bruk av hest er tillatt i områder og på veier eller traseer som er godkjent for slik bruk i forvaltningsplanen, jf. § 5.

5.5 *Grotting*

Grotting er tillatt i Kjøttkjerstihola og i Singelhola. Organisert ferdsel i andre grotter krever særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten, jf. punkt 5.2.

5.6 *Regulering av ferdsel*

Innenfor nærmere avgrensa deler av nasjonalparken kan Direktoratet for naturforvaltning ved særskilt forskrift regulere eller forby ferdsel som kan skade naturmiljøet.

5.7 *Omlegging av stier*

Av hensyn til naturmiljøet og kulturminner kan forvaltningsmyndigheten legge om eller kreve fjernet merking av stier og løyper.

5.8 *Generelle unntak for ferdsel*

Reglene i pkt. 5 gjelder ikke nødvendig ferdsel ved gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten.

6. *Motorferdsel*

6.1 *Forbud mot motorferdsel*

Motorferdsel på land, i ferskvatn og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt.

6.2 *Bestemmelsen i pkt. 6.1 er ikke til hinder for:*

- a. Motorferdsel ved gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvelseskjøring.
- b. Nødvendig bruk av beltekjøretøy på vinterføre og bruk av motordrevet båt i forbindelse med utøvelse av reindrift. Leiekjører for reineier eller reindriftingsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver for at kjøringen skal være lovlig.
- c. Bruk av beltekjøretøy på vinterføre for nødvendig transport av skoleelever, varer og utstyr mellom Vassvika-Røsvik-Øvre Valnesfjord for de fastboende i Vassvika. Kjøringen skal skje etter trase fastlagt av forvaltningsmyndigheten.
- d. Forsvarets nødvendige lavflyging.
- e. Nødvendig motorferdsel ved slått på gammel innmark i Sjunkefjorden og Hola, jf. punkt 2.2 g. Dette kan omfatte slåmaskin og lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- f. Bruk av barmarkskjøretøy på innmark i Sjunkekan.
- g. Bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med vedhogst etter punkt 2.2 l.
- h. Oppkjøring av etablerte skiløyper i Øvre Valnesfjord og Bodømarka i perioden f.o.m. 1. november t.o.m. 1. mai. Dette gjelder følgende etablerte traseer:
  - Røsvik-Kinesknubben med snøskuter,
  - nordenden av Sætervatnet-Røsvik med snøskuter,
  - for turrennet Valnesfjord rundt med løypemaskin,
  - Valnesfjord Helseportsenter-sørenden av Sætervatnet med løypemaskin,
  - Hopen-Langvatnet-Erlingbu med snøskuter.
- i.

Bruk av snøskuter for nødvendig transport av utstyr til matstasjon ved nordvestenden av Halsvatnet i forbindelse med turrennet Valnesfjord Rundt samme dag som rennet arrangeres.

- j. Bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende telefonlinje og drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg og nødvendig. Kjøringen skal skje etter fastlagt trase av forvaltningsmyndigheten. Det skal i ettertid sendes melding til forvaltningsmyndigheten. Dette gjelder:
  - Telenors fasttelefonlinje på strekningen Korsvik-Færøy-Vassvik,
  - Heggmoen kraftverk i Bodø,
  - Undfossen kraftverk på Kjerringøy,
  - Bodø Energis 22 kV-linje på strekningen Heggmoen-Festvåg,
  - A/L Sørfold Kraftlags kraftlinje på strekningen Røsvik-Korsvik-Færøy-Vassvik.
- k. Motorisert ferdsel i forbindelse med istandsetting av energianlegg ved akutt utfall. Det skal i ettertid sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- l. Bruk av beltekjøretøy på vinterføre for nødvendig transport av personer og utstyr mellom Vassvik og Færøy i forbindelse med næringsmessig fiske for fastboende. Kjøringen skal skje etter fastlagt trase av forvaltningsmyndigheten.
- m. Motorferdsel for transport av syke/skadde bufe i medhold av lov om dyrevern. Kjøretøy som benyttes, skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

6.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a. Øvingskjøring for formål nevnt i pkt. 6.2 a.
- b. Bruk av barmarkskjøretøy i forbindelse med utøving av reindrift i området Furnesfjellet-Kosmofjellet.
- c. Bruk av luftfartøy i forbindelse med utøving av reindrift.
- d. Bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med husdyrhold.
- e. Bruk av beltekjøretøy på vinterføre i Øvre Valnesfjord for nødvendig transport av klienter ved Valnesfjord Helseportssenter.
- f. Bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy for transport av varer og utstyr til hytter.
- g. Bruk av beltekjøretøy på vinterføre for nødvendig transport av ved, varer og utstyr til Erlingbu etter etablert trase. Flerårige tillatelser kan gis.
- h. Bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy for transport av materialer til vedlikehold og byggearbeid på bygninger, anlegg og innretninger.
- i. Bruk av lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget eller luftfartøy for uttransport av felt elg og hjort.
- j. Bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med vedhogst eller uttak av trær etter pkt. 2.2 j og k.
- k. Bruk av barmarkskjøretøy i forbindelse med vedhogst etter pkt. 2.2 l.
  - l. Bruk av barmarkskjøretøy for uttak av ved til eget bruk og trær til vedlikehold av egne bygninger i Sjunkan.
- m. Bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med kalking etter pkt. 3.3 b.
- n. Motorferdsel i forbindelse med drift, vedlikehold, oppgradering/fornyelse av eksisterende energi- og kraftanlegg.
- o.

Nødvendig motorferdsel på barmark i forbindelse med oppsetting av gjerder for husdyr, jf. pkt. 1.3 g og i.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser for bruk av terrenggående barmarkskjøretøy ut fra reinbeitedistriktets bruksregler og distriktsplan i henhold til reindriftsloven.

7. Forurensning

7.1 Forbud mot forurensning

Forurensning og forsøpling er forbudt. All bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet er forbudt.

7.2 Støy

Unødvendig støy er forbudt. Bruk av motordrevet modellfly o.l. er forbudt.

§ 4. Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra verneforskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 5. Forvaltningsplan

Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon osv. Et utkast til forvaltningsplan skal etter planen foreligge senest 1. juni 2010. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

§ 6. Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan sette i verk tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- og kulturtilstanden som er formålet med vernet.

§ 7. Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 8. Rådgivende utvalg

Det kan opprettes et rådgivende utvalg for forvaltningen av nasjonalparken.

§ 9. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

**Sjunkhatten nasjonalpark/
Dávga suoddjimpárkka**
Bodø, Fauske og Sørfold kommuner,
Nordland fylke

— grense nasjonalpark

Målestokk: 1:50 000. Ekvivalens: 20 m
Datum: EUREF 89, sone 33N
Kartgrunnlag: Statens kartverk, N50
Kartproduksjon: Fylkesmannen i Nordland
Miljøverndepartementet, februar 2010

0 0.5 1 1.5 km

7480000
7480000
7480000
7480000
7480000

7480000
7480000
7480000
7480000
7480000

485000 490000 495000 500000 505000 510000 515000 520000

Vedlegg 3

Samletabell for aktuelle tiltak i tilknytning til Sjunkhatten nasjonalpark i perioden 2010-2015 jf. Forvaltningsplan for Sjunkhatten nasjonalpark

TEMA	PRI.	PRIORITERTE TILTAK (2010-2015)	ANSVAR OG ANDRE AKTØRER	KOSTNADS-OVERSLAG	AKTUELL FINANSIERNIG	FRIST	MERKNADER/VURDERING
INNFALLS PORTER I BODØ	1	Utvidelse p-plass ved Rye/ Tverrbakken på Kjerringøy (utført 2010). Sti-omlegging rundt gårdshusa ved Rye. Rydding og midlertidig merking er allerede utført av grunneier A. Tverbakk. Skilting gjennomføres i 2011.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Bodø kommune. Grunneier er Stein Ivar Karlsen (vei) og Hans Larsen (vei og p-plass). Kontaktperson er Atle Tverrbakk, Bodø.	23 500,- (inkl. utvidelse av p-plass, grusing vei, og skilting og ferdigrydding av ny stitrasè.	SNO-midler tildelt 2010 + midler fra Bodø kommune.	Gjennomført 2010-2011	Grunneier er positiv til langsiktig avtale for p-plass, evt. salg av grunn. Skilting av sti fra p-plass og ved stikryss gjennomføres i 2011.
	2	Fast vedlikehold av vei og p-plass Rye/Tverrbakken. Grusing hvert andre år. Gjennomført første gang i 2010.	Som over.	5-10 000,- avh. av behovet.	SNO-midler, evt. Bodø kommune og egeninnsats grunneier	Fast, annet-hvert år fra 2010	Neste grusing i 2012.
	1	Utvide p-plass ved Svartvatnet/ Nordlivatnet (Finnkonnakken) med 7-8 plasser (til sammen ca 14 plasser fordelt på to mindre p-plasser per i dag). P-plassen må også bli dypere og få bedret inn/utkjøring pga. vei med 80-sone.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Bodø kommune(kontaktperson Bjørn Føre, byplan og Matti Jäntti, idr. og friluftsliv) og Statens vegvesen. (Grunneier er Karl A. Nilsen, Bodø).	(Bodø kommune har engasjert konsulent for masseberegning/plan og kostnadsoverslag, ikke klart pr aug. 2011)	SNO-midler, Bodø kommune + evt. Statens vegvesen i forbindelse med vegutbedring i samme område.	2012-2013	Grunneier er positiv til langsiktig avtale, evt. salg av grunn.

1	Klopplegge deler av stien til Finnkonakken som går via Stordal gård. I hovedsak klopplegging langs N- og Ø-siden av Nordlivatnet. Stiomlegging før gårdshusa (rydding av bjørk og skilting). Nødvendig å bruke ubehandlet virke, sibirsk lerk, pga. at Nordlivatnet er drikkevannsreservoar. Dette fordyrer kloppleggingen noe.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Bodømarkas venner, grunneier og Bodø kommune. (Kontaktperson grunneier: Hermod Stordal, Festvåg, for Bodømarkas venner: dugnadsleder Svein Dundas).	30 000,- + 25 000,-	SNO-midler (tildelt kr 30 000,- 2010) pluss dugnadsinnsats fra grunneier og Bodømarkas venner. Behov for kr 25 000,- for fullføring av arbeidet i 2012.	2010-2012	Rydding av ny trasé gjort på dugnad av grunneier i 2010. Klopplegging av myr ved elva før en kommer til gården gjennomført av Bodømarkas venner i 2011. Noe gjenstår. Grunneier positiv til ferdsel over gml. innmark.
3	Sti til Finnkonakken - behov for opprusting/utskifting av 2 stk gamle bruer (steinheller på gamle, rustne jernbaneskiner) i starten av stien ved kryssing av elv og utløpsos mellom Svartvatn og Nordlivatn. Aktuelt med hengebru. Jernskrot må fjernes samtidig med bygging av nye broer.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Bodø kommune, NFK og hytteeiere/grunneiere. Kontaktperson grunneiere: Kenneth Svendsen, Fauske.	250 000,- (inkl. materialer, arbeid og frakt av jernskrot)	SNO-midler, Bodø kommune og NFK + evt. egeninnsats hytteeiere/grunneiere	2012	Bros penn om lag 5-7 m for den ene brua og 15 m for den andre.
3	Sti til Finnkonakken - behov for utskifting av enkel klopp-/stokkbru i bratt parti ved Nordlivatnet (ca 5 m). Nødvendig å bruke sibirsk lerk pga drikkevannsreservoar,	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med grunneier (Kontaktperson grunneier: Hermod Stordal, Festvåg)	20 000,- (inkl. materialer ca 9 000,-, frakt og arbeid)	SNO-midler	2012	Bodømarkas venner kan ikke ta på seg dette oppdraget.
2	Sti til Finnkonakken - stort behov for klopplegging av sti (ca 35 m) inne i nasjonalparken, over lita myr i etterkant av Dyrlivatnet. Svært bløtt område som fører til stadig større bredde på tråkket og fare for erosjon. Nødvendig å bruke sibirsk lerk pga myr/vannsig og i nasjonalparken.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med grunneier (Kontaktperson grunneier: Hermod Stordal, Festvåg)	30 000,- (inkl. materialer ca 19 000,-, frakt og arbeid)	SNO-midler (skjøtselstiltak)		Bodømarkas venner kan ikke ta på seg dette oppdraget.

	3	Etablering av p-plass for ca 10 biler ved grendehuset på Skau, samt skilting av p-plass og skilting av sti til Skautuva og Steigtinden fra p-plass.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Bodø kommune (kommunen er grunneier for p-plass) og NFK	100 000,- inkl planlegging/ evt. enkel reg.plan, maskinarbeid, og skilting	SNO-midler, Bodø kommune (plan) og NFK	2014	
	2	Behov for klopplegging av sti fra Skau grendehus til Steigtind/Skautuva – fire strekninger (flate partier) à ca 10 m	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Bodø kommune og grunneier	20 000,-	SNO-midler	2012	
	3	Utvidelse av p-plass ved Heia, Bodømarka. Evt. aktuelt med ny p-plass et stykke unna dagens etablerte p-plass. Sees i sammenheng med pågående planleggingsarbeid i Bodø kommune.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med NFK og Bodø kommune/ STImuli-prosjektet.	500 000,-	SNO-midler, Bodø kommune og NFK	2013-2014	Spleiselag. Kommunen er grunneier for p-plass
	2	Bodømarka øst - grusing av deler av skogsvei inn mot nasjonalparken fra velteplass ved Sandjordelva/ Heia. Mye ferdsel fra allmennheten fører til slitasje på dekket. Hovedsakelig ferdsel til fots/ på ski inn mot nasjonalparken via Trolldalsløypa. Den mest bynære atkomsten til nasjonalparken. Sees i sammenheng med pågående planarbeid i Bodø kommune.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Bodø kommune. (Grunneier (Johs. H. Jentoft, Kvalvåg).	25 000,-	SNO-midler og Bodø kommune	2012->	Fast tiltak med en viss tidsintervall, for eksempel hvert tredje år alt etter behov. Aktuelt å inngå avtale med grunneier.
	3	Klopplegging og/eller markforsterking av mye brukt stitrasè over Furumoen inn mot Erlingbu (utenom nasjonalparken).	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Bodø kommune, BOT og grunneiere	50 000,-	SNO-midler, Bodø kommune, dugnadsinnsats	2014	Forslag fra Bodø og omegn turistforen. (BOT). Må avklares med grunneier.
	1	Vedlikeholde stokkbru over Langvasselva/fra Rundtjønna. Ødelagt av isgang vinteren 2008.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Bodømarkas venner og grunneier.	40 000,- (arbeid, materialkost. + helikoptertransport av materialer)	SNO-midler + dugnadsinnsats fra Bodømarkas venner. SNO-midler kr 20 000,- tildelt i 2010.	2012	Eierskap til brua må avklares. Carl Boe, Bodømarkas venner/BOT kontaktes.

1	Planlegge hovedinnfallsport ved Vatnet (inkl. etablert p-plass + se på helhet for parkering og info i området fra Vatnet mot Heggmoen). Universell utforming sammen med fokuset på Barnas nasjonalpark skal legges til grunn for innfallsporten. Denne skal inneholde toalett/vedlager, informasjon, bål plass/sittegruppe og avfallshåndtering. Driftsdelen må også inngå i planlegginga. Mål om å sikre en viss felles profil for de tre hovedinnfallsportene(en i hver kommune), samtidig som deres egenart ut i fra geografi også bør framheves.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Bodø kommune (kommunen er grunneier) og NFK.	150 000,-	SNO-midler, NFK og Bodø kommune. Tildelt kr 75 000,- fra SNO til detaljplanlegging etter arkitektkonkurranse i 2011.	2011	Del av felles planlegging av hovedinnfallsporter i de tre kommunene. Kommunene gått inn med egenandel + midler fra SNO og NFK. Fauske kommune prosjektansvar arkitektkonk.
1	Etablere hovedinnfallsport ved Vatnet i tråd med planer nevnt over. Universell utforming.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Bodø kommune (kommunen er grunneier) og NFK.	1 500 000,-	Investeringsmidler (SNO-midler, Bodø kommune, NFK – andre midler?)	2012	
2	Utvide p-plass ved Heggmoen/ Stormyra med 5-6 plasser. NB! Avklaring med Forsvaret i fht skytefeltet.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Bodø kommune (kommunen er grunneier for p-plass) og NFK.	30 000,-	SNO-midler og Bodø kommune	2011	
1	Skilting og merking av sti (utenfor nasjonalparken) fra innfallsport Heggmoen til Heggmotind (vanskelig å finne stien/riktig sti).	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Bodø kommune	10 000,-	SNO-midler	2011	
2	Skilting og merking av sti til Sørfjorden (utenfor nasjonalparken) fra Heggmoen/ Stormyra + utbedring og vedlikehold av eksisterende klopper, stiger og bruer både utenfor og i nasjonalparken.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Bodø kommune og hytte-/grunneiere (kontakt: Roar Trondsen og Gudmund Andreassen, Tverlandet)	150 000,-	SNO-midler, Bodø kommune og noe dugnadsinnsats hytte-/grunneiere	2011-2012	Grunneiere må delta i detaljplanlegging i fht å finne optimal plassering ved utbedring og utvidelse av stiger og klopper.

	2	Utbedring av skiløypa fra Hopen/Vatnvatnet til Bodømarka/Erlingbu. En kort strekning av løypa (ca 300 m etter passering av veg til kvartsbruddet) er vanskelig å kjøre opp med snøskuter og forsere på ski. Strekningen ligger utenfor nasjonalparken men er viktig del av innfallsport vinterstid fra Vatnvatnet.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Bodø kommune, Tverlandet IL, Bodø og omegn turistforening (BOT) og grunneier (Hansen på Vatnet gård)	40 000,-	SNO-midler, Bodø kommune + dugnadsinnsats	2013	
	3	Utvide p-plass ved Vatnlia leirskole for allmennheten, 6-8 biler. Utfart vinter og sommer. Supplement til hovedinnfallsport ved Vatnet – kortere skitur inn i nasjonalparken.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Bodø kommune og Vatnlia leirskole (grunneier)	20 000,-	SNO-midler, Bodø kommune + Vatnlia leirskole	2014	

TEMA	PRI.	PRIORITERTE TILTAK (2010-2015)	ANSVAR OG ANDRE AKTØRER	KOSTNADS-OVERSLAG	AKTUELL FINANSIERNIG	FRIST	MERKNADER/VURDERING
INNFALLS PORTER SØRFOLD	1	Planlegge hovedinnfallspørt ved Røsvik gamle fergekai. Universell utforming skal legges til grunn for innfallsporten, som skal inneholde p-plasser, toalett, informasjon, sittegruppe og avfallshåndtering, samt ombordtigningsmulighet for båt. Driftsdelen må også inngå i planlegginga. Mål om å sikre en viss felles profil for de tre hovedinnfallsportene, samtidig som deres egenart ut i fra geografi også bør framheves. Kystkultur aktuelt tema for Røsvik. Sørfold kommune ansvar for omregulering og detaljplanlegging.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Sørfold kommune og NFK, samt båtforeninga.	150 000,-	SNO-midler, NFK og Sørfold kommune. Tildelt kr 75 000,- fra SNO til detaljplanlegging etter arkitektkonkurranse i 2011.	2011	Del av felles planlegging av hovedinnfallsporter i de tre kommunene. Kommunene gått inn med egenandel + midler fra SNO og NFK. Fauske kommune prosjektansvar arkitektkonk.
	1	Etablere hovedinnfallspørt ved Røsvik gamle fergekai i tråd med planer nevnt over. Universell utforming.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Sørfold kommune og NFK.	1 500 000,-	Investeringsmidler (SNO-midler, Sørfold kommune, NFK – andre midler?)	2012-2013	
	3	Utvide p-plass ved Storbakkan (kommunen er grunneier), skilte sti til Ånsvikfjellet og Kinesknubben.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Sørfold kommune og NFK.	50 000,-	SNO-midler, Sørfold kommune og NFK	2013	
	1	Skilte sti til Røsvikdalen fra sykehjemmet (kommunen er grunneier), via p-plass ved kirkegården.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Sørfold kommune og NFK.	5 000,-	SNO-midler	2011	
	1	Etablere flytebrygge i Sjukan. Gunneierne har regien, men aktuelt at forvaltningsmyndigheten bidrar med midler ved etablering da allmennheten skal kunne ha adgang til ilandstigning/ombordstigning.	Grunneierne i Sjukan i samarbeid med forvaltningsmyndighet	100 000,- (materialkostnad, frakt og arbeid)	SNO-midler (50 000,-), private midler og dugnadsinnsats fra grunneiere	2011	

TEMA	PRI.	PRIORITERTE TILTAK (2010-2015)	ANSVAR OG ANDRE AKTØRER	KOSTNADS-OVERSLAG	AKTUELL FINANSIERNIG	FRIST	MERKNADER/VURDERING
INNFALLS PORTER FAUSKE	1	Planlegge hovedinnfallspørt i Fridalen, Øvre Valnesfjord (eksisterende p-plass). Universell utforming sammen med fokuset på Barnas nasjonalpark skal legges til grunn for innfallsporten, som skal inneholde toalett/ vedlager, informasjon, sittegruppe/ bål plass og avfallshåndtering. Driftsdelen må også inngå i planlegginga. Mål om å sikre en viss felles profil for de tre hovedinnfallsportene, samtidig som deres egenart ut i fra geografi også bør framheves.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Fauske kommune, NFK, Statskog (grunneier p-plass) og Valnesfjord helsesportssenter (grunneier Fongenhytta).	400 000,-	SNO-midler tildelt 2010 (kr 350 000) + Fauske kommune (ansvar for planlegging av arkitektkonkurranse)	2010-2011	
	1	Etablere hovedinnfallspørt Fridal i tråd med planer nevnt over. Universell utforming.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Fauske kommune, NFK, Statskog (grunneier p-plass) og Valnesfjord helsesportssenter (grunneier Fongenhytta).	2 000 000,-	Investeringsmidler (SNO-midler, Fauske kommune, NFK – andre midler?)	2012-2013	
	1	Utvide p-plass i Hola, Øvre Valnesfjord på begge sider av brua (biler på nordsiden, øst for eksisterende vei) og snuplass for buss/p-plass på sørsiden, vest for eksisterende vei). Detaljplanlegge innfallsporten med bål plass/sittegruppe, informasjon og avfallshåndtering – plasseres ned mot Litjvatnet. Viktig å sette av plass til framtidig toalett i bakkant av parkeringen. Universell utforming.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Øvre Valnesfjord grunneierlag, Fauske kommune og Hola veiforening.	100 000,-	SNO-midler tildelt kr 75 000,- i 2011, Fauske kommune og NFK + egeninnsats grunneierlaget	2011	

	2	Etablere innfallsport i Hola med bål plass/sittegruppe, informasjon og avfallshåndtering – plasseres ned mot Litjvatnet. Universell utforming.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Øvre Valnesfjord grunneierlag, Fauske kommune og NFK.	200 000,-	SNO-midler, Fauske kommune og Nordland fylkeskommune (NFK)	2012-2013	
	1	Legge om sti fra p-plass i Hola (ut fra veien i svingen) og over myrområde til opp langs elva. Hensikten er å flytte ferdselen bort fra bebyggelse og innmark, inklusiv å legge om stien opp mot Nordskardet. Behov for klipping, evt steinlegging, over myra, skilting samt noe rydding både på myra og oppover lia til stien kommer innpå gammel sti + noe rydding av ny sti til Nordskardet (de fleste tiltakene gjøres utenom nasjonalparken). Universell utforming bør legges til grunn for klipping av sti over myra til elva.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Øvre Valnesfjord grunneierlag, Fauske kommune (inkl. stiprosjektet til FAUNA) og Nordland fylkeskommune.	150 000,-	SNO-midler, NFK, Fauske kommune (inkl. FAUNA) + dugnadsinnsats grunneierlaget. Tildelt kr 30 000,- fra SNO-midler i 2010 + 75 000,- i 2011, i tillegg noe midler fra NFK og FAUNA + egeninnsats	2011-2012	
	2	Bygge ny bru over Midtiskarelva i forbindelse med stien til Midtiskar.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Øvre Valnesfjord gr.eierlag, Fauske kommune og NFK.	100 000,-	SNO-midler, Fauske kommune og Nordland fylkeskommune (NFK)	2011	Grunneierlaget har innhentet tilbud fra Statskog på oppsett av bru (arbeids- og materialkostnader).
	1	Hola – årlig bidrag til vedlikehold av veg. Grusing og skraping. Gjøres av Hola veiforening.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Hola vegforening. Kontaktperson: Per Vasshaug, Bodø	15 000,-	SNO-midler	Første gang 2011 – deretter hvert år	Bidrag til vegforeningens arbeid med å holde vegen i kjørbar stand slik at også allmennheten kan benytte vegen.
	1	Utvide/gruse opp p-plass ved Bringslimark/Solstad + ordne med skilting av p-plass ved den kommunale veien. Avtale med grunneier må inngås.	Fauske kommune i samarbeid med grunneiere.	20 000,-	Fauske kommune + SNO-midler - kr 10 000,- tildelt i 2011.	2011	Spleis med Fauske kommune.

1	Skilte sti opp mot Singelhola for å unngå ferdsel over innmark/ved bebyggelsen. Noe rydding av gammel trasè for å unngå ferdsel over gammel innmark/via hytte.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Vestre Valnesfjord gr.eierlag. Kontaktperson Truls Bringslimark.	10 000,-	Tildelt kr 10 000,- fra SNO-midler i 2010	2010-2011	Midlene går til skilting + stirydding.
3	Etablere p-plass langs veien for utfart til Kvalhornet. Skilting av den mest brukte trasèen ut fra p-plass og inn på sti.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Fauske kommune, NFK, Statens vegvesen	50 000,-	SNO-midler, Fauske kommune og NFK	2014	
2	Vurdere grusing eller klopplegging av traktorveg fra Hola inn mot Sætervatnet til standard som tilsier at mennesker med nedsatt funksjonsevne kan ta seg fram, for eksempel ved bruk av tracks eller ved hjelp av ledsager. Valg av metode og nøyaktig lengde må avklares detaljert ut i fra vegens eksisterende standard og ellers tilpassing i terrenget, samt at permanente større inngrep skal unngås og verneverdier skal ivaretas, særlig karst.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Fauske kommune, Øvre Valnesfjord gr.eierlag, NFK og Valnesfjord helsesportssenter.	150 000,-	SNO-midler, Fauske kommune og NFK	2013-2014	
3	Markforsterke eller klopplegge blaute partier på stien fra Røsvik til Hola via Sætervatn.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Fauske kommune, Øvre Valnesfjord gr.eierlag, NFK og Valnesfjord helsesportssenter.	75 000,-	SNO-midler	2015	
2	Vurdere grusing eller klopplegging "stullveien" inn mot Halsvatn. Tilretteleggingen skal ta utgangspunkt i universell utforming, men skal også samtidig ta hensyn til verneverdier i området, særlig våtmarksfugl. Avveiningen må gjøres konkret ved planlegging og gjennomføring av tiltaket. Permanente større inngrep skal unngås.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Fauske kommune, Øvre Valnesfjord gr.eierlag, NFK, Valnesfjord helsesportssenter og grunneier (staten og privat).	100 000,-	SNO-midler, Fauske kommune og NFK	2013	

	1	<p>Utredningsarbeid for å avklare muligheten for ulike former for tilrettelegging (klopplegging, gapahuk, kanobrygge etc.) for barn og unge med funksjonsnedsettelse i området Hømmervatn og søndre del av Halsvatn, inkl. Stullveien. Gjennomføres som eget prosjekt med nøye vurderinger av verneverdier kontra tilgjengelighet.</p> <p>Evt. gjennomføring av tiltak må komme etterpå som del av et større hovedprosjekt på tilrettelegging i området Øvre Valnsfjord.</p>	<p>Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Fauske kommune, Øvre Valnesfjord gr.eierlag, NFK, Valnesfjord helsesportssenter og grunneier (Staten/ Statskog SF).</p>	100 000,-	SNO-midler tildelt i 2011	2011	
	3	<p>Vurdere å anlegge bål plass et stykke fra Singelhola, men langs stien som fører til hola. Som del av spesiell tilrettelegging for barn og unge.</p>	<p>Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Fauske kommune og Vestre Valnesfjord grunneierlag</p>	15 000,-	SNO-midler	2013	Se an i sammenheng med oppsett av infoplakat om nasjonalparken og ferdsel i grotter.

TEMA	PRI.	PRIORITERTE TILTAK (2010-2015)	ANSVAR OG ANDRE AKTØRER	KOSTNADS-OVERSLAG	AKTUELL FINANSIERNIG	FRIST	MERKNADER/VURDERING
I N F O R M A S J O N	1	<p>Informasjon ved de tre hovedinnfallsportene; Røsvik, Fridal, Vatnet.</p> <p>Informasjon/presentasjon skal ha universell utforming. Fokus på Barnas nasjonalpark skal være et hovedtema ved utforming av informasjon om nasjonalparken, verneforskrifter og retningslinjer for ferdsel. Bruk av ekstern kompetanse (pedagogisk/ tekst og grafisk og teknologisk).</p> <p>Vurdere muligheter for teknologiske hjelpemidler jf. eget delprosjekt under VHSS pilotprosjekt "Tilrettelegging for funksjonshemmede".</p>	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med kommunene m. fl.	300 000,-	SNO-midler, NFK, kommunene	2012	Må sees i sammenheng med prosjekter på planlegging av hovedinnfallsportene som skal ta for seg bl.a. plassering/ oppheng av informasjon.
	1	<p>Sette opp informasjonsplakat ved alle mindre innfallspor, til sammen 18 steder; Tverrbakken/Ryevatn, Tårnvik, Øyjorda, Kjerringøy (evt. Ramsarsenter), Festvåg, Finnkonakken 2 steder, Skau, Heia, Erlingbu, Vatnlia, lysløypa i Hopen, Heggmoen, Kvalhornet, Bringslimark, Hola, Røsvik 2 steder. Universell utforming skal vurderes i fht utforming av informasjon og plassering/ oppheng. Sees i sammenheng med utvikling av informasjon ved hovedinnfallsportene. Barn og unge målgruppe.</p>	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med kommunene og grunneiere.	300 000,-	SNO-midler (kr 10 000,- i 2010, brukt til oppsett av tre stk plakater med midlertidig plassering ved hovedinnfallspor)	2012-2014	
	2	<p>Utarbeide egne informasjonsplakater om reindrifta i nasjonalparken. Bør plasseres på alle hovedinnfallspor samt enkelte andre utvalgte mindre innfallspor.</p>	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med NFK, kommunene, reinbeitedistriktet og Sametinget	30 000,-	SNO-midler og NFK	2012	

	2	Egen informasjonsplakat om grotter og "grottevett" ved innfallsportene Hola, Bringsli og Fridal. Informasjonen som lages bør også kunne benyttes på nettsiden.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med NFK og Norsk grotteforbund	15 000,-	SNO-midler	2012	
	2	Legge info om ferdsel i grotter/grottevett på nettsiden www.barnasnasjonalpark.no	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Norsk grotteforbund	-	-	2011	
	1	Utarbeide nasjonalparkbrosjyre etter standard mal fra DN. Revisjon når ny forvaltningsordning er på plass høsten 2010. Ved revidering skal det tas inn punkt som går på å påpeke hensynsfull ferdsel overfor rein, særlig i kavlingstida.	DN i samarbeid med forvaltningsmyndighet	-	-	Gjennomført 2010.	Revisjon nødvendig vinteren 2011 pga. ny forvaltningsordning og etablering av oppsyn.
	2	Egen brosjyre for Barnas nasjonalpark. Bruk av ekstern kompetanse (pedagogisk/ tekst og grafisk).	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Nordland nasjonalparksenter, Salten friluftsråd, Bodø naturskole, Røsvik skole og Valnesfjord helsesportssenter.	50 000,-	SNO-midler og NFK	2013	Universell utforming er et viktig kriterium.
	1	Etablering og oppbygging av egen nettside for Barnas nasjonalpark – inkl. publiseringsløsning og design av sidene. (Domenenavnet www.barnasnasjonalpark.no overføres fra Direktoratet for naturforvaltning til Nordland nasjonalparksenter.) Avtale om drifting av sidene, bruk av grafisk profil og bruk av domenet inngås mellom Midtre Nordland nasjonalparkstyre og Nordland nasjonalparksenter i løpet av 2011.	Nordland nasjonalparksenter i samarbeid med forvaltningsmyndighet, NFK, Salten friluftsråd, Bodø naturskole, Røsvik skole og Valnesfjord helsesportssenter	240 000,-	SNO-midler tildelt til sammen kr 200 000,- i 2010. Nordland fylkeskommune og Nordland nasjonalparksenter.	2010-2011	Publiseringsløsning og design er fullført. Per august 2011 mangler det en del på innhold før publisering på nett.

1	Produksjon av innhold i nettsiden www.barnasnasjonalpark.no . Bl.a. med vekt på opplegg for bruk i skolesammenheng.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med Nordland nasjonalparksenter, NFK og Sametinget (kulturminnemyndighet er), Salten friluftsråd, Bodø naturskole, Røsvik skole, Valnesfjord helsesportssenter og.	200 000,-	SNO-midler og NFK + evt. egeninnsats fra de ulike organisasjonene	2012	
2	Turkart for Barnas nasjonalpark	Salten friluftsråd i samarbeid med forvaltningsmyndighet/ Fylkesmannen og NFK	-	SNO-midler tildelt 2009 + midler fra NFK samt Salten friluftsråd.	Gjennomført 2010	
2	Utarbeide informasjonsbrosjyre om kulturhistorie i Sjunkehatten nasjonalpark og områdene rundt. (Inkl. innholdsproduksjon og opptrykking).	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med NFK, Sametinget og kommunene.	150 000,-	NFK, Sametinget, kommunene	2013	
3	Utarbeide skiltplan for skilting av innfallsporter fra hovedveiene. Statens vegvesen ansvarlig for skilting av nasjonalparker fra hovedveinettet.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid med kommunene og Statens vegvesen region nord.	-	Statens vegvesen	2014-2015	Innfallsporene må være etablert og 100 % på plass før skilting gjennomføres.

TEMA	PRI.	PRIORITERTE TILTAK (2010-2015)	ANSVAR OG ANDRE AKTØRER	KOSTNADS-OVERSLAG	AKTUELL FINANSIERNIG	FRIST	MERKNADER/VURDERING
BIO-LOGISK MANGFOLD og KULTUR-MINNER	1	Vurdere effekt av etablerte tilretteleggingstiltak langs Hømmervatn (på vest- og nordsida) og langs Sætervatnets vestsida samt sti over Breidelva + effekt av evt økning i ferdsl i forhold til hekkende våtmarksfugl (særlig storlom). Bruk av ekstern kompetanse (økologi; ferdsl – forstyrrelse).	Forvaltningsmyndighet. Grunneier er Statskog SF, eier av eksisterende tilretteleggingstiltak er Øvre Valnesfjord grunneierlag (inkl. VHSS)	60 000,-	SNO-midler tildelt i 2011	2011	Sees i sammenheng med vurdering av tilrettelegging for barn og unge med funksjonsnedsettelse (omtalt under innfallsporter Fauske)
	2	Utarbeide helhetlig plan for fremmede treslag i nasjonalparken og evt. uttak av plantefelt. Bruk av ekstern kompetanse (skogfaglig)	Forvaltningsmyndighet i samarbeid kommunene og grunneierne	50 000,-	SNO-midler	2013	
	3	Supplerende kartlegging av eventuelle kulturlandskapsverdier i nasjonalparken med vekt på Sjunkfjorden.	Forvaltningsmyndighet	70 000,-	Forvaltningsmidler	2014	
	3	Vurdere skjøtsel av gammel innmark/slåttemark innerst i Sjunkfjorden	Forvaltningsmyndighet i samarbeid grunneierne	?	SNO-midler, SMIL-midler, NFK	2015	Gjennomføres kun dersom ønskelig fra grunneiernes side. Uavklart foreløpig.
	3	Supplerende kartlegging av kulturminner i nasjonalparken. Tiltaksplan aktuelt.	Forvaltningsmyndighet i samarbeid NFK og Sametinget	100 000,-	Forvaltningsmidler, NFK og Sametinget	2012	

Vedlegg 4

Bevaringsmål for Sjunkehatten nasjonalpark/Dávga suoddjimpárkka med tilhørende overvåkingsprogram inkl. metodikk, tilstandsvurdering og oppstilling av aktuelle tiltak jf. Del 3 i Forvaltningsplan for Sjunkehatten nasjonalpark

Tabell 2: Bevaringsmål for intakte økosystem (naturtyper)

Tilstandsvariabel	Bevaringsmål	Metode	Tilstandsklasse	Aktuelle tiltak
Økosystemets artssammensetning (og variasjon i naturtyper) - trofisk struktur	Ytre påvirkning skal ikke være så stor at det medfører ubalanse mellom ulike trofiske nivå innenfor nasjonalparken	Overvåking av naturlige populasjoner (spesialobjekter, NiN, BD7) SNO ansvarlig. Feltmetodikk må avklares	<u>God:</u> Ytre påvirkning er ikke større enn at de trofiske nivå i økosystemet er i balanse <u>Middels:</u> Ytre påvirkning er blitt liten, og økosystemet er på vei mot trofisk balanse <u>Dårlig:</u> Ytre påvirkning er stor, økosystemet er på vei mot trofisk ubalanse eller er i sterk ubalanse Presiseres nærmere jf. metode	Regulere påvirkning Dispensasjonspraksis jf. retningslinjer i forvaltningsplanen

Tabell 3: Bevaringsmål funksjonsområder for våtmarksfugl

Tilstandsvariabel	Bevaringsmål	Metode	Tilstands-klasse	Aktuelle tiltak
Funksjonsområder - hekkeområder for våtmarksfugl				
Areal/arealbruk	Bevare området kvaliteter som hekke- og rasteområde for våtmarksfugler. Naturlig tilhørende arter skal bevares med levedyktige bestander. Antallet hekkende storlom skal opprettholdes på tilnærmet samme nivå som på vernetidspunkt et – dvs 4-5 hekkinger per år i hele nasjonalparken	Systematisk registrering av hekking og forekomsten av utvalgte indikatorarter: storlom og smålom. Registering gjøres fra faste punkter vha teleskop, tre tidspunkt per sesong. SNO gjennomfører hvert år de første 5 år, deretter hvert 3. år	<u>God:</u> forekomst/antall ynglende par av storlom = 5 for hele nasjonalparken (Hømmervatn, Halsvatn, Sætervatn, Færøyvatn, Store Svartvatn) <u>Middels:</u> forekomst/antall ynglende par av storlom er økende og på vei mot måltallet på 5 <u>Dårlig:</u> forekomst/antall ynglende par av storlom er synkende og på vei fra definert måltall 5	Systematiske fugleregistreringer minimum hvert 5-10. år (tidsintervall definert av økonomi) Unngå fysiske inngrep i nærheten av hekkeplassene samt kanalisere eventuell ferdsel vekk fra lokalitetene
Ikke-motorisert ferdsel	Forstyrrende ikke-motorisert ferdsel i hekketiden skal unngås i størst mulig grad	Oppsyn Registrering av ferdsel i våtmarksområdene i sårbare perioder (midten av mars til slutten av juli). Ferdsestellere ved innfallsportene suppleres av observasjon fra SNO (og eventuelt sjølregistreringskasser på spesifiserte steder.)	<u>God:</u> Ikke-motorisert ferdsel innenfor viktige våtmarksarealer i hekkesesongen forekommer i liten grad <u>Middels:</u> Omfanget av ferdsel er på samme nivå til svakt økende i fht. omfanget ved vernetidspunktet <u>Dårlig:</u> Omfanget av ferdsel i hekkesesongen har økt i omfang	Restriktiv dispensasjonspraksis for organisert ferdsel som kan ha en uheldig påvirkning på hekkesuksess Informasjon om hvordan man kan vise hensynsfull ferdsel Vurdere behov for å regulere ferdsel til fots, for eksempel ved ferdselsforbud i utvalgt periode

Tabell 4: Bevaringsmål funksjonsområder for rovfugl

Tilstandsvariabel	Bevaringsmål	Metode	Tilstands-klasse	Aktuelle tiltak
Funksjonsområder - hekke- og jaktområder for rovfugl				
Areal/arealbruk	<p>Bevare kjente tradisjonelle hekkeplasser for rovfugl (særlig fjellvåk og kongeørn)</p> <p>Bevare det naturlige mangfoldet i naturtyper/ mosaikken i landskapet for å sikre jaktområder til rovfuglarter som er avhengig av å jakte i kantsoner/ halvåpne områder, f.eks kongeørn som prefererer overgangen skog/fjell</p>	Overvåking av artenes faktiske bruk av hekke-lokalitetene. SNO hvert år. Feltmetodikk må avklares.	<p><u>God:</u> Alle hekkeområdene er i bruk, forutsatt at næringssituasjonen i landskapet tilsier grunnlag for hekking</p> <p><u>Middels:</u> 50 % av hekkelokalitetene er i bruk</p> <p><u>Dårlig:</u> under 30 % av hekkelokalitetene er i bruk</p>	Kontinuerlig registrering av aktuelle arters faktiske bruk av hekkelokalitetene, spesielt hekkestatus for utvalgte arter som fjellvåk og kongeørn
Ikke-motorisert ferdsel	Forstyrrende ikke-motorisert ferdsel i og ved hekkeområdene skal unngås i sårbare perioder av året	Oppsyn Registrering av ferdsel (Ferdsestøttere). Suppleres av sjølregistreringskasser på spesifiserte steder hvert 3. år). Gjennomføres av SNO	<p><u>God:</u> Ikke-motorisert ferdsel i og ved hekkeområdene i sårbare perioder av året forekommer ikke eller i liten grad</p> <p><u>Middels:</u> Omfanget av ferdsel er på samme nivå som på vernetidspunktet</p> <p><u>Dårlig:</u> Omfanget av slik ferdsel i sårbare perioder har økt i omfang</p>	<p>Løpende vurdering mht å skulle innføre ferdselsforbud i sårbare tidsperioder. Ikke tillate organisert ferdsel inn i hekkeområdene i sårbare perioder</p> <p>Informasjon om hvordan man kan vise hensynsfull ferdsel</p>

Tabell 5: Bevaringsmål for landskap og urørt natur

Tilstands-variabel	Bevaringsmål	Metode	Tilstands-klasse	Aktuelle tiltak
INON-status	Områdets INON-status skal holdes på samme nivå som ved etablering av nasjonalparken	Bruke kjent metodikk/metodikk fra INON-basen og eksisterende kartgrunnlag. Registrere alle tekniske inngrep. Forvaltningsmyndigheten hvert 5. år Følge opp dispensasjoner som gis for bygging/andre fysiske inngrep som vil kunne ha påvirkning på INON-status. SNO fortløpende	<u>Middels til god:</u> ved etablering av verneomr. En endring i INON-status i negativ retning vil flytte tilstandsklassen til dårlig	Fjerne evt. tekniske anlegg som ikke er i bruk. Vurdere om dispensasjonsbehandlingen er tilstrekkelig restriktiv. Sørge for at verdiene i nasjonalparken blir hensyntatt ved beslutning om større inngrepssaker i nasjonalparkens nærområder som kan påvirke INON-statusen i nasjonalparken.
Fremmede gjenstander - løse	Alle båter i opplag skal ha tillatelse til dette	Kontroll - SNO foretar feltregistreringer hvert 5. år	<u>God:</u> alle båter har tillatelse til opplag og ligger samlet så langt mulig	Fjerne evt. båter som ikke har tillatelser eller kjent eier
Fremmede gjenstander – faste (gjenstander som kan defineres som punkt i terrenget)	Størrelsen på eksisterende hytter og fritidshus skal ikke øke med mer enn 20 % av BYA (innenfor maks arealgrense for hver hytte på 80 m ²), jf. retningslinjer i forvaltningsplanen. Sjunkfjorden er unntatt	Registrering og flyfototolkning/fjernanalyse. Forvaltningsmyndigheten foretar analyser hvert 10. år, inklusiv summering av gitte tillatelser		Kartlegge og fotografere alle byggverk i nasjonal-parken. God dialog med kommunene omkring retningslinjer for tilbygg/utvidelser

Tabell 6: Bevaringsmål for karstlandskap og grotter

Tilstands-variabel	Bevaringsmål	Metode	Tilstands-klasse	Aktuelle tiltak
Ikkemotorisert ferdsel	Med unntak for Kjøttkjerstihola og Singelhola skal grottene fremstå som upåvirket av menneskelig ferdsel	Spor i og rundt grotte-innganger registreres hvert år. Registreringen skjer i 4 utvalgte grotter. SNO ansvarlig for registrering og rapportering hvert år	<u>God:</u> Ingen synlige spor <u>Middels:</u> ikke økning i spor <u>Dårlig:</u> Økning i spor etter ferdsel	Dersom endring i tilstand bør tiltak som ytterligere kanalisering av ferdsel og mer infoarbeid vurderes. Eventuelle skriblerier/ tagging på vegger registreres
Motorisert og ikkemotorisert ferdsel	Overflatekarsten skal få utvikle seg fritt uten menneskelig påvirkning	5 utvalgte 50x50 m ruter langs "skulderbeltet" i Øvre Valnesfjord undersøkes for slitasje (knekte strukturer, riper, forsøpling etc). Gjøres av SNO hvert 2. år	<u>God:</u> Ingen synlige spor <u>Middels:</u> ikke økning i spor <u>Dårlig:</u> Økning i spor etter ferdsel	Spor etter slitasje registreres. Ved endringer eller uheldig utvikling kan kanalisering og informasjon være aktuelle tiltak

Tabell 7: Bevaringsmål for kulturminner

Tilstandsvariabel	Bevaringsmål	Metode	Tilstandsklasse	Aktuelle tiltak
Fysiske inngrep og slitasje	Bevare kjente automatisk freda samiske og norske kulturminner intakte	Overvåking/kontroll SNO - systematisk overvåking hvert 5. år Forvaltningsmyndigheten - bruk av nasjonale databaser, hvert 5. år	<u>God:</u> ingen fysisk påvirkning <u>Middels:</u> noe fysisk påvirkning uten at kulturminnet tar varig skade <u>Dårlig:</u> fysisk påvirkning i form av inngrep eller slitasje som fører til ødeleggelse av kulturminner	Informasjon Omlegging av stier dersom ferdsel fører til slitasje på freda kulturminner. Omlegging av trasèer for motorisert ferdsel dersom ferdsel fører til slitasje på freda kulturminner.
Løse gjenstander/søppel	Bevare kjente automatisk freda samiske og norske kulturminner fri for søppel og avfall som ikke naturlig er en del av kulturminnet	Jevnlig kontroll av SNO	<u>God:</u> ingen registrering av søppel og avfall <u>Middels:</u> spredt registrering av søppel og avfall ved/på kulturminnene	Informasjon Opprydding ved behov

Tabell 8: Bevaringsmål for friluftsliv

Variabel	Mål for forvaltningen	Metode for registrering av måloppnåelse	Tilstands-klasse	Aktuelle tiltak
Hovedinnfallsporter *	<p>Bruken skal økes i disse områdene samtidig som kanalisering skal sørge for at det ikke oppstår konflikt med verneverdier (særlig våtmarksfugl og kulturminner) eller andre viktige verdier som det samiske naturgrunnlaget.</p> <p>Videre vil kanalisering også bidra til å hindre konflikter mot andre brukerinteresser som reindrift, sauenæring og fritidsbebyggelse.</p>	<p>Ferdseleksregistrering med tellere ved hovedsti til de tre aktuelle områdene. Oppsynet setter ut tellere før gjennomføring av tilretteleggingstiltak og laster ned data jevnlig. Rapporterting hvert år, med nærmere analyse etter fem år (etter at tilrettelegging er fullført). Aktuelt med samarbeid med for eksempel NINA om analysering av data.</p>	<p>BRUK <u>God:</u> Svakt økende bruk</p> <p><u>Middels:</u> Bruk som før</p> <p><u>Dårlig:</u> Bruk i tilbakegang</p>	<p>Oppgradering av innfallsport og tilrettelegging inn mot de aktuelle områdene/ kanalisering: utvidelse av p-plasser, søppelhåndtering, toalett, etablering av raste-/bålplasser, kloppegging, forsterking og vedlikehold av bruer, markforsterking, retningskiltning fra innfallsport/p-plass og ved stikryss. Informasjon ved innfallsportene + aktiv bruk av egen nettside: www.barnasnasjonalpark.no.</p>
Hovedinnfallsporter*	<p>Unngå at påvirkning fra motorisert og ikkemotorisert ferdsel, samt andre påvirkningsfaktorer fører til sår, skader og endringer i terrenget som minsker framkommeligheten og går ut over naturopplevelsen</p>	<p>Kvalitativ undersøkelse blant brukere hvert 6. år. Intervju for å avdekke evt. reduserte friluftslivskvaliteter; framkommelighet og naturopplevelse.</p> <p>Registrering av endringer i terrenget ved hjelp av flyfoto – intervall vil avhenge av tidspunkt for omløpsfoto fra Statens kartverk, ca hvert 10. år.</p>	<p><u>God:</u> Ingen synlige sår, skader eller endringer i terrenget. Framkommeligheten er god eller ikke påvirket og naturopplevelsen er positiv.</p> <p><u>Middels:</u> Få eller ingen synlige sår, skader eller endringer i terrenget. Framkommelighet og naturopplevelse påvirkes i svært liten grad.</p> <p><u>Dårlig:</u> Synlige sår, skader og endringer i terrenget som fører til nedsatt framkommelighet og at naturopplevelsen påvirkes negativt.</p>	<p>Samme som i rubrikken over.</p>

forts. Variabel	Bevaringsmål	Metode for registrering av måloppnåelse	Tilstands-klasse	Aktuelle tiltak
Tilgjengelighet for alle	Tilretteleggingen inn i nasjonalparken i Øvre Valnesfjord skal så langt mulig gi økt tilgjengelighet og utføres med universell utforming men balansert mot kravet om minst mulig inngrep i landskap og naturmiljø.	Samme som for hovedinnfallsporter, da tilretteleggingen i svært stor grad vil gå ut herfra. Vurdere metodikken "Visitor Monitoring".	<u>God:</u> Tilgjengeligheten er god, tilretteleggingen er tilpasset landskap og verneverdier, og har en kanalisierende effekt. <u>Middels:</u> Stier og tilretteleggingstiltak gir i liten grad økt tilgjengelighet, er bare delvis tilpasset miljøet og har delvis en kanalisierende effekt. <u>Dårlig:</u> Tilgjengeligheten er dårlig, tiltakene er lite tilpasset brukere og miljø, kanalisering fungerer ikke.	Oppgradering av tilretteleggingstiltakene i områder dette er mulig med hensyn til å unngå å komme i konflikt med verneverdier
Områder med viktige opplevelseskvaliteter **	Bevare opplevelseskvaliteten	Kvalitativ undersøkelse – bruk av kommunenes revidering av friluftskartleggingen etter DN-håndbok 25 som skal gjennomføres hvert 4. år. Forvaltningsmyndigheten går gjennom kommunenes materiale.	<u>God:</u> Når de ulike områdene oppnår høyere verdisetting enn før vernetidspunktet. <u>Middels:</u> Når de ulike områdene scorer likt eller noe lavere på verdisettingen enn før vernetidspunktet <u>Dårlig:</u> Når de ulike områdene skårer lavere enn før vernetidspunktet.	Informasjon, evt. enkle tilretteleggingstiltak for å unngå slitasjeskader, i form av sår og skader i terrenget, som kan forringe opplevelseskvaliteten

* Fridal-Sætervatnet, Vatnvatn/Heggmoen-Sørfjorden og Røsvik-Knubben + Røsvik-Sjunkfjorden er viktige utfartsområder som er rangert som svært viktige etter DNS kartleggingsmetodikk for friluftsområder, DN-håndbok 25 – 2004, jf. kartlegging av friluftsliv i Sjunkan-Misten i forbindelse med verneplanarbeidet.

** Finnkonnakken, Festvåg, Heggmotinden, Steigtind, Rundvatn-Erlingbu, Skautuva, Sørfjordvassdraget, Mistfjorden-Sørfjorden, Fridalen, Kvalhornet/Kistrandfjellene, Færøyvalen, Vassvikheian og Sjunkfjorden er områder med svært viktige opplevelseskvaliteter jf. DNS kartleggingsmetodikk for friluftsområder, DN-håndbok 25 – 2004, jf. kartlegging av friluftsliv i Sjunkan-Misten i forbindelse med verneplanarbeidet.

forts. Variabel	Bevaringsmål	Metode for registrering av måloppnåelse	Tilstands-klasse
Informasjon	<p>Sikre god tilgang til naturinformasjon for barn og unge. Egen nettside med informasjon om nasjonalparken, både fakta- og friluftslivsinformasjon. I tillegg informasjon om den tradisjonelle bruken av området, inkludert den samiske bruken og reindriften. Målgruppe både fritid og skolebruk.</p> <p>Universell utforming er et mål så langt mulig innenfor tilgjengelige ressurser og tekniske løsninger.</p>	<p>Registrere treff på nettsiden, føre statistikk fra år til år. Eventuelt supplere med spørreundersøkelse i skolene i regionen.</p>	<p><u>God:</u> Når nettsiden når fram til målgruppen, det er god bredde i innholdet, er oppdatert og lenker og løsninger fungerer.</p> <p><u>Middels:</u> Når deler av målgruppen nås, nettsiden har de viktigste elementene en forventer å finne, er oppdatert og lenker fungerer.</p> <p><u>Dårlig:</u> Når det er få treff og nettsiden har mangler både på innhold og funksjonalitet.</p>
Informasjon	<p>Det skal være informasjonspunkter (f.eks. plakater) om nasjonalparken og naturverdiene på samtlige innfallsporter. I tillegg skal det også være informasjon om reindriften i området på utvalgte innfallsporter. Informasjonen skal være tilgjengelig for alle og særlig utformet for barn og unge som målgruppe.</p> <p>Jevnlig vedlikehold viktig.</p>	<p>Oppsynet befarer informasjonspunktene årlig og sørger for rapport på mangler.</p>	<p><u>God:</u> Når alle informasjonspunkter er etablert i tråd med målsettingen.</p> <p><u>Middels:</u> Når hovedinnfallsportene har fått etablert sine informasjonspunkter.</p> <p><u>Dårlig:</u> Når det er mangel på informasjonspunkter i tråd med målsettingen ved alle innfallsporter.</p>

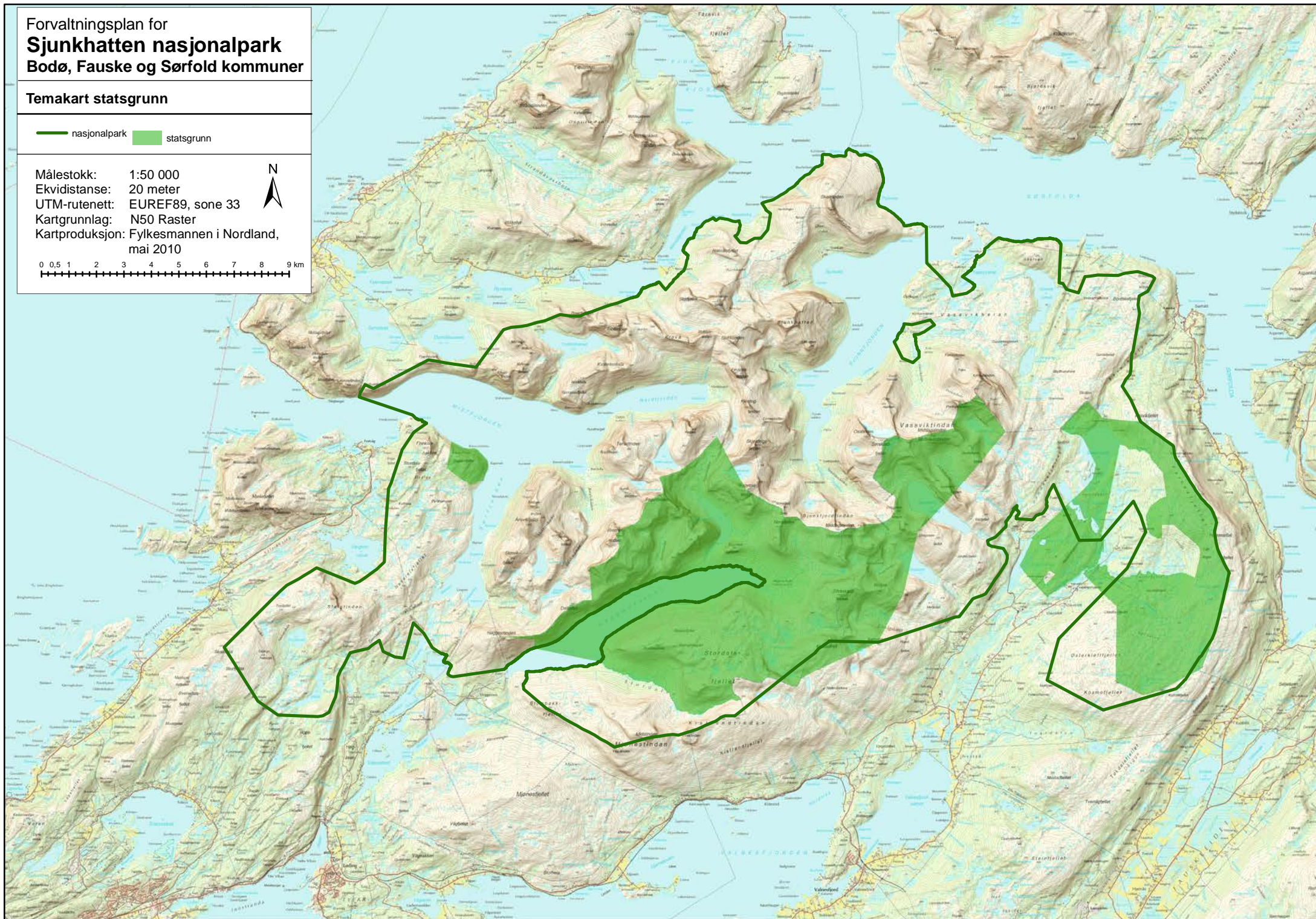
Forvaltningsplan for
Sjunkhatten nasjonalpark
Bodø, Fauske og Sørfold kommuner

Temakart statsgrunn

— nasjonalpark   ■ statsgrunn

Målestokk: 1:50 000
Ekvidistanse: 20 meter
UTM-rutenett: EUREF89, sone 33
Kartgrunnlag: N50 Raster
Kartproduksjon: Fylkesmannen i Nordland, mai 2010

0 0,5 1 2 3 4 5 6 7 8 9 km

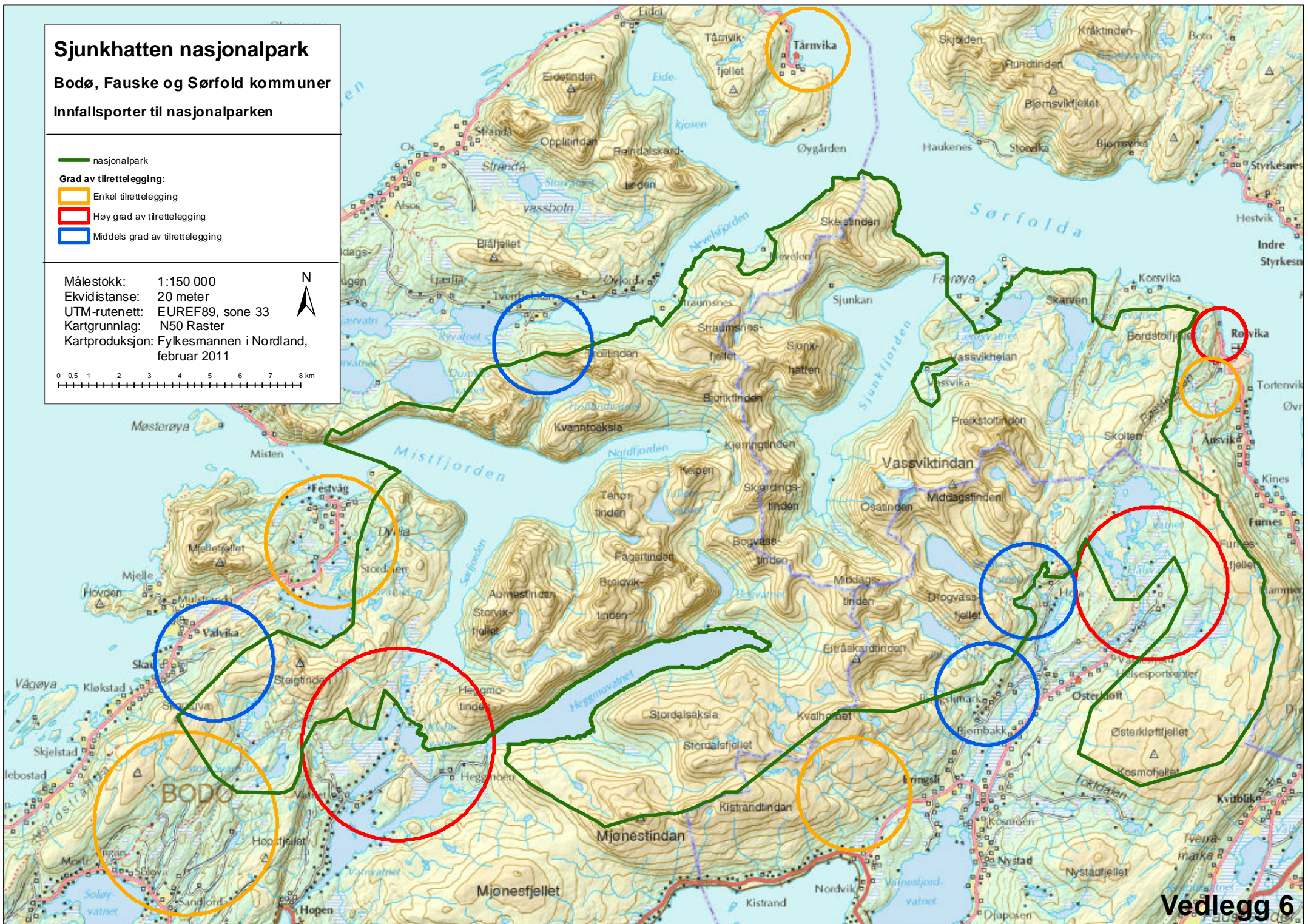
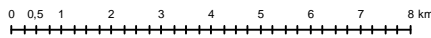
Sjunkhatten nasjonalpark

Bodø, Fauske og Sørfold kommuner

Innfallsporter til nasjonalparken

- nasjonalpark
- Grad av tilrettelegging:
  - Enkel tilrettelegging
  - Høy grad av tilrettelegging
  - Middels grad av tilrettelegging

Målestokk: 1:150 000
Ekvidistanse: 20 meter
UTM-rutenett: EUREF89, sone 33
Kartgrunnlag: N50 Raster
Kartproduksjon: Fylkesmannen i Nordland, februar 2011

Sjunkhatten nasjonalpark

Kartet viser verdifulle naturområder
- samlet naturverdi biologisk mangfold, vilt og geologi

- nasjonalpark
- grotter og karst
- viktige kvartærgeologiske formasjoner
- viktige naturtypeområder
- viktige viltområder
- Viktige våtmarksområder

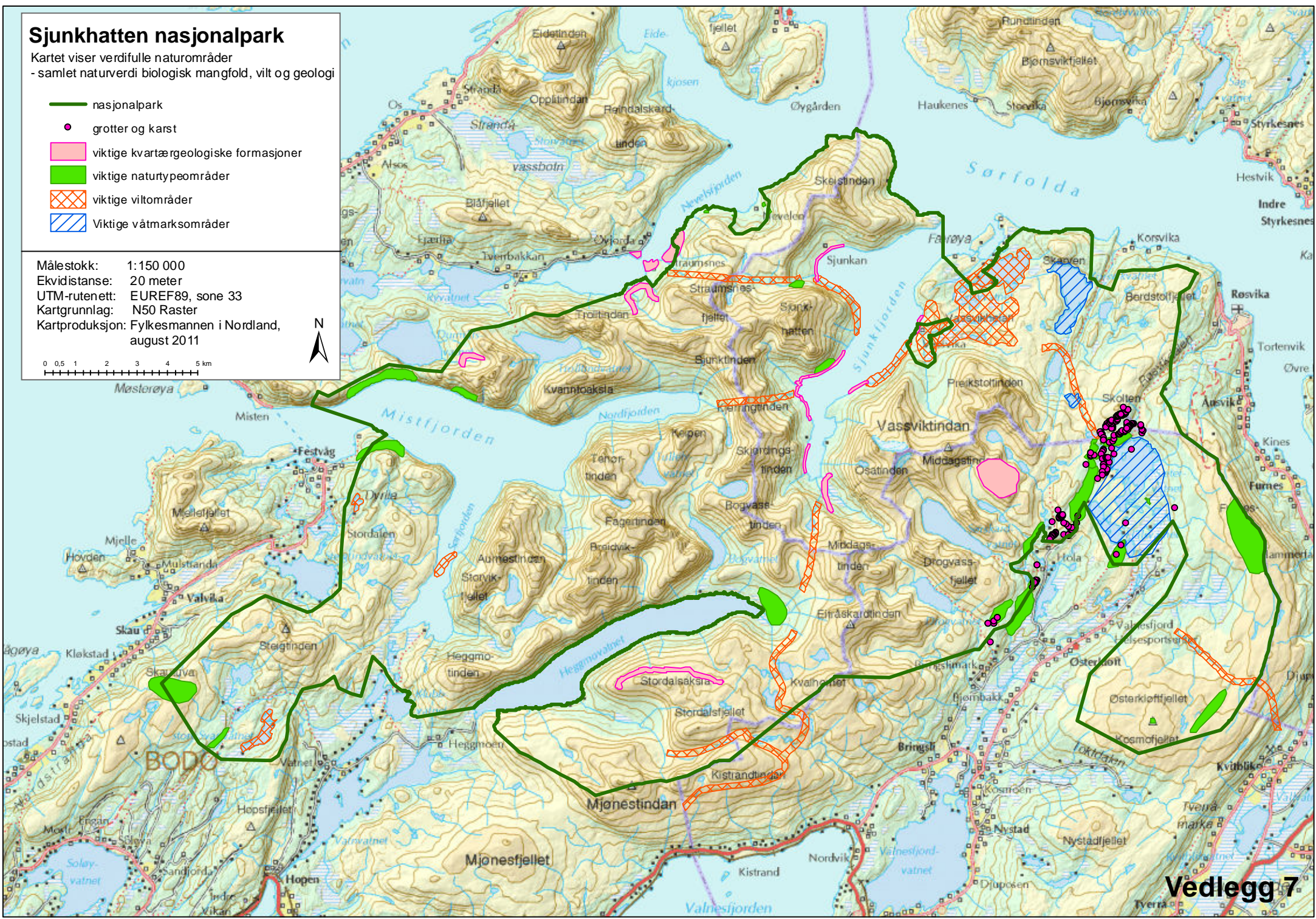
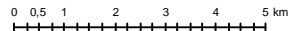
Målestokk: 1:150 000

Ekvidistanse: 20 meter

UTM-rutenett: EUREF89, sone 33

Kartgrunnlag: N50 Raster

Kartproduksjon: Fylkesmannen i Nordland, august 2011

Sjunkhatten nasjonalpark

Kartet viser områder der vedhogst bør unngås av hensyn til verdifulle naturtyper i skog (gml. skog og/el. kalkrik skog)

- verdifulle naturtyper i skog, jf. kartlegging
- veme grense

Målestokk: 1:150 000

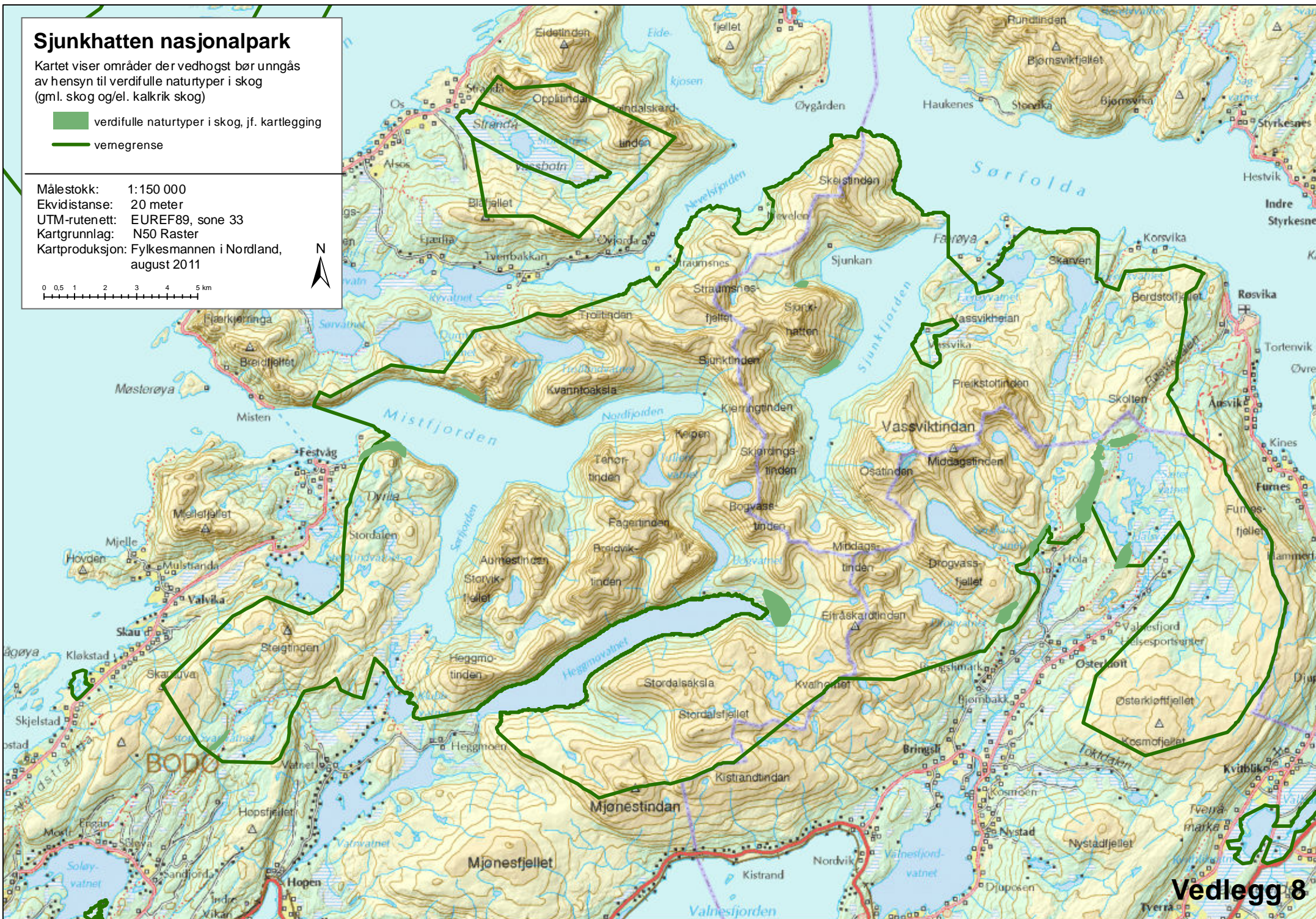
Ekvidistanse: 20 meter

UTM-rutenett: EUREF89, sone 33

Kartgrunnlag: N50 Raster

Kartproduksjon: Fylkesmannen i Nordland, august 2011

0 0.5 1 2 3 4 5 km

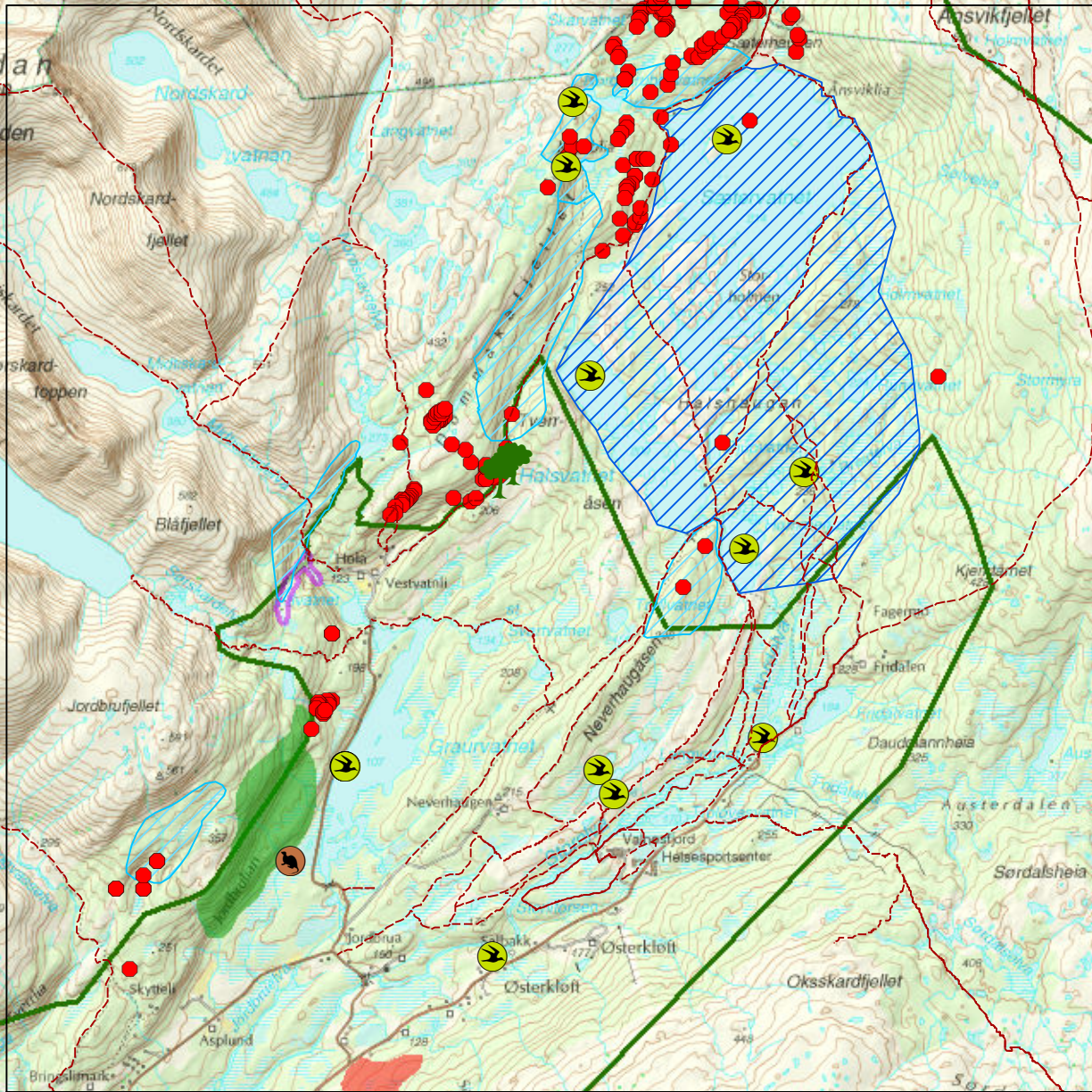
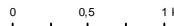
Sjunkhatten nasjonalpark

Delområde Øvre Valnesfjord

Fauske og Sørfold kommuner

Rødlistarter	Prioriterte naturtyper
Elvemusling	A - Svært viktig
Fisk	B - Viktig
Fugl	Viktig viltområder
Pattedyr	Svært viktig viltområder
Planter	Viktig bekkeløft
	Karst og grotter
	nasjonalpark
	Turstier

Målestokk: 1:50 000
 Ekvidistanse: 20 meter
 UTM-rutenett: EUREF89, sone 33
 Kartgrunnlag: N50 Raster
 Kartproduksjon: Fylkesmannen i Nordland, juli 2010

Sjunkhatten nasjonalpark

Delområde Øvre Valnesfjord

Fauske og Sørfold kommuner

— nasjonalpark

Skiløyper

— Prepareres hele sesongen med løypemaskin

— Prepareres hele sesongen med snøsukter

- - - Prepareres i forbindelse med Valnesfjord rundt

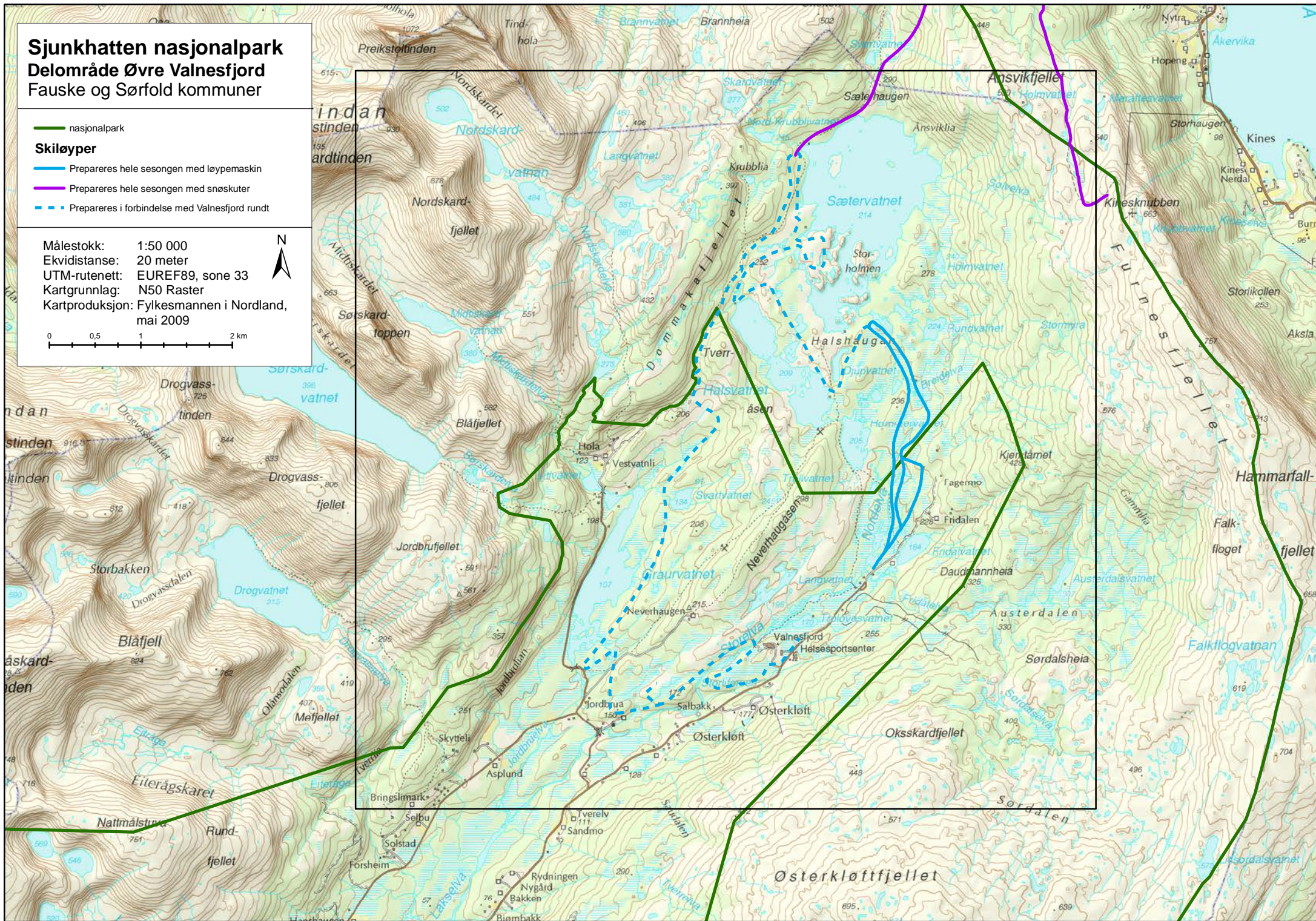
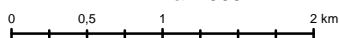
Målestokk: 1:50 000

Ekvidistanse: 20 meter

UTM-rutenett: EUREF89, sone 33

Kartgrunnlag: N50 Raster

Kartproduksjon: Fylkesmannen i Nordland,
mai 2009

Sjunkhatten nasjonalpark

Oppkjøring av skiløyper

Fauske og Sørfold kommuner

— nasjonalpark

Skiløyper

— Prepareres hele sesongen med løypemaskin

— Prepareres hele sesongen med snoskuter

--- Prepareres i forbindelse med Valnesfjord rundt

Målestokk: 1:150 000

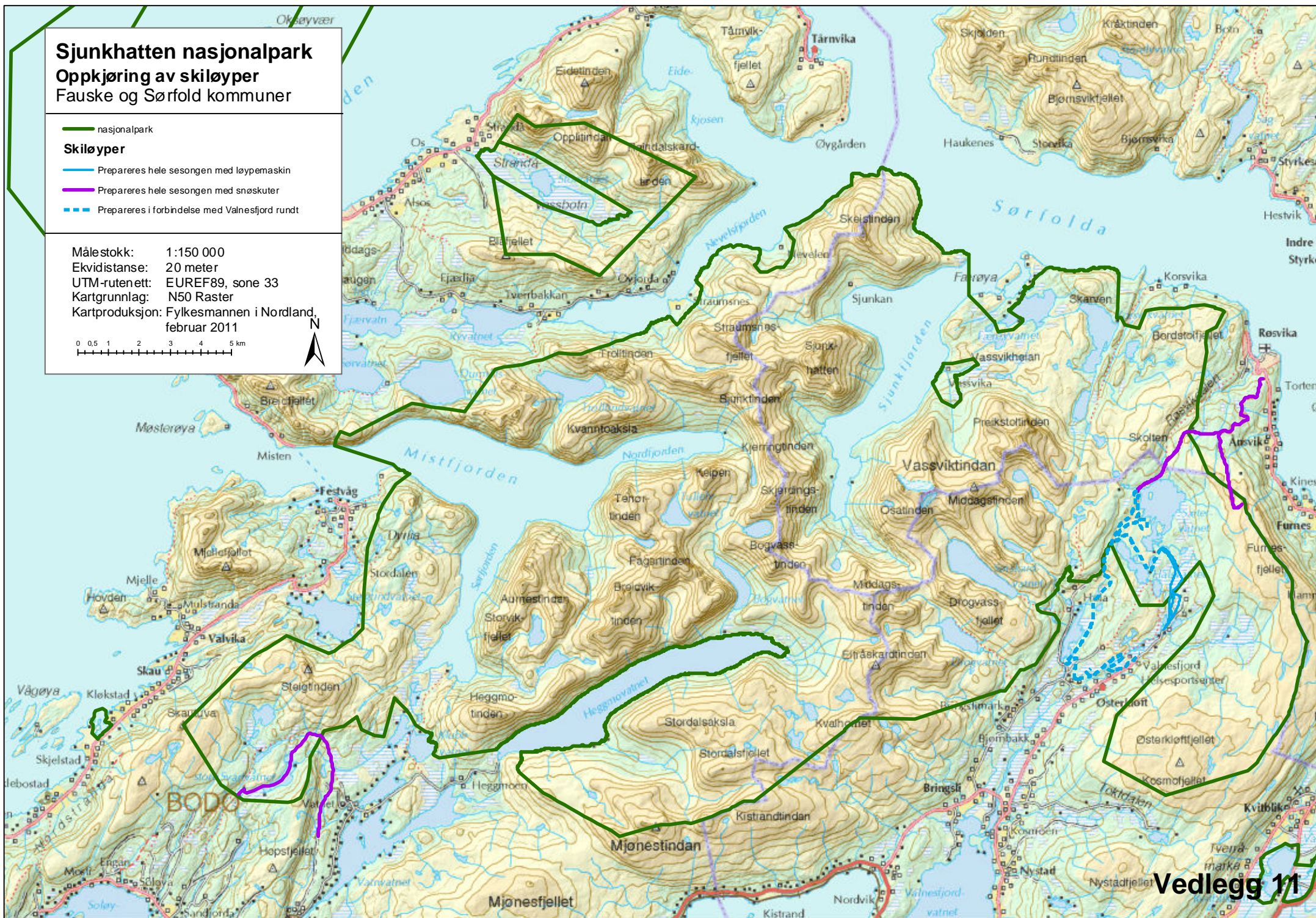
Ekvidistanse: 20 meter

UTM-rutenett: EUREF89, sone 33

Kartgrunnlag: N50 Raster

Kartproduksjon: Fylkesmannen i Nordland,
februar 2011

0 0.5 1 2 3 4 5 km

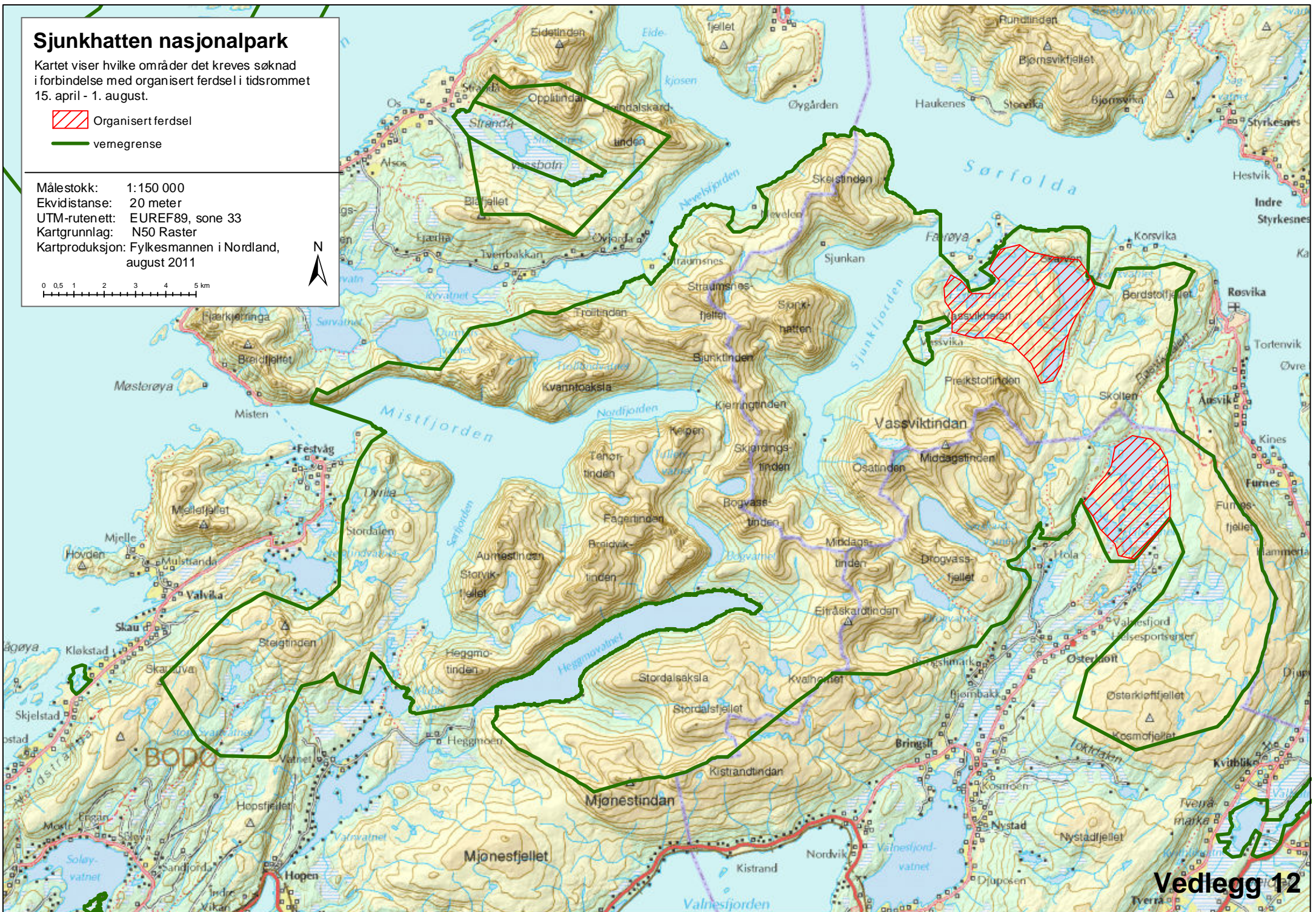
Sjunkhatten nasjonalpark

Kartet viser hvilke områder det kreves søknad i forbindelse med organisert ferdsel i tidsrommet 15. april - 1. august.

- Organisert ferdsel
- veregrense

Målestokk: 1:150 000
Ekvidistanse: 20 meter
UTM-rutenett: EUREF89, sone 33
Kartgrunnlag: N50 Raster
Kartproduksjon: Fylkesmannen i Nordland, august 2011

0 0.5 1 2 3 4 5 km

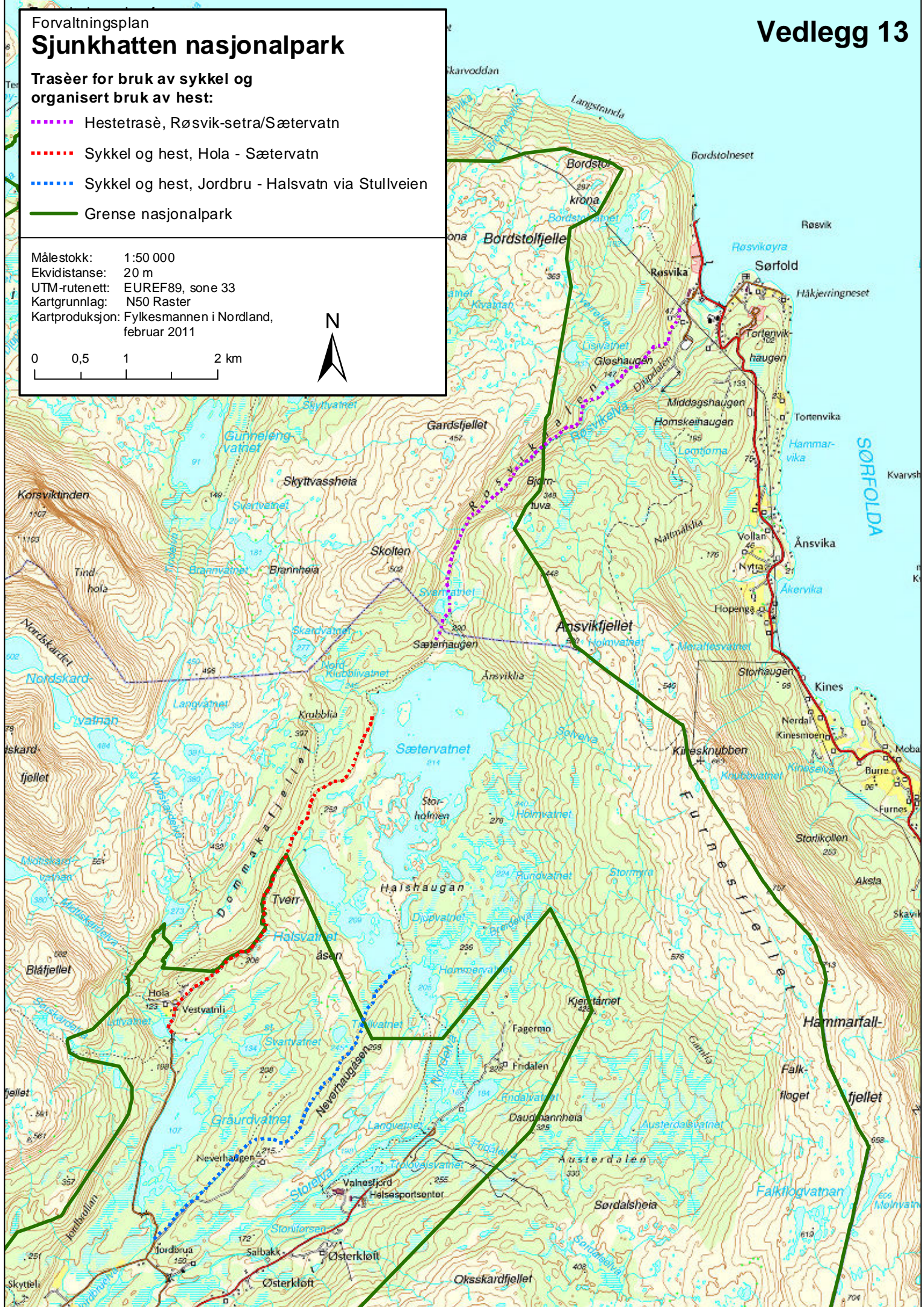
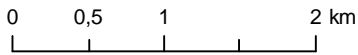

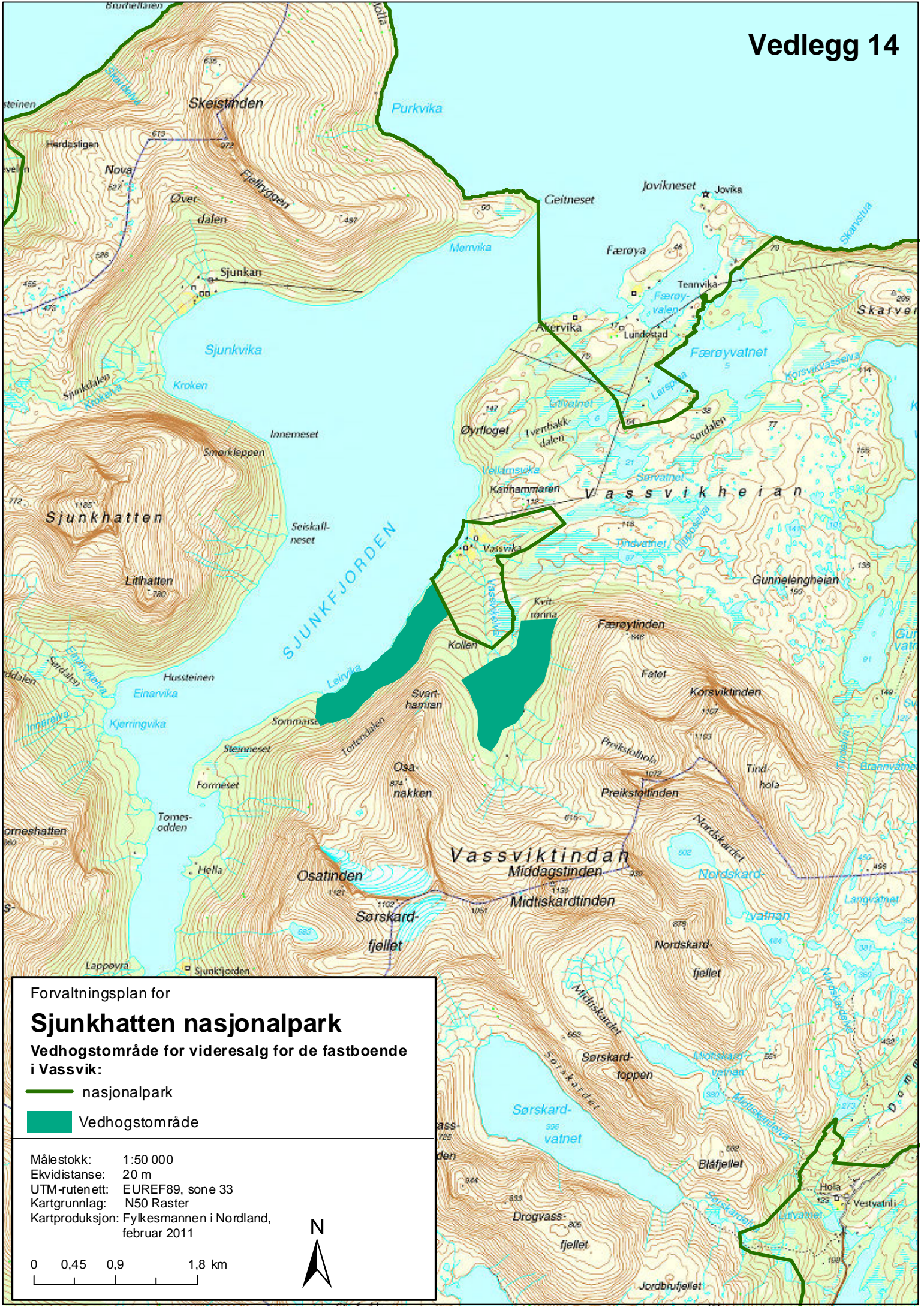
Forvaltningsplan Sjunkhatten nasjonalpark

Trasèer for bruk av sykkel og organisert bruk av hest:

- ⋯⋯⋯ Hestetrasè, Røsvik-setra/Sætervatn
- ⋯⋯⋯ Sykkel og hest, Høla - Sætervatn
- ⋯⋯⋯ Sykkel og hest, Jordbru - Halsvatn via Stullveien
- Grense nasjonalpark

Målestokk: 1:50 000
 Ekvidistanse: 20 m
 UTM-rutenett: EUREF89, sone 33
 Kartgrunnlag: N50 Raster
 Kartproduksjon: Fylkesmannen i Nordland, februar 2011

Forvaltningsplan for
Sjunkhatten nasjonalpark
 Vedhogstområde for videresalg for de fastboende
 i Vassvik:

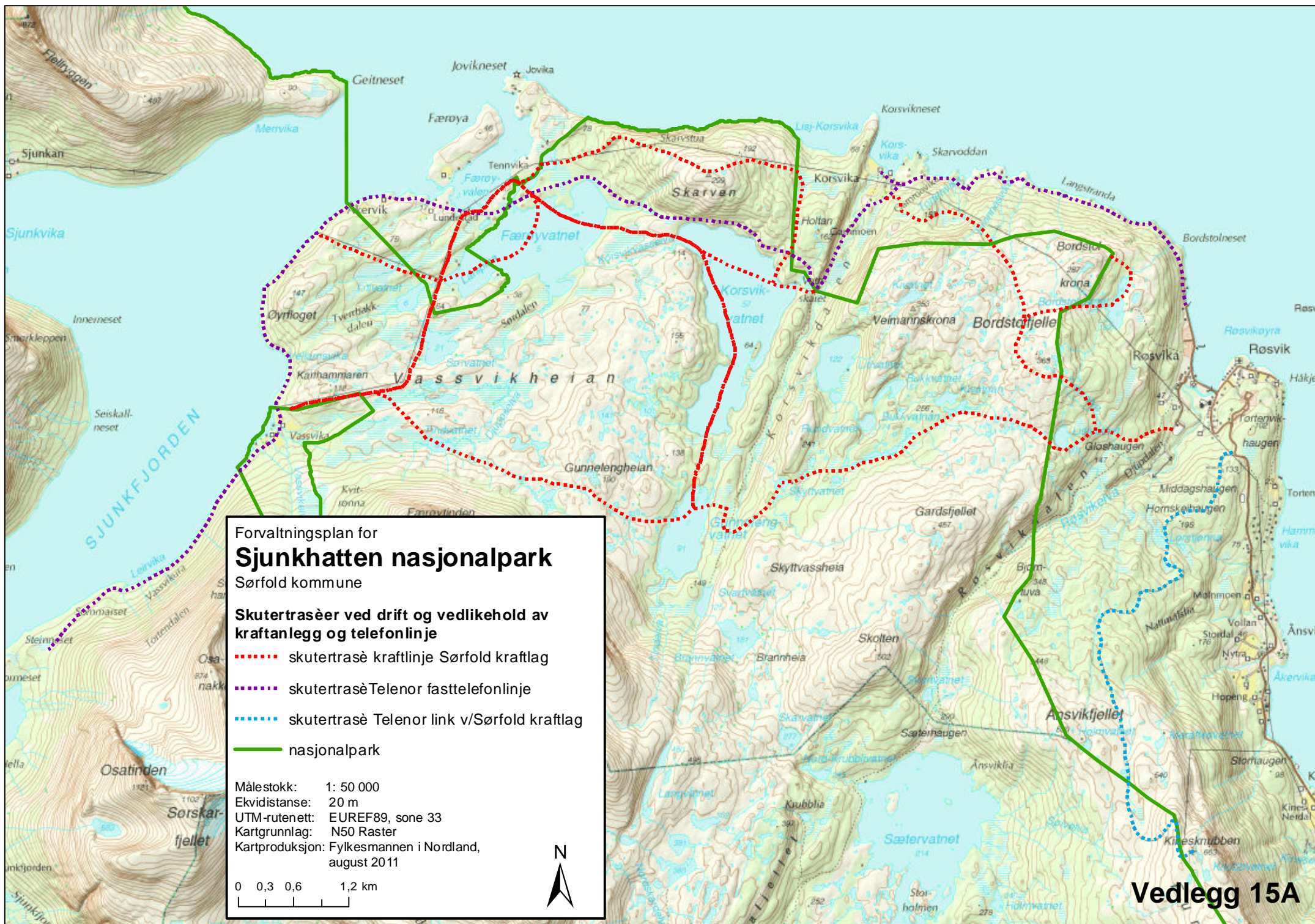
- nasjonalpark
- Vedhogstområde

Målestokk: 1:50 000
 Ekvidistans: 20 m
 UTM-rutenett: EUREF89, sone 33
 Kartgrunnlag: N50 Raster
 Kartproduksjon: Fylkesmannen i Nordland,
 februar 2011

0 0,45 0,9 1,8 km

N

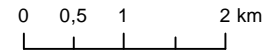

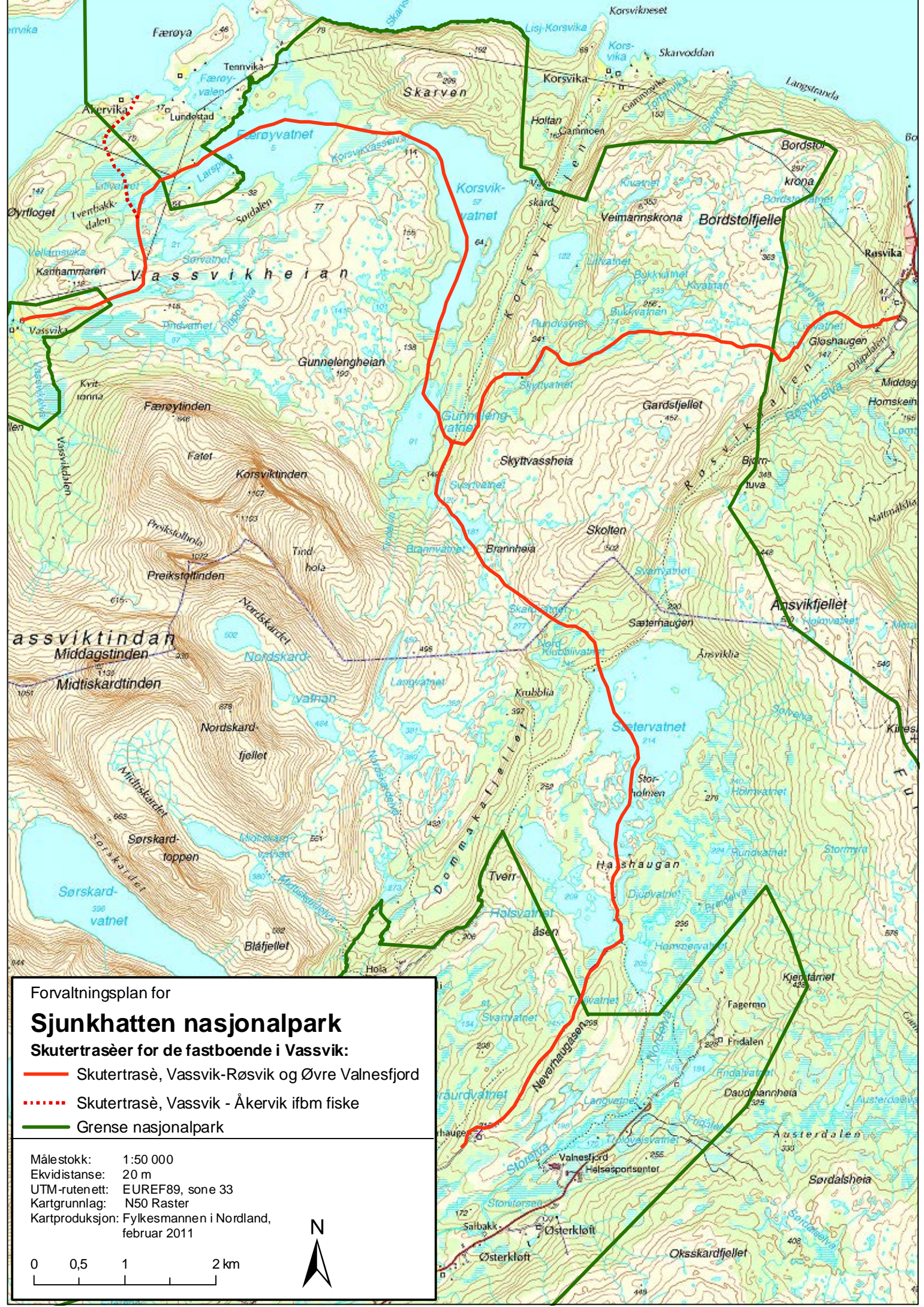

Forvaltningsplan for
Sjunkhatten nasjonalpark Bodø kommune
Drift og vedlikehold kraftanlegg og telefonlinje:

- Skutertrasè kraftlinje Nordlandsnett
- Skutertrasè lukehus Heggmoen kraftverk, SKS Produksjon
- Skutertrasè målepkt. Heggmoen kraftverk, SKS Produksjon
- Skutertrasè målepkt. Undfossen kraftverk, SKS Produksjon
- Grense nasjonalpark

Målestokk: 1: 75 000
Ekvidistanse: 20 m
UTM-rutenett: EUREF89, sone 33
Kartgrunnlag: N50 Raster
Kartproduksjon: Fylkesmannen i Nordland,
februar 2011

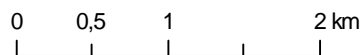
Forvaltningsplan for

Sjunkhatten nasjonalpark

Skutertrasèer for de fastboende i Vassvik:

- Skutertrasè, Vassvik-Røsvik og Øvre Valnesfjord
- ⋯ Skutertrasè, Vassvik - Åkervik ifbm fiske
- Grense nasjonalpark

Målestokk: 1:50 000
 Ekvidistans: 20 m
 UTM-rutenett: EUREF89, sone 33
 Kartgrunnlag: N50 Raster
 Kartproduksjon: Fylkesmannen i Nordland, februar 2011

Forvaltningsplan for Sjunkhatten nasjonalpark

Fauske og Sørfold kommuner

Kartet viser aktuelle kjentmannstrasèer
for Røde Kors hjelpekorps

— nasjonalpark

— skutertrasè for kjentmannsturer

Målestokk: 1:75 000

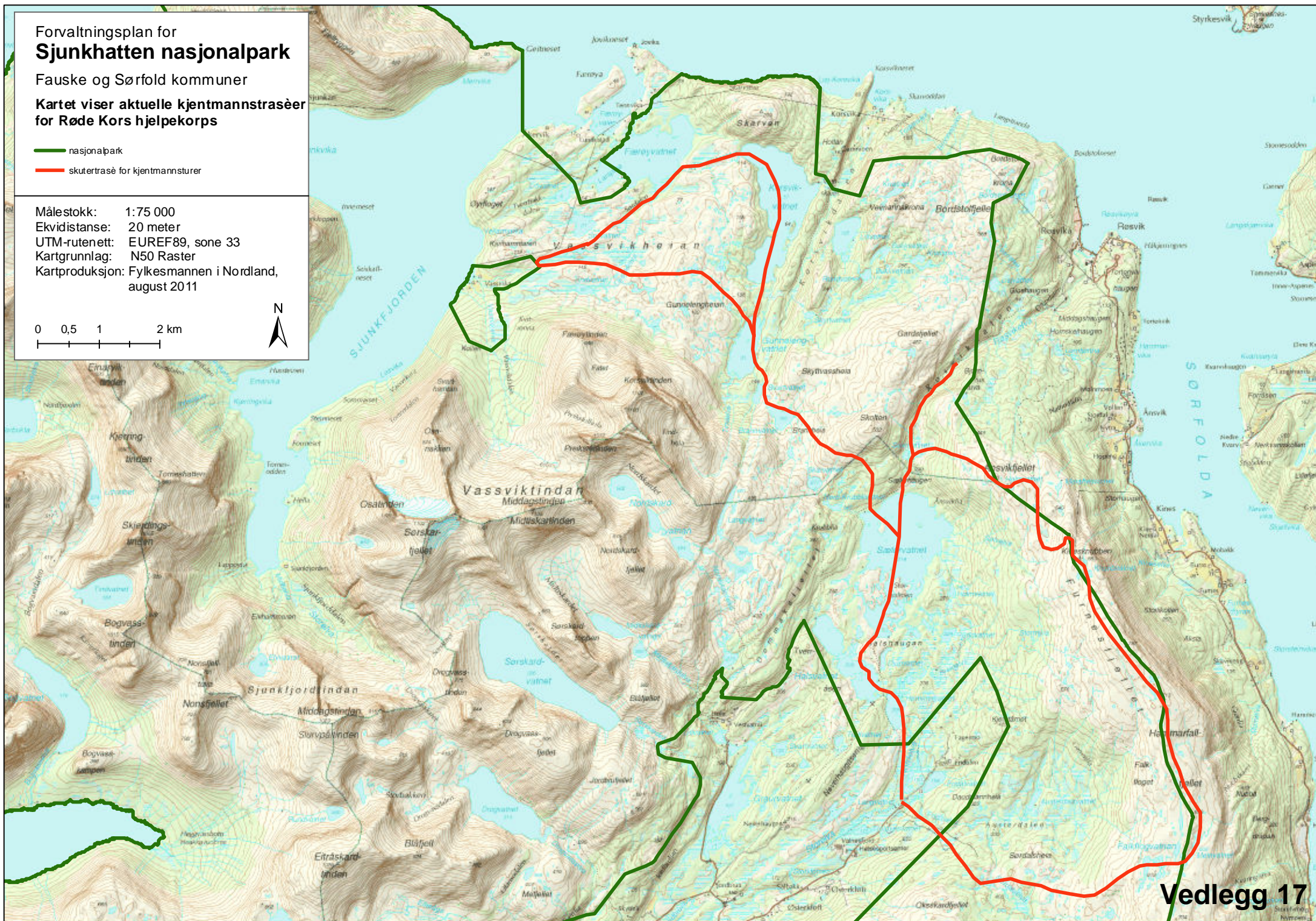
Ekvidistansè: 20 meter

UTM-rutenett: EUREF89, sone 33

Kartgrunnlag: N50 Raster

Kartproduksjon: Fylkesmannen i Nordland,
august 2011

0 0,5 1 2 km

LEGEERKLÆRING

vedlegg til søknad om bruk av snøskuter i forbindelse med funksjonshemming

Navn: ..... Født: .....

Adresse: .....

Postnr. .... Postadr.: .....

Er funksjonshemmingen **varig** (d.v.s. livsvarig)? Ja Nei

Har funksjonshemmingen sammenheng med **høy alder**? Ja Delvis Nei

Funksjonshemmingen skyldes:

- Muskel-/ skjelettsykdom
- Nevrologisk sykdom
- Hjerte-/ karsykdom
- Lungesykdom
- Annet

Søker kan:

- ikke gå
- gå til fots med støtte/ ledsager
- gå, men med nedsatt forflyningsevne
- gå uten nedsatt forflyningsevne
- ikke gå på ski
- gå mindre enn 2 km på ski
- gå lengre enn 2 km på ski

Nærmere beskrivelse av funksjonshemmingen og betydning for **gangfunksjonen**:

.....
.....
.....
.....

Er funksjonshemmingen **forenlig med at søker kjører skuter**? Ja Nei

Hvis nei - hvorfor:

- helsetilstanden kan forverres
- funksjonshemmingen kan gjøre kjøringen uforsvarlig
- annet .....

Er funksjonshemmingen forenlig med at **søker transporteres på skuter**? Ja Nei

Dato: ..... Underskrift/ stempel: .....

DIREKTORATET FOR NATURFORVALTNING

Kontoradresse : Tungasletta 2 Telefon: 73 58 05 00 Telefaks: 73 58 05 01

Hjemmeside: <http://www.naturforvaltning.no/>

Postadresse: 7005 Trondheim

K O P I

Fylkesmennene

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)

Dato

99/2396-1 AH/AREA

01.03.99

Arkivkode: 423.5

Redningstjeneste i verneområder. Hjelpekorpsenes bruk av snøscooter.

Etter lov om naturvern av 19. juni 1970 nr 63, § 22, 1. og 2. ledd er det i utgangspunktet mulig å regulere eller forby enhver motorisert ferdsel i verneområder. Hvilke restriksjoner som finnes fremgår konkret av forskriftene for det enkelte verneområde.

I naturvernloven § 22, 3. ledd er det imidlertid gjort unntak for "ferdsel som skjer i politi-, brannvern-, ambulanse- eller sikringsøyemed". Tilsvarende unntak er derfor tatt inn i alle nyere verneforskrifter.

For å unngå misforståelser omkring begrepet "sikringsøyemed", og hindre ulik praktisering av dispensasjonsbestemmelsene, har det vært nødvendig med en klargjøring/grenseoppgang i forhold til hjelpekorpsenes virksomhet. Målsettingen har vært å finne frem til praktikable retningslinjer og rutiner som både ivaretar hensynet til verneverdiene i et område – og behovet for forberedende og forebyggende redningstjeneste/sikringstjeneste.

Vi har derfor i samarbeid med Justisdepartementet trukket opp noen retningslinjer for arbeidet med slike saker. I den forbindelse har vi også hatt møte med Røde Kors, Norsk Folkehjelp og FORF.

Vi ber om at fylkesmennene snarest orienterer aktuelle hjelpekorps om de retningslinjene som er inntatt nedenfor. Justisdepartementet vil besørge nødvendig informasjon til politiet.

Naturvernloven § 22, 3. ledd. Unntak for ferdsel i "sikringsøyemed".

Konkrete redningsaksjoner er unntatt fra forbudet mot motorferdsel i verneområder, jf. naturvernloven § 22, 3. ledd.

I tillegg kan f.eks nødvendig motorferdsel i forbindelse med avsperring eller skilting av et særlig rasfarlig sted/område komme inn under bestemmelsen. Likeledes nødvendig motorferdsel i forbindelse med isforhold eller isgang helt utenom det vanlige. Det er politiets ansvar å bedømme/avgjøre behov og omfang av slike sikringstiltak og besørge nødvendig iverksettelse. Forvaltningsmyndighet/oppsyn skal imidlertid ha melding om de beslutninger som politiet har truffet. I disse sakene vil det ikke være nødvendig å søke forvaltningsmyndigheten om tillatelse.

Forberedende redningstjeneste

Utgangspunktet må være at all øvingsvirksomhet som kan legges utenfor et verneområde, skal foregå utenfor verneområdet. Dette gjelder f. eks opplæring i bruk av snøscooter og sambandsutstyr.

"Kjentmannskjøring" eller øvingskjøring med snøscooter krever særskilt dispensasjon fra verneforskriftene. Dispensasjon kan gis av forvaltningsmyndigheten for verneområdet (fylkesmannen for nasjonalparkene) med bakgrunn i plan som er godkjent av politimesteren. Ved behov kan slike dispensasjoner gis for flere år.

Hjelpekorpsene skal sende søknader om dispensasjon til forvaltningsmyndigheten for verneområdet - via den ansvarlige politimester. Politimesteren gjennomgår søknadene og gir sin vurdering før søknaden blir oversendt til forvaltningsmyndigheten.

Hvis tidspunktet for kjøringen ikke er konkret fastsatt i dispensasjonen, skal politimester og fylkesmann/oppsyn gis beskjed før kjøringen finner sted. Enkeltstående øvelser som ikke er nedfelt i slik plan, kan unntaksvis få dispensasjon etter forutgående godkjenning/anbefaling fra politimesteren.

Alle søknader om kjentmannskjøring bør vurderes med bakgrunn i områdets sårbarhet, hensynet til dyrelivet, områdets utstrekning, bruk av området til friluftsliv, utskifting av folk i hjelpekorpsene osv. Hovedregelen skal være at man gjør seg kjent i aktuelle områder uten bruk av kjøretøy.

Forebyggende redningstjeneste

Eksempler på forebyggende redningstjeneste kan være mer rutinepreget merking/varsling av rasfare, farlige isforhold og liknende.

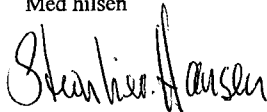
Dispensasjon til slikt arbeid bør i likhet med forberedende redningstjeneste vurderes i lys av plan som skisserer beredskapsbehov og tiltak i forbindelse med spesielle snø og isforhold etc. Planen må være godkjent av politimesteren.

Hjelpekorpsene skal også i slike tilfeller sende søknad om dispensasjon til fylkesmannen (ev. annen forvaltningsmyndighet for verneområdet) via politimesteren. Politimesteren gjennomgår søknadene og gir sin anbefaling før søknaden blir oversendt til forvaltningsmyndigheten. Dispensasjon kan gis for flere år.

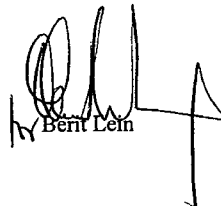
Vi har gode erfaringer med at hjelpekorpsene drar ut sammen med oppsynspersonell ev. politi. Disse er normalt lokalkjente og vil kunne formidle nyttig informasjon og erfaring om trasévalg, rasfare, farlige isforhold osv.

Vi vil anta at det i flere områder kan være hensiktsmessig å kombinere forebyggende virksomhet med nødvendig "kjentmannskjøring".

Med hilsen

Stein Lier-Hansen
direktør

Bent Lein

Gjenpart: Miljøverndepartementet
Justisdepartementet

Saksbehandler: Amt Hegstad

**Forsvarets overkommando
Operasjonsstaben**

1 av 3

T.e. 14/12/1997 KRN

Vår saksbehandler
KK Håkon Tronstad, 22 49 83 23

Vår dato
1997-01-07
Tidligere dato
1996-09-13

Vår referanse
115 79/FO/O/HT/071
Tidligere referanse
Direktoratet for
naturforvaltning/5678/423.6¹

Til
Direktoratet for naturforvaltning,
Forsvarskommando Nord-Norge,
Forsvarskommando Sør-Norge

Kopi til
Det kongelige forsvarsdepartement

Internt

Intern kopi til
SENST, F, P, HST, LST, SST, OI, OII, OIII

DIREKTORATET FOR NATURFORVALTNING	
SAK NR	
09.01.1997	97/297-1

KODE	726.1	BEH.	KRN
------	-------	------	-----

Militær operativ virksomhet i vernede områder

1 Bakgrunn

Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Distriktskommando Nord-Norge (DKN) har begge pekt på behovet for en entydig forståelse av begrepet "militær operativ virksomhet", som ble definert og tatt i bruk i forbindelse med vernede områder første gang i 1982². Samme definisjon ble benyttet i "Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge" (St meld nr 62 1991- 92)³.

Kopi: C
VON
JAI
JHSE
VTE

Forsvarets overkommando (FO) vil med henvisning til lovverk, vernebestemmelser og sentrale politiske styringsdokumenter forsøke å imøtekomme behovet for avklaring med hensyn til "militær operativ virksomhet" i vernede områder.

2 Rammebetingelser

Sentrale dokumenter for forståelse av begrepet "militær operativ virksomhet" som regulerer Forsvarets bruk av vernede områder er:

- naturvernloven og vernebestemmelser for områder vernet etter naturvernloven fastsatt ved Kongelig resolusjon.
- St meld nr 62 1991- 92, Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge.
- St meld nr 21 1992-93, Handlingsplan for miljøvern i Forsvaret (Forsvarets miljøplan).

2.1 St meld nr 62 1991- 92, Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge

Planen definerer militær operativ virksomhet (pkt 5.6 militære interesser), og fastslår at vanlige øvelser ikke er unntatt fra reglene i vernebestemmelsene.

Militær operativ virksomhet er unntatt fra reglene i den enkelte vernebestemmelse for naturverneområder i Norge. Militær operativ virksomhet omfatter i fredstid all militær virksomhet som er nødvendig for å planlegge, forberede og gjennomføre:

¹ b) Distriktskommando Nord-Norge/1996-09-20/03752-001/201.3, Militær operativ virksomhet- definisjon
² Det kongelige forsvarsdepartement 1982-07-26/8088/82/071.1, Utkast til verneplan for fuglefjell i Finmark
³ St meld nr 62 1991- 92, Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge

-Overvåkning av land-, sjø- og luftterritoriet.

-Forsvarsplaner herunder feltbefestninger, anlegg for installasjoner og stridsmidler.

-Beredskapstiltak herunder utrykningsøvelser med militære styrker.

-Støtte til det sivile samfunn og politi som krever innsetting av styrker.

-Rene militære operasjoner i spesielle situasjoner herunder søk og redningstjeneste.

Forsvarsdepartementet har uttalt at vanlige øvelser ikke omfattes av ovenfornevnte unntak, men det forutsettes at der sivil virksomhet eller trafikk er tillatt kan tilsvarende militær virksomhet uten videre finne sted.

Videre heter det:

Departementet vil bemerke:

Vernebestemmelsene er avgjørende for hvilken bruk Forsvaret kan gjøre av naturverneområdene. Forsvaret kommer ikke i en særstilling i forhold til andre brukere og må innordne seg de restriksjoner vernebestemmelsene setter.

2.2 Naturvernloven

I § 23 i Naturvernloven heter det:

Kongen kan gjøre unntak fra vedtak om verne- og fredningsbestemmelser for bestemte institusjoner eller for bestemte personer når det gjelder vitenskapelige undersøkelser og arbeider eller tiltak av vesentlig samfunnsmessig betydning eller når formålet med fredningen krever det.

2.3 St meld nr 21 1992-93, Handlingsplan for miljøvern i Forsvaret (Forsvarets miljøplan)

I dette dokumentet som blant annet beskriver Forsvarets miljøutfordringer, fremgår det at Forsvaret må bidra til å beskytte og forbedre miljøet på linje med samfunnet forøvrig. Forsvaret må derfor i fremtiden etterleve gjeldende miljølovverk:

I hovedtrekk gjelder alle lover og forskrifter i sin helhet for Forsvaret. Forsvaret kan være unntatt fra visse bestemmelser i noen lover og forskrifter, dette gjelder gjerne forhold av operativ art eller forhold vedrørende stridsanlegg. Et eksempel er Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag, der Forsvaret har generell tillatelse til slik motorferdsel ved øvelser, forflytninger og transport. Imidlertid har Forsvaret for eksempel ikke unntak fra §8 om at slik ferdsel skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for natur, miljø og mennesker.

3 Avklaring

3.1 Øvelser

FO vil understreke at programmerte øvelser samt trening som ikke tar i bruk faste stridsanlegg, i denne sammenheng er å regne som vanlige øvelser. Vanlige øvelser skal ikke finne sted i vernede områder med mindre Fylkesmannen vurderer den militære aktivitet til ikke å være i strid med formålet med vernet, og følgelig gir tillatelse til slik virksomhet.

3.2 Rekvisisjonsloven

FO legger til grunn at rekvisisjonsloven sett i sammenheng med naturvernloven med forskrifter må fortolkes slik at adgangen til militær bruk av vernede områder er uttømmende angitt gjennom vernebestemmelsene. Dette medfører at område rekvirert i henhold til rekvisisjonsloven ikke har til følge at man kan se bort fra vernebestemmelsene i området.

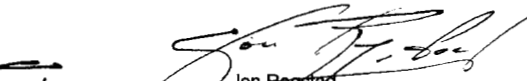
I tilfeller hvor verneområder ligger innenfor områder som er rekvirert til øvingsvirksomhet bør de merkes på øvingskart som "forbudte områder" alternativt som "områder hvor det skal tas spesielle hensyn". Øvingsordre skal inneholde informasjon om hva formålet med vernet er, og miljøhensyn iht Forvarets miljøplan, skal innarbeides i øvingsordren.

4 Konklusjon

For at Forsvaret skal kunne gjennomføre militær operativ virksomhet og samtidig ivareta hensynet til miljøet er det avgjørende at offiserer med ansvar for planlegging av militær aktivitet fører en åpen dialog med miljøvernavdelingen hos aktuelle fylkesmenn. God kommunikasjon mellom miljøvernmyndigheter og Forsvar er således en forutsetning for at Forsvaret skal nå sin målsetting med hensyn til stridsevne uten å påføre vernede områder skade.

E. Hauger-Jøhannessen
Kommandør
Sjef Operasjonsstaben

Jon Rogstad
Oberst I
Sjef Operasjonsavdelingen

Direktoratet for
naturforvaltning

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Se vedlagt adresseliste

	Direktoratet for naturforvaltning Skannet 23 NOV. 2004
Sak 04/9444-1 Enh. AREA/NP/RB	

Vår dato: **03 NOV 2004**

Vår ref.: NVE 200403583-1

Arkiv: NVE 422.0

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandlere:

NVE, Haavard Østhagen, 22 95 93 17

DN, Randi Boe, 73 58 08 26

Forholdet vassdrags-/energianlegg og verneområder

Fra tid til annen dukker det opp spørsmål hvordan det forholder seg med utvidelser, vedlikehold etc. av kraftverk, ledninger og andre anlegg som ligger i områder vernet med hjemmel i naturvernloven. Det vi i praksis si i nasjonalparker, naturreservater, landskapsvernområder og i noen grad naturminner. Dette notatet prøver å gi en samlet oversikt over lovgrunnlaget og praksis på området. De prinsippene som er lagt til grunn bør også kunne anvendes for tilsvarende anlegg i områder vernet etter annen lovgivning som viltloven, lakseloven, kulturminneloven og plan- og bygningsloven. Det også noen områder som er "vernet" i medhold av annet lovverk (f.eks. skogloven) eller administrativt vernet. Dette er få områder. Eventuelle problemer mellom verneinteresser og vassdrags-/energianlegg i slike områder må vurderes konkret fra sak til sak.

Vernede vassdrag er ikke et områdevern slik verneområder er definert i dette notatet.

Forholdet naturvernloven /vassdragslovgivningen generelt

Forholdet mellom de viktigste lovverk i denne sammenheng er avklart gjennom § 33 i vannressursloven. Det er også til dels lang forvaltningspraksis på området, og for enkelte tema (kraftledninger og verneområder) har Miljøverndepartementet og Olje- og energidepartementet utarbeidet omforente retningslinjer.

I § 33 i vannressursloven står det bl.a. følgende i annet ledd:

"For så vidt vassdraget går inn under vedtak etter naturvernloven, gjelder reglene i og i medhold av naturvernloven istedenfor loven her. **Reglene om sikkerhet, tilsyn, erstatning og hvem som kan utøve rådighet i loven her [vannressursloven] gjelder likevel**" (vår utheving).

Den aktuelle bestemmelsen står i vannressursloven kap. 5 som omhandler vernede vassdrag. Sikkerhetsreglene er imidlertid særlig myntet på tyngre vassdragstiltak, spesielt kraftutbyggingsanlegg som vanligvis ligger i vassdrag som ikke er vernet. NVE mener at disse reglene må praktiseres uavhengig av vassdragets vernestatus fordi bestemmelsene om sikkerhet, tilsyn etc. gjelder uansett. Det er også i tråd med den praksis som har vært fulgt i slike saker.

På andre områder enn det sikkerhetsmessige vil vernereglene være bestemmende for hva som kan tillates. Bakgrunnen for dette er at dersom et tiltak er godkjent etter et strengt vern (en verneforskrift) må det også være akseptabelt i forhold til andre og mindre strenge bestemmelser, f. eks. et vassdragsvern. Et eksempel:

Forvaltningsmyndigheten gir dispensasjon for bygging av et minikraftverk for å skaffe strøm til en turisthytte i en nasjonalpark. Da er saken i realiteten avgjort, og NVEs oppfølging vil være av sikkerhetsmessig art i henhold til sikkerhetsforskrift, vassdragstekniske forhold etc. og eventuelt oppfølging i forhold til energiloven. (En tillatelse etter verneforskriften fritar ikke for ordinær behandling etter plan- og bygningsloven. Tiltaket må derfor avklares i forhold til denne loven med kommunen.)

I de tilfellene der det er nødvendig med tillatelse både i forhold til verneforskrift og annen lovgivning er det mest hensiktsmessig med parallell behandling av sakene etter begge/alle aktuelle lovverk. Tilsvarende bør en samordne konsesjons- og dispensasjonsvedtak dersom det er aktuelt å gi konsesjon til noe som krever dispensasjon fra verneforskriften. Tiltaket kan ikke iverksettes før alle tillatelser foreligger. NVE kan samordne saksbehandlingsprosessen for å sikre en effektiv fremdrift. En "seriebehandling" etter flere lovverk er lite effektivt og kan være frustrerende for søker.

Opprettelse av nye verneområder

Her følges vanlig praksis der NVE er høringspart både i forbindelse med den regionale høringen (regionkontorene) og den sentrale (hovedkontoret). I tillegg får OED saken i forbindelse med regjeringsbehandlingen. I denne prosessen er det særlig viktig å sjekke at alle faktiske opplysninger om eksisterende anlegg innenfor verneområdet er omtalt og hvordan tilsyn, drift og vedlikehold av anleggene er nedfelt i verneforskriften.

Et verneområde vil i utgangspunktet hindre nye tekniske anlegg som kraftverk. Dersom det foreligger planer om kraftverk i området (Samlet plan, ev. andre konkrete planer), må det redegjøres for planene. Forholdet til Samlet plan er omtalt i stortingsmeldingen om nye nasjonalparker (St. meld. Nr 62 (1991-92) Kap. 5.3.3 Samlet plan s. 44 der det står:

"For verneforslag med vannkraftprosjekter i kategori I, vil departementet finne løsninger slik at opprettelse av verneområdene ikke vil være til hinder for eventuelle konsesjonsbehandlinger. Med det kunnskapsgrunnlaget en har i dag, synes det ikke å være konflikt mellom kategori I-prosjekter og landsplan for nasjonalparker."

Dersom det likevel skulle dukke opp konflikter mellom verne- og utbyggingsinteressene er det viktig å redegjøre for forholdene og så får den videre saksbehandlingen avklare ev. uenighet. Det er videre viktig å sjekke status for planlagte nye kraftledninger og at saken er forelagt områdekonsesjonær, Statnett og ev. andre eiere av kraftledninger i området.

For øvrig viser vi til det generelle veiledningsmaterialet for behandling av arealplansaker.

Avgrensning

Prinsipielt er det ønskelig at større tekniske anlegg som dammer, steinbrudd/massetak etc. holdes utenfor verneområdet. Dette er anlegg som fra tid til annen vil kreve betydelige vedlikeholds/oppgraderingsarbeider for å holde anleggene i en tilfredsstillende sikkerhetsmessig stand. Blant annet kan endrede klimatiske forhold med mer ekstremt vær og mer nedbør gjøre det nødvendig med anleggsmessige tiltak som følge av revisjon av sikkerhetsmessige forskrifter etc. Dette kan være tiltak som er lite ønsket i et verneområde. En slik avgrensning vil lette både forvatningen av

verneområdet og driften av anleggene. I områder av stor verdi for eksempel for viltet, eller der det av arronderingsmessige årsaker er nødvendig, kan det i helt spesielle tilfeller likevel være aktuelt å innlemme slike anlegg/inngrep i et verneområde.

Dersom verneområdet grenser mot et magasin, bør grensen følge HRV. Man må være oppmerksom på at vannstanden ved flom kan stige over HRV og at det da kan være nødvendig å gjøre avbøtende tiltak i denne sonen selv om den ikke er en del av magasinet. I slike tilfeller må tiltaket gjennomføres på mest mulig skånsom måte i forhold til verneverdiene. Eventuelle dispensasjoner må vurderes etter den generelle unntaksbestemmelsen.

Mindre tekniske inngrep som bekkeinntak, sperredammer etc. kan det av arronderingsmessige årsaker være vanskelig å holde utenfor et verneområde. Det samme gjelder kraftledninger. Det er viktig at verneforskriftene er klart mulig når det gjelder fremtidig tilsyn/drift av slike anlegg. Erfaringsmessig bør det legges vekt på å få en klar utforming av bestemmelsene knyttet til motorisert ferdsel i forbindelse med tilsyn, drift og vedlikehold av anleggene.

Forvaltning i forhold til eksisterende verneområder

Denne gjennomgangen er av generell art. Den vil være dekkende for de aller fleste vernområder, men i noen tilfelle kan vernereglene og/eller forarbeidene (særlig foredraget til kongelig resolusjon) inneholde spesielle føringer som avviker fra de generelle retningslinjene. I slike tilfelle gjelder de spesielle føringene foran de generelle.

Det vanlige er at verneforskriftene har som utgangspunkt at eksisterende anlegg fortsatt skal kunne drives og vedlikeholdes på en sikkerhetsmessig og økonomisk forsvarlig måte. Dette er vanligvis nedfelt i en bestemmelse av typen:

Bestemmelsene i punkt x.y er ikke til hinder for tilsyn, drift og vedlikehold av eksisterende bygninger og anlegg.

For tiltak ut over vanlig drift og vedlikehold, er det vanlig med en dispensasjonsbestemmelse. Det vil si at en gjennomføring krever en dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten for å kunne gjennomføres. Dersom det dreier seg om et tiltak som må gjentas med jevne mellomrom, bør en få en dispensasjon av noe varighet f. eks. ett til flere år avhengig av forholdene. Eksempel på slike dispensasjoner kan være motorisert ferdsel til målestasjoner inne i verneområdet.

Ut fra det som er anført under de generelle merknadene innledningsvis, kan verneforskriften ikke hindre gjennomføring av nødvendige sikkerhetsmessige tiltak, men det kan settes vilkår av hensyn til verneverdiene. Et eksempel: Det ligger en større dam i verneområdet og konsesjonær får et pålegg fra NVE om å utbedre dammen for å tilfredsstille gjeldende sikkerhetsforskrifter. Vernemyndigheten kan i slike tilfelle ikke nekte gjennomføring av rehabiliteringen med hjemmel i verneforskriften. Men av hensyn til verneverdiene kan det være aktuelt å sette visse vilkår. Dersom dammen ligger i/nær et viktig kalvingsområde for villrein, kan et slikt vilkår være at det ikke foretas anleggsarbeid i kalvingsperioden. Uansett er det i slike saker viktig med en god dialog mellom tiltakshaver og forvaltningsmyndigheten for verneområder for å komme frem til løsninger begge parter kan leve med.

Spesielt om motorisert ferdsel

De samme prinsippene som er omtalt på generell basis ovenfor gjelder i hovedsak også for motorisert ferdsel. Verneforskrifter vil ofte gjøre direkte unntak for ferdsel som er nødvendig for et sikkerhetsmessig forsvarlig tilsyn og ferdsel i forbindelse med drift av anleggene. I andre tilfeller

krever nødvendig motorisert ferdsel en dispensasjon for at vernemyndigheten bl.a. skal ha mulighet til å kunne styre hvilke typer kjøretøy som benyttes og til hvilken tid/trasé kjøringen skal finne sted osv.

Dispensasjonsordninger er ikke tatt inn for å hindre nødvendige tiltak eller nødvendig kjøring, men fordi det i enkelte sårbare områder er ønskelig å styre bruken av kjøretøy slik at det ikke oppstår unødvendige konflikter og skader på naturmiljøet. Slike dispensasjoner kan med fordel gis for flere år av gangen og trekke opp generelle prinsipper for bruk av kjøretøy, gjerne kombinert med er rapporteringsplikt til forvaltningsmyndigheten.

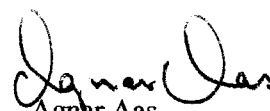
Dersom det eksisterer anleggsveier knyttet til kraftverk eller andre anlegg innenfor verneområdet, bør bruken av anleggsveiene, ut over den bruk som følger av kraftverksdriften, reguleres av forvaltningsmyndigheten for verneområdet. I konsesjonsvilkårene er det vanligvis inntatt en bestemmelse om at anleggsveiene skal holdes åpne for allmenn ferdsel med mindre departementet (vanligvis delegert til NVE) bestemmer noe annet.

I den utstrekning det er nødvendig å fatte parallelle vedtak om stengning for allmennheten for å oppfylle konsesjonsvilkårene, er NVE innstilt på å følge opp med slike vedtak. Men vi vil understreke at den ferdsel som er nødvendig av hensyn til sikkerhetsmessig forsvarlig drift, tilsyn med mer av kraftanleggene, skal tillates gjennom verneforskrift/forvaltningsplan. Disse forholdene er også regulert i de ulike konsesjonene. Dette gjelder også ev. brøyting av anleggsveier. Men vi er innstilt på å komme frem til et best mulig samarbeid om eventuelle vilkår i denne forbindelse. Eksempelvis kan det inngås avtale mellom kraftselskapene og forvaltningsmyndighet om meldeplikt to uker før brøytingen er planlagt gjennomført. Forvaltningsmyndigheten vil da få tid og mulighet til å vurdere om det av hensyn til verneformålet bør settes vilkår om f.eks. tidsforskyvning, nedhøvling av brøytekanter, stengning for øvrig trafikk og lignende. Ved akutt behov for brøyting skal melding sendes umiddelbart for å orientere forvaltningsmyndigheten om situasjonen.

Dersom det av praktiske grunner skulle være aktuelt å sette opp bommer etc. utenfor verneområdet av hensyn til verneformålet, må dette tas opp med konsesjonær og NVE. NVE har myndighet til å fatte vedtak om stengning i de fleste sakene.

Med hilsen

Janne Sollie
direktør

Agnar Aas
vassdrags- og energidirektør

Kopi:	Miljøverndepartementet Pb 8013 Dep, 0030 Oslo Olje- og energidepartementet Pb 8148 Dep, 0033 Oslo
-------	--

Adresseliste:

Fylkesmannen i Aust-Agder, Serviceboks 606, 4809 ARENDAL
Fylkesmannen i Hordaland, Postboks 7310, 5020 BERGEN
Fylkesmannen i Buskerud, Postboks 1604, 3007 DRAMMEN
Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset, 6404 MOLDE
Fylkesmannen i Finnmark, Statens hus, Damsveien 1, 9800 VADSØ
Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10, 8002 BODØ
Fylkesmannen i Hedmark, Postboks 4034, 2306 HAMAR
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Statens hus, 7734 STEINKJER
Fylkesmannen i Oppland, Serviceboks, 2626 LILLEHAMMER
Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Postboks 8111 Dep., 0032 OSLO
Fylkesmannen i Rogaland, Postboks 59,4001 STAVANGER
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Skrivarvegen 3, 6861 LEIKANGER
Fylkesmannen i Sør- Trondelag, Statens Hus, 7468 TRONDHEIM
Fylkesmannen i Telemark, Statens Hus, Gjerpensgt. 14, 3708 SKIEN
Fylkesmannen i Troms, Strandveien 13, 9291 TROMSØ
Fylkesmannen i Vest-Agder, Serviceboks 513, 4605 KRISTIANSAND
Fylkesmannen i Vestfold, Postboks 2076, 3103 TØNSBERG
Fylkesmannen i Østfold, Postboks 325, 1502 MOSS

Internt NVE:

Region Nord-Norge
Region Vest
Region Midt- Norge
Region Øst
Region Sør

Dovrefjellrådet v/Kirsten Thyrum, Rådhuset, 2500 Tynset
Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane Ivo v/Signe B. S. Haugå, Forvaltningssekretariatet, 4747 Valle
Forvaltningsplan for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, Sekretariat v/Sissel Grongstad, Snåsa
kommune – Sentrum, 7760 SNÅSA
Forollhogna nasjonalpark v/Øystein Buraas, Os kommune 2550 OS

Mottatt FM-NO

11 JAN. 2006

Alle fylkesmenn

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):

04/1253 AREA-VO-TLA

Arkivkode:

423.5/361.4/423.3

Dato:

05.01.2006

Vedrørende rydding av vegetasjon langs kraftlinjer innenfor verneområder

Direktoratet for naturforvaltning har tidligere mottatt henvendelser fra flere fylkesmenn vedrørende spørsmål om rydding av vegetasjon langs kraftlinjer innenfor eksisterende verneområder. Spørsmålet har oppstått i forbindelse med at flere kraftselskaper har fått pålegg fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap om rydding av vegetasjon for å oppfylle avstandskravene i forskrifter som gjelder for elektriske anlegg. Denne ryddingen har i noen tilfeller vært vurdert å være i strid med verneformålet for det aktuelle området.

På bakgrunn av dette sendte direktoratet den 19. mai 2004 en henvendelse til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap med spørsmål om gjeldende regelverk og retningslinjer for rydding av vegetasjon langs kraftlinjer, og vurdering av eventuelt andre sikkerhetsmessig akseptable løsninger enn felling av trær i verneområder der hogst er forbudt.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap viste i sitt svarbrev av 4. juni 2004 til at kravene til avstand reguleres av forskrift 18. august 1994 nr. 816 om elektriske anlegg – forsyningsanlegg. Denne forskriften er nå erstattet av ny forskrift om elektriske forsyningsanlegg, vedtatt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap 20. desember 2005. Den nye forskriften trådte i kraft 1. januar 2006, men det er fastsatt overgangsbestemmelser som innebærer at elektriske forsyningsanlegg kan prosjekteres og utføres etter gammel forskrift til 31. desember 2006.

Forskriften er fastsatt med hjemmel i lov 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr. Forskriften har som formål at elektriske anlegg skal prosjekteres, utføres, driftes og vedlikeholdes slik at de sikkert ivaretar den funksjon de er tiltenkt uten å fremby fare for liv, helse og materielle verdier. Forskriften gjelder for prosjektering, utførelse, drift og vedlikehold av elektriske forsyningsanlegg. Dette omfatter elektriske anlegg med tilhørende bygninger for produksjon, omforming, overføring og fordeling av elektrisk energi, samt høyspenningsinstallasjoner i industribedrifter og lignende.

Den største endringen i forskriften fra tidligere er at den nye forskriften ikke har den samme detaljeringsgrad. Forskriften har få detaljerte krav, men det er utarbeidet en veileder som utdyper og forklarer forskriftsteksten og viser hvilke konkrete spesifikasjoner og normer som legges til grunn for forståelsen av forskriftens krav.

Avstandskrav i forskrift om elektriske forsyningsanlegg

Den tidligere forskrift om elektriske anlegg – forsyningsanlegg hadde et eget kapittel om utførelse av ledningsanlegg (kraftlinjer og kabler), som blant annet regulerte planlegging, dimensjonering, fremføring og endring av bestående anlegg. For høyspennings luftledninger fastsatte forskriften krav om passende avstand fra trær o.l., og fjerning av trær dersom man fryktet at de for eksempel på grunn av råte kunne velte og derved skade ledningene. Avstanden skulle dog ikke være mindre enn $3\text{ m} + s$. For PEX/PE-belagt linje kunne avstanden reduseres til 1,5m. Avstanden s er avhengig av maksimal driftsspenning for linjen. For lavspenningsanlegg gjaldt ikke konkrete avstandskrav, men det fulgte av forskriften at det skulle sørges for betryggende avstand til trær o.l. Ledninger samt uisolerte spenningsførende deler av sikringer, bokser, muffe m.m. måtte ikke være innenfor rekkevidde fra trær. For hengeledningsanlegg var kravet også betryggende avstand til trær. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap viste i sitt brev til at kravene gjaldt avstanden til trær o.l., ikke krav til bredden på selve kraftgaten. Dersom avstandskravet kunne oppnås uten at treet felles var dette en akseptabel løsning i forhold til forskriftens krav.

Historisk sett har kravene om avstand til linjene vært lite forandret siden 1964, men den senere tid er det satt økt fokus på avstanden fra vegetasjon til høyspentledninger og lavspenningledninger. Forslag til ny forskrift om elektriske forsyningsanlegg ble sendt på høring 3. mai 2005 med høringsfrist 31. august 2005. Høringsforslaget la opp til at de i fremtiden vil kreves noe høyere sikkerhetssoner enn i dag for spenningsnivåer fra 132 kV og over. Det ble vist til at begrunnelsen for de økte kravene er sikkerhet med hensyn til lyn og koblingsoverspenninger, og at dette er i tråd med internasjonale normer.

Forskrift om elektriske forsyningsanlegg ble vedtatt 20. desember 2005. Forskriftens fjerde del omfatter spesifikke krav for luftlinjer. Kapittel 6 regulerer utførelse av høyspenningsluftlinjer, og kapittel 7 regulerer lavspenningsluftlinjer. Det følger av forskriften §§ 6-4 og 7-4 at luftledningsanlegg skal ha tilstrekkelig avstand til omgivelsene for å unngå fare for allmennheten og materielle verdier. Forskriften inneholder ikke lenger konkrete avstandskrav, men veilederen til forskriften inneholder tabeller for minsteavstander i meter ved kryssing og nærføring, og minsteavstander for lavspenningsluftlinjer i meter. Når det gjelder avstand til trær og busker fra lavspenningsluftlinjer er det i veilederen gitt noen retningslinjer for grener og rydding av trær.

Når det gjelder ryddig følger det av veilederen at ryddemetode skal vurderes ut fra både økonomiske og tekniske forhold og hensyn til miljø og omgivelser. Netteier skal avklare ryddemetode og ryddetidspunkt med rettighetshavere og forvaltningsmyndighet. Netteier må skaffe seg nødvendige tillatelser eller rettigheter fra grunneier og eventuell forvaltningsmyndighet for rydding av vegetasjon og annet vedlikehold av linjer. Innenfor verneområder må rydding og annet vedlikehold avklares av forvaltningsmyndighet.

Forholdet til naturvernlovens bestemmelser

Regelverket for elsikkerhet og forskrifter med hjemmel i naturvernloven har ulikt formål, og det er ulike hensyn som ligger til grunn for forskriftene.

Tillatelse eller pålegg med hjemmel i regelverket som gjelder elsikkerhet fritar ikke for krav om tillatelse etter annet regelverk. Fremføring av alle typer anlegg, og endring av eksisterende anlegg i verneområder krever tillatelse fra verneforskriften. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap presiserer at det er den enkelte netteiers ansvar å forholde seg til eventuelt annet regelverk, og sørge for at nødvendige tillatelser foreligger. Forskrift om elektriske forsyningsanlegg retter seg derfor mot eier/driver av elektriske anlegg, som skal sørge for at anlegg som omfattes av forskriften til enhver tid tilfredsstillt kravene i forskriften, jf. § 1-3.

Ved vedtak om vern i områder med eksisterende kraftledninger, innarbeides det direkte unntak i verneforskriftene for vedlikehold av anlegget. Formuleringene er noe ulike i de enkelte verneforskriftene, men generelt er drift, vedlikehold og fornyelse av kraftledninger tillatt, inkludert rydding av eksisterende linjetrasé. Spørsmålet om hva som omfattes av unntaket beror på en tolkning av hva som anses som vedlikehold. Etablert praksis er at rydding innenfor etablert trasé anses som vedlikehold, men at all rydding utenfor ryddebeltet innebærer en traséutvidelse som ikke faller inn under det generelle unntaket. Rydding utenfor ryddebeltet krever særskilt dispensasjon fra verneforskriftene. For vurdering av hva som skal regnes som rydding utover ryddebeltet, er det situasjonen på vernetidspunktet som gjelder. I den grad linja var ryddet ut fra gjeldende avstandskrav i på vernetidspunktet vil en rydding måtte anses som vedlikehold i henhold til verneforskriften.

Dersom det på vernetidspunktet ikke var ryddet etter gjeldende avstandskrav, vil en utvidelse for å oppfylle forskriftens bestemmelser måtte vurderes som en dispensasjonssak i henhold til verneforskriftene. Vurdering av en dispensasjon fra vernebestemmelsene må skje etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen som gir hjemmel for dispensasjon blant annet for arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i særlige tilfeller, dersom det ikke strider mot formålet med fredningen. Alternativet arbeid eller tiltak av vesentlig samfunnsmessig betydning gjelder i første rekke tiltak som ikke var aktuelle eller ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Unntaksbestemmelsen kan bare benyttes når helt særskilte forhold foreligger, jf. begrepet "vesentlig". Saker som har stor lokal interesse eller regional betydning er generelt ikke tilstrekkelig som grunnlag for dispensasjon etter dette alternativet. Kraftlinjer vil som hovedregel ikke kunne vurderes etter denne bestemmelsen.

Spørsmålet om dispensasjon må da vurderes i forhold til om det foreligger et spesielt tilfelle som ikke er i strid med verneformålet. Det følger av retningslinjene for forvaltning av verneområder (Rundskriv november 2001) at bestemmelsen i første rekke gjelder bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser som er av stor betydning for søker sammenholdt med verneinteressene. Bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette tilfeller eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Spesielle tilfeller må fremstå som noe annet enn "vanlige" behov. Forvaltningsmyndigheten bør særlig vurdere konsekvensene av en dispensasjon. Et vilkår for å bruke denne bestemmelsen er at tiltaket ikke strider mot formålet med vernet, eventuelt legger grunnlaget for en utvikling som på sikt kan skade verneinteressene.

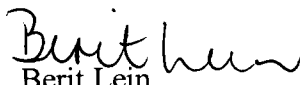
Som utgangspunkt er det ikke ønskelig med større inngrep innenfor et verneområde, og ved vernevedtak vil grensene for nye verneområder bli forsøkt trukket utenom slike tiltak dersom dette er mulig. I flere eksisterende verneområder er det imidlertid etablert kraftlinjer før vernevedtaket, og verneforskriftene åpner direkte for vedlikehold. Avstandsbestemmelsene i forskrift om elektriske forsyningsanlegg er begrunnet i elsikkerhet, og direktoratet legger til grunn at det vil måtte gis en viss åpning for utvidelse av ryddebeltet også innenfor etablerte verneområder.

Vurderingen av om det skal gis dispensasjon i det enkelte tilfelle vil bero på en konkret vurdering av om tiltaket er i strid med verneformålet, i tillegg til en interesseavveining mellom verneinteressene og hensynet til elsikkerhet. Det er også muligheter for dispensasjon fra forskrift om elektriske forsyningsanlegg, jf. forskriften § 1-4. Slik dispensasjon kan gis av tilsynsmyndigheten dersom særlige forhold tilsier dette.

Ved en eventuell tillatelse til rydding/utvidelse av et ryddebelte innenfor verneområder er det viktig at det tas hensyn til verneverdiene i området, slik at tiltaket utføres på en mest mulig skånsom måte. Der det er mulig å tilfredsstille kravene om tilstrekkelig avstand i forskrift om forsyningsanlegg ved kvisting av trær isteden for at trærne felles, bør dette gjøres. Det vil også kunne stilles vilkår for en tillatelse, for eksempel tidspunkt for hogstingrep (utenfor yngletid), bruk av motorisert ferdsel, rydding etc.

Forskrift om elektriske forsyningsanlegg og veileder til forskriften kan finnes på www.dsb.no

Med hilsen

Berit Lein
Direktør Arealforvaltningsavdelingen

Knut Fossum

Vedlegg: Brev av 4. juni 2004 fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Vår saksbehandler
Knut Astad, tlf. 33412500

Dokument dato
04.06.2004

Deres dato
19.05.2004

Vår referanse
2004/3399/ASKN

Deres referanse
04/1253 AREA-VO-TLA

Arkivkode
559

Direktoratet for naturforvaltning

Tungasletta 2
7485 Trondheim

SIKKERHETSKOPI
Retur ARKIV etter behandling

Journaldato... 16/6-04
Sak kode... 04/1253-3
Skannet... ✓
Sign... MILP
Avd. saksbeh. AEA/

Vedrørende rydding av vegetasjon langs kraftlinjer

Vi viser til brev av 19. mai 2004 vedrørende ovennevnte.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) fører tilsyn med de ulike nettselskapene og kraftselskapene i Norge. I den senere tid har DSB satt fokus på avstanden fra vegetasjon til høyspentledninger og lavspenningledninger. Kravene til avstand er regulert i forskrift om elektriske anlegg – forsyningsanlegg (fea-f).

Kravet til høyspennings luftledninger er gitt i fea-f § 75.20 – ”Det skal sørges for en passende avstand fra trær o.l., og disse skal fjernes dersom man frykter at de f.eks. p.g.a. råte kan velte og derved skade ledningen. Avstanden skal dog ikke være mindre enn 3 m +s. For PEX/PE-belagt line kan denne avstanden reduseres til 1,5m”, disse linjene er ikke aktuelt for høyere spenninger over 45kV. Avstanden s er avhengig av maksimal driftspenning for linjen.

Maksimal driftsspenning (kV)	Tillegg s (m)
1 – inntil 72,5	0
over 72,5 – inntil 145	0,5
over 145 – inntil 300	0,7
over 300 – inntil 420	1,0

Når det gjelder kravet til lavspennings luftledninger er dette regulert i fea-f § 89.13 – ”Det skal sørges for betryggende avstand til trær o.l. Ledninger samt uisolerte spenningsførende deler av sikringer, bokser, muffe m.m. må ikke være innenfor rekkevidde fra trær”. For hengeledningsanlegg er kravet regulert i fea-f § 93.3 – ”Hengeledninger skal ha betryggende avstand til trær”. Hva som er betryggende avstand vil være en skjønnsmessig vurdering idet enkelte tilfellet.

Forskriften retter seg til eier og bruker av elektriske anlegg. Det er således netteier som DSB fatter vedtak overfor. Den enkelte netteier må selv påse at han har skaffet seg de nødvendige rettigheter hos grunneier, ved f.eks. tinglysning av et ryddebelte. Videre må netteier forholde seg til eventuelt annet regelverk og sørge for nødvendige tillatelser.

Vi vil bemerke at det er gitt krav til avstanden til trær o.l. i forskriften, ikke krav til bredden på selve kraftgaten. Hvis en klarer å få til avstanden uten å felle treet er dette en akseptabel løsning.

Historisk sett har kravene til avstand til linjene har vært lite forandret siden 1964. Kravene i 1964 var noe større avstand ved de høyere driftsspenninger enn i dagens regelverk. Påstanden fra nettselskapene om at regelverket er endret med større krav til ryddebelte er ikke korrekt.

Når det gjelder spørsmålet om det finnes andre sikkerhetsmessige akseptable løsninger enn felling av større trær vil dette være avhengig av den maksimale driftspenningen for ledningen. For uisolerte

ledninger under 45kV, kan en bygge om til isolerende ledninger for å redusere avstandskravene til trærne. Et annet alternativ er å grave ned linjen, dette er lite realistisk ved høyere spenninger. Kravet er da at linjen skal være 0,5m ned i bakken. Den må være tilgjengelig for vedlikehold ved eventuell feil. Det siste alternativet slik DSB ser det er å flytte selve linjen. Kostnadene ved de ulike alternativene kan DSB ikke uttale seg om, men antar at det vil påløpe til dels store kostnader ved flytting av en linje eller å grave ned linjer med høye spenninger.

DSB reviderer i disse dager fea-f, med planlagt ikrafttredelse en gang i 2005 eventuelt 1. januar 2006. For linjer over 132kV maksimal driftsspenning vil det være en økning i kravet til avstander til trær o.l. Dette er også i overensstemmelse med internasjonale normer for de anleggene. For 132kV vil kravet være en økning med 0,2m, for 300kV vil kravet være en økning med 1,10m og for 420kV er kravet øket med 1,80m. Avstanden skal beregnes ut fra spesifisert vindlast. For lavspenning vil det være et krav om 0,5m avstand uansett linje. I forbindelse med revisjonsarbeidet med forskriften er vi åpne for forslag fra Direktoratet for naturforvaltning. Det kan være aktuelt å ta med en henvisning til det regelverk som forvaltes av Direktoratet for naturforvaltning.

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Enhet for elektriske anlegg

Ørjan B. Steen
avdelingsleder

Knut Astad
rådgiver

2008/1492

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Mottatt FM-NO

13 OKT. 2011

Fylkesmannen i Nordland
Statens hus
8002 Bodø

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2009/16490 ARE-IAR
Arkivkode:
422.1/18

Dato:
06.10.2011

Sjunkhatten nasjonalpark/Dávga suoddjimpárkka - godkjenning av forvaltningsplan

Vi viser til Deres oversendelse av 12. august 2011 med forslag til forvaltningsplan for Sjunkhatten nasjonalpark. Direktoratet for naturforvaltning vil berømme Fylkesmannen i Nordland for et ryddig og gjennomarbeidet dokument, og for den gode planprosessen som har blitt kjørt.

Direktoratet har noen få kommentarer til planen disse er saker av mindre karakter som er lagt inn med "notat" direkte inn i dokumentet som oversendes også per e-post. Nedenfor følger kommentarer til uavklarte spørsmål som har kommet under høringen, i tillegg til en forklarende tekst til unøyaktighet i forskriften.

Motorferdselloven og el-sykkel:

Dette er drøftet med Miljøverndepartementet som dels viser til motorferdselloven § 2 første ledd: "§ 2. (virkeområde). Med motorferdsel menes i denne lov bruk av kjøretøy (bil, traktor, motorsykkel, beltebil, snøscooter o.l.) og båt eller annet flytende eller svevende fartøy drevet med motor, samt landing og start med motordrevet luftfartøy."

Det er her ikke gjort unntak for elektriske motorer. I utgangspunktet mener departementet derfor at el-sykler må være omfattet, selv om disse kun har hjelpemotor.

Det vises også til rundskrivet til frilufsloven pkt. 3.2.2 side 16, der det fremgår følgende:

"Betegnelsen "tråsykkel" omfatter ikke sykkel som er utstyrt med hjelpemotor. Disse omfattes av motorferdselloven, jf. frilufsloven § 4."

Søknader på generelt basis fra Valnesfjord Helsesportsenter:

Angående terrenggående rullestoler f eks tracks, må som sagt § 4 benyttes. Valnesfjord helsesportsenter kan ikke på generell basis søke om dispensasjon til sine brukere. Søknadene skal være personlige og behovsprøves, slik at det også er muligheter til å sette vilkår avhengig av f eks område og tid på året i fht verneverdiene. VHSS må derfor søke på vegne av navngitte personer, evt kan det også stiles en felles søknad dersom det er flere med samme behov.

Kraftanlegg og telefonlinje:

I forskriften jf § 3 pkt 1.2 e) og 6.2 j) første strekpunkt, har en del av strekningen av telefonlinjen mellom Røsvik og Vassvik blitt avglemt,- dette gjelder strekningen fra Røsvik til Korsvik. For drift og vedlikehold, og nødvendig istandsetting ved akutt utfall må det for denne strekningen da omsøkes etter

Besøksadresse:
Tungasletta 2
Postadresse:
Postboks 5672 Sluppen
N-7485 Trondheim

Telefon:
73 58 05 00
Telefaks:
73 58 05 01

Videokonf:
73 90 51 40

Internett:
www.dirnat.no
E-post:
Postmottak@dirnat.no

Saksbehandler:
Inger Anne Ryen
Telefon:
73 58 08 40

forskriftens § 4. Dette gjelder også motorisert ferdsel i den forbindelse. Når det gjelder istandsetting ved akutt utfall på denne strekningen anbefaler direktoratet at forvaltningsmyndigheten tar kontakt med ansvarshaver og gjør dem oppmerksom på problemstillingen. Direktoratet foreslår at ansvarshaver søker om dispensasjon så raskt som mulig og at det gis en flerårlig tillatelse, slik at hjemmelen for istandsetting og motorisert ferdsel er klar dersom det oppstår et akutt behov. Direktoratet vil foreta en forskriftsendring slik at dette og nedenstående blir korrekt. En unøyaktighet i forskriften medfører at motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg både er tillatt og må omsøkes i Sjunghatten, jf § 3 pkt. 6.2 k) og pkt. 6.3 n). Motorferdsel i slike tilfeller er da direkte tillatt. Motorferdsel i forbindelse med oppgradering/fornyelse av slike anlegg må imidlertid omsøkes. Dette er arbeid som går utover det ordinære drifts- og vedlikeholdsarbeidet. Dersom det også skulle være behov for motorferdsel i forbindelse med oppgradering og fornyelse av telefonlinjen, så omfattes det ikke av § 3 pkt 6.3 n), men må omsøkes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 4.

Kommentarer til vedlegg:

Vedlegg 4: Direktoratet avventer med å kommentere bevaringsmålene inntil arbeidet med det samiske naturgrunnlaget er ferdigstilt.

Vedlegg 9: Fjern symboler i tegnforklaringen som ikke brukes på kartet.

Vedlegg 17 (uten nummer) – Skutertraséer for de fastboende i Vassvik:

Her er det inntegnet en skutertrasé i forbindelse med fiske. Direktoratet kan ikke se at dette har vært omtalt i verneplanprosess eller tidligere i forvaltningsplanprosessen. Forskriftene har derfor ikke en egen hjemmel for motorisert ferdsel i forbindelse med fiske, og kjøring i den forbindelse må da omsøkes om behandles etter § 4. Hva er behovet? Fryser fjorden til ved Vassvika, slik at dette er den mest hensiktsmessige måten å komme til båten? Dersom de fastboende i Vassvika har jevnlig behov for kjøring og traséen er den de bruker vinterstid, anbefaler direktorat at det gis en flerårlig dispensasjon. Når forskriftsendringen skjer kan det da vurderes om motorisert ferdsel i forbindelse med fiske skal tas inn som et nytt punkt for å unngå bruk av § 4 til slike jevnlig behov.

Sametinget og direktoratet er nå i gang med å se på hvordan vi skal løse ønsket som kom under høringen om bevaringsmål for det samiske naturgrunnlaget. Direktoratet avventer derfor med å kommentere forslaget til bevaringsmål som er satt for Sjunghatten inntil dette er avklart. Forvaltningsplanen godkjennes derfor uten bevaringsmålene, slik at det nye nasjonalparkstyret nå skal kunne ha en forvaltningsplan å arbeide etter.

Med de endringer som er beskrevet ovenfor og i notatene i forvaltningsplandokumentet er forvaltningsplanen å betrakte som godkjent.

Med hilsen

Direktoratet for naturforvaltning

Berit Lein

direktør arealforvaltningsavdelingen

Inger Anne Ryen

Notat

Fra: Inger Anne Ryen
Til: Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Dato: 29.11.2012

Kommentarer til bevaringsmålene i forvaltningsplanen for Sjunkehatten nasjonalpark.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) godkjente forvaltningsplanen for Sjunkehatten nasjonalpark 6. oktober 2011. Direktoratet avventet da med å kommentere bevaringsmålene inntil arbeidet med det samiske naturgrunnlaget ble ferdigstilt. Ronny Skansen ønsket i sommer en tilbakemelding på bevaringsmålene. Direktoratet svarte da at vi kunne kommentere bevaringsmålene som er forslått, da også en del har skjedd i direktoratets arbeid med «Oppfølgingsprosjektet for verneområder» herunder utarbeidelse av bevaringsmål siden godkjenningen av forvaltningsplanen for Sjunkehatten skjedde.

I DN sin rapport fra forprosjektet «Oppfølging av verneområder – bevaringsmål og overvåking» (datert 15.juni 2009) er det definert nærmere hva prosjektet skal og ikke skal løse. Det ble opprettet egne faggrupper for landskap og friluftsliv i 2010, som arbeidet parallelt med de andre faggruppene som arbeidet med bevaringsmål for naturtyper.

Gjennom tida som er gått med utarbeidelse av maler og testing av disse i felt, er det videre bestemt at det er naturtyper som det skal settes bevaringsmål for. Når det gjelder arbeidet med å lage bevaringsmål for landskap (landskapstyper), så er dette arbeidet nå under utvikling i samarbeid med NINA og Artsdatabanken.

For friluftsliv har DN konkludert med at det ikke skal defineres bevaringsmål, men at det kan settes mål fra forvaltningsmyndigheten, - hvilke målsettinger/utvikling de ønsker for interessen. Vi sier imidlertid for friluftslivet at det kan i enkelte områder som er mye brukt til friluftslivsaktiviteter og som har stort fokus på friluftsliv at det bør være en helhetlig tenking og planlegging av bruken og hvordan de besøkende skal bli tatt i mot, og da vil en mer detaljert plan være nyttig her – som det er gjort for Sjunkehatten. De malene som var under utarbeidelse som bevaringsmål for friluftslivet, vil være nyttige i så måte. Direktoratet er i gang med å se på hvordan vi skal behandle dette inn i forvaltningshåndboka. Arbeidet som ble gjort i forvaltningsplanen for Sjunkehatten for friluftslivet vil være nyttige for dere i det videre arbeidet med de ulike tiltakene, med det fokuset som er på barn og unge og tilgjengelighet for personer med funksjonsnedsettelse.

De fleste av de foreslåtte bevaringsmålene i forvaltningsplanen for Sjunkehatten gjelder tema som det ikke skal utarbeides bevaringsmål for, men som vi sa kunne være slik for Sjunkehatten i denne første generasjons forvaltningsplan da også arbeidet med DNs maler var under prosess og utprøving. For senere revidering både av forvaltningsplan og bevaringsmål skal bevaringsmål kun for naturtypene rendyrkes.

Når det gjelder det videre arbeidet med den praktiske bruken av målene som er satt for Sjunghatten så ønsker DN at dere finner dere noen enkle, gjennomførbare bevaringsmål og prøver ut metodikk som er fastsatt av DN, og skaffer erfaringer for den senere revideringen av målene.